

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Murska Sobota

Ul. arhitekta Novaka 17, 9000 Murska Sobota

Telefon: 02 53 49 500

E-naslov: uemurskasobota@zgs.si

DVOLETNI NAČRT

za

VIII. POMURSKO

LOVSKO UPRAVLJAVSKO OBMOČJE

za

LETI 2023 in 2024

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	1
2	OPIS LOVSKO UPRAVLJAVSKEGA OBMOČJA	2
3	ŽIVLJENJSKO OKOLJE DIVJADI	4
3.1	Ukrepi v življenjskem okolju divjadi	4
3.2	Vpliv divjadi na njeno življenjsko okolje	11
4	ŽIVALSKÉ VRSTE - DIVJAD	20
4.1	Srna (<i>Capreolus capreolus</i>)	20
4.2	Navadni jelen (<i>Cervus elaphus</i>)	24
4.3	Damjak (<i>Dama dama</i>)	29
4.4	Divji prašič (<i>Sus scrofa</i>)	32
4.5	Šakal (<i>Canis aureus</i>)	36
4.6	Lisica (<i>Vulpes vulpes</i>)	38
4.7	Jazbec (<i>Meles meles</i>)	40
4.8	Kuna belica (<i>Martes foina</i>) in kuna zlatica (<i>Martes martes</i>)	41
4.9	Navadni polh (<i>Glis glis</i>)	43
4.10	Pižmovka (<i>Ondatra zibethica</i>)	44
4.11	Poljski zajec (<i>Lepus europaeus</i>)	45
4.12	Fazan (<i>Phasianus colchicus</i>)	47
4.13	Poljska jerebica (<i>Perdix perdix</i>)	49
4.14	Raca mlakarica (<i>Anas platyrhynchos</i>)	51
4.15	Sraka (<i>Pica pica</i>), šoja (<i>Garrulus glandarius</i>) in siva vrana (<i>Corvus cornix</i>)	53
4.16	Nutrija (<i>Myocastor coypus</i>)	55
4.17	Rakunasti pes (<i>Nyctereutes procyonoides</i>)	56
4.18	Načrt dodajanja divjadi	57
5	EVIDENCE	58
6	PRILOGE	59

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1.1: Kronologija nastanka dvoletnega načrta za VIII. Pomursko LUO za leti 2023 in 2024	1
Preglednica 2.1: Pregled lovišč/LPN v LUO.....	2
Preglednica 3.1.1: Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v obdobju 2017 – 2022.....	4
Preglednica 3.1.2: Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letih 2023 in 2024	7
Preglednica 3.2.1: Škoda, ki jo je povzročila divjadi v obdobju 2017 - 2022	11
Preglednica 3.2.2: Število škodnih primerov od divjadi na lovnih površinah.....	13
Preglednica 3.2.3: Izplačane odškodnine za škode od divjadi v loviščih LD	13
Preglednica 3.2.4: Izplačane odškodnine za škode od divjadi v LPN Kompas Peskovci	13
Preglednica 3.2.4: Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi v obdobju 2017 – 2022	14
Preglednica 3.2.5: Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod v letih 2023 in 2024.....	14
Preglednica 3.2.4: Število popisanih osebkov na hektar in delež poškodovanih osebkov v letu 2020	17
Preglednica 3.2.5: Delež poškodovanih osebkov po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4	17
Preglednica 3.2.4: Število popisanih osebkov na hektar in delež poškodovanih osebkov v letu 2020	18
Preglednica 3.2.5: Delež poškodovanih osebkov po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4	18
Preglednica 4.1.1: Načrt in realizacija odvzema srnjadi v zadnjih dveh letih	21
Preglednica 4.1.1: Načrt odvzema srnjadi	21
Preglednica 4.1.2: Analiza odvzema in telesnih mas srne.....	22
Preglednica 4.2.1: Načrt in realizacija odvzema jelenjadi v LUO v zadnjih dveh letih	25
Preglednica 4.2.2: Odvzem jelenjadi v robnem območju.....	25
Preglednica 4.2.3: Načrt odvzema jelenjadi.....	26
Preglednica 4.2.4: Analiza odvzema in telesnih mas navadnih jelenov.....	27
Preglednica 4.3.1: Odvzem damjakov po loviščih/LPN.....	29
Preglednica 4.3.2: Načrt odvzema damjaka	30
Preglednica 4.3.3: Analiza odvzema in telesnih mas damjaka	30
Preglednica 4.4.1: Načrt in realizacija odvzema divjih prašičev v zadnjih dveh letih	32
Preglednica 4.4.2: Načrt odvzema divjih prašičev	34
Preglednica 4.4.3: Analiza odvzema in telesnih mas divjih prašičev	35
Preglednica 4.5: Analiza odvzema šakala	37
Preglednica 4.6: Analiza odvzema lisic.....	39
Preglednica 4.7: Analiza odvzema jazbeca	40
Preglednica 4.8: Analiza odvzema kun	41
Preglednica 4.9: Analiza odvzema nav.polha	43
Preglednica 4.10: Analiza odvzema pižmovke.....	44
Preglednica 4.11: Analiza odvzema poljskih zajcev.....	46
Preglednica 4.12: Analiza odvzema fazana	48
Preglednica 4.13: Analiza odvzema poljske jerebice	49
Preglednica 4.14: Analiza odvzema race mlakarice	51
Preglednica 4.15: Analiza odvzema srake, šoje in sive vrane	54
Preglednica 4.16: Analiza odvzema nutrije.....	55
Preglednica 4.17: Analiza odvzema rakunastega psa	56
Preglednica 4.18: Načrt dodajanja divjadi.....	57

KAZALO SLIK

Slika 1: Položaj LUO v Sloveniji in lovišča/LPN v LUO	3
Slika 2: Dinamika škod od divjadi v LUO	12
Slika 3: Odvzem in škode od jelenjadi in divjih prašičev.....	12
Slika 4: Prikaz popisnih enot v LUO.....	14
Slika 5: Deleži drevesnih vrst pri popisih 2010-2020 v gozdovih Pomurskega LUO	15
Slika 6: Spremembe v deležu poškodovanih osebkov bukve v popisu 2020 glede na popis 2010.....	16
Slika 7: Skupna poškodovanost v letu 2020 po popisnih enotah - višinski razredi R1-R4	16
Slika 8: Primerjava deleža poškodovanih osebkov gozdnega mladja med popisi 2010 - 2020	19
Slika 9: Odvzem srnjadi v Pomurskem LUO v obdobju 1995 – 2022.....	20
Slika 10: Odvzem jelenjadi v Pomurskem LUO v obdobju 1995 - 2022	24
Slika 11: Odvzem divjih prašičev v Pomurskem LUO v obdobju 1995 - 2022.....	32

1 UVOD

Dvoletni načrt za VIII. Pomursko lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024 je sestavljen v skladu z Zakonom o divjadi in lovstvu ter njegovimi spremembami (Ur. l. RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 – popr.). Zakon določa izdelavo dvoletnih lovsko upravljavskih načrtov za lovsko upravljavska območja, znotraj katerih so opredeljena lovišča in lovišča s posebnim namenom. Za ta lovišča in lovišča s posebnim namenom se naredi razdelilnik s tem načrtom opredeljenega odvzema iz populacij divjadi in del v njihovem življenjskem okolju.

Dvoletni načrt za VIII. Pomursko lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024 v skladu z drugim odstavkom 79. člena Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/10 in 200/20) temelji na ciljnih in usmeritvah Območnega načrta za VIII. Pomursko lovsko upravljavsko območje za obdobje 2011 - 2020.

Ob zgoraj navedenih predpisih je pričujoči načrt napisan tudi v skladu z:

1. Zakonom o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93 in spremembe),
2. Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10 in 200/20),
3. Uredbo o določitvi divjadi in lovnih dob (Ur. l. RS, št. 101/04, št. 81/14),
4. Odlokom o lovsko upravljavskih območjih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur. l. RS, št. 110/04),
5. Uredbo o ustanovitvi lovišč s posebnim namenom v RS (Ur. l. RS, št. 117/04, št. 38/14),
6. Odlokom o loviščih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur. l. RS, št. 128/04, št. 38/14),
7. Zakonom o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Ur.l. RS, št. 200/20),
8. Gozdnogospodarskim načrtom za Murskosoboško gozdnogospodarsko območje za obdobje 2011-2020

Viri podatkov v pričujočem načrtu so podatkovne baze, ki jih vodi Zavod za gozdove Slovenije, in podatkovne baze, ki jih vodi Lovska zveza Slovenije.

Najpomembnejši dogodki, ki so vplivali na sam nastanek načrta so prikazani v spodnji preglednici:

Preglednica 1.1: Kronologija nastanka dvoletnega načrta za VIII. Pomursko LUO za leti 2023 in 2024

LUO	Datum	Kraj	Organ	Vsebina
Pomursko	17.–19.1. 2023	Pomursko LUO	Komisija za pregled odstrela in izgub divjadi	Pregled odstrela in izgub divjadi
Pomursko	28. 2. 2023	Murska Sobota	OZUL in ZGS OE	Uskladitveni sestanek
Pomursko	21. 3. 2023	Murska Sobota	Strokovni svet ZGS OE	Določitev osnutka načrta
Pomursko	6. 4. 2023	Murska Sobota	ZGS OE in vabljeni	Javna predstavitev načrta
Pomursko	13. 4. 2023	Murska Sobota	Svet ZGS OE	Sprejem predloga načrta
Pomursko	25. 4. 2023	Ljubljana	MKGP	Oddaja načrta na MKGP

Za pogosteje uporabljene izraze so v pričujočem načrtu uporabljene naslednje okrajšave:

- ARSO – Agencija Republike Slovenije za okolje,
- GGO – gozdnogospodarsko območje,
- IKGLR – Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo,
- LUO – VIII. Pomursko lovsko upravljavsko območje,
- LD – lovška družina,
- LPN – lovišče s posebnim namenom,
- 2LUN – dvoletni načrt za LUO,
- MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- OZUL – območno združenje upravljavcev lovišč v Pomurskem LUO,
- RS – Republika Slovenija
- UVHVVR – Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin,
- VHS – Veterinarsko higienska služba,
- ZDLov-1 - Zakon o divjadi in lovstvu,
- ZGS – Zavod za gozdove Slovenije,
- ZNUAPK – Zakon o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih,
- ZVN – Zavod RS za varstvo narave,
- ŽSP – živalski stranski proizvodi.

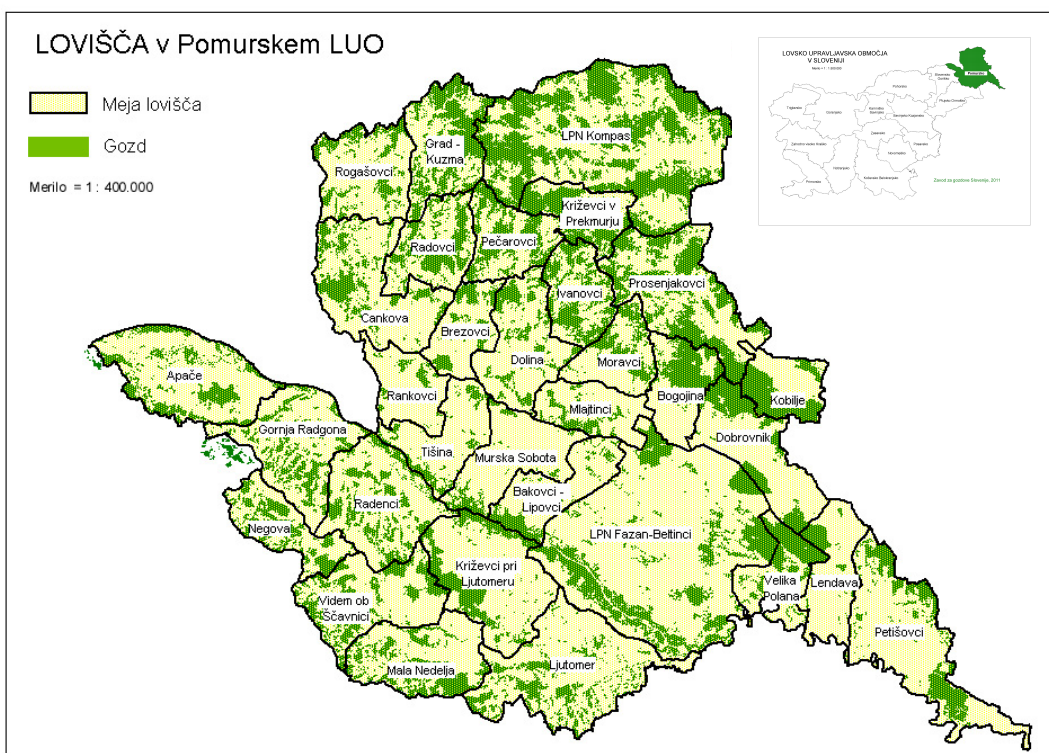
2 OPIS LOVSKO UPRAVLJAVSKEGA OBMOČJA

Pomursko lovsko upravljavsko območje leži na skrajnem delu severovzhodne Slovenije in se skoraj v celoti pokriva z mejami murskosoboškega gozdnogospodarskega območja. Meja na zahodu je državna meja z Avstrijo, na severu z Avstrijo in Madžarsko (Železna županija-Vas), na vzhodu z Madžarsko (Železna županija-Vas in županija Zala) ter na jugu s Hrvaško. Na jugozahodu meji na sosednje Slovensko goriško, na jugu pa na Ptujsko-Ormoško LUO. Meje lovsko upravljavskega območja nikjer niso naravne oz. ekološke, ampak predvsem upravne oz. državne. Celotno območje ima značilnosti ravninsko-gričevnatega panonskega sveta, v razponu nadmorskih višin od 150 do 418 m.n.v. Pomemben krajinski element območja je reka Mura s tipičnim obmurskim gozdom, ki teče v t.i. murski ravnini.

Preglednica 2.1: Pregled lovišč/LPN v LUO

Šifra lovišča/LPN		Ime lovišča/LPN	Upravna enota	POVRŠINA (ha)			
Prejšnja	ZDLov-1			SKUPNA	Lovna	Nelovna	Gozd
54	801	Apače	Gornja Radgona	5.224	4.885	339	1.391
55	802	Gornja Radgona	Gornja Radgona	4.468	3.929	539	1.268
56	803	Negova	Gornja Radgona	2.541	2.348	193	1.000
57	804	Radenci	Gornja Radgona	4.633	4.130	503	1.273
58	805	Videm ob Ščavnici	Gornja Radgona	4.187	3.918	269	1.321
170	806	Križevci pri Ljutomeru	Ljutomer	5.250	4.791	459	1.181
169	807	Mala Nedelja	Ljutomer	3.937	3.675	262	1.131
171	808	Ljutomer	Ljutomer	6.588	5.899	689	1.298
195	809	Rogašovci	Murska Sobota	3.547	3.294	253	885
188	810	Grad – Kuzma	Murska Sobota	3.547	3.326	221	1.848
197	811	LPN Kompas Peskovci	Murska Sobota	12.538	12.070	468	5.692
193	812	Cankova	Murska Sobota	5.037	4.750	287	1.149
199	813	Radovci	Murska Sobota	2.857	2.696	161	1.055
192	814	Pečarovci	Murska Sobota	2.628	2.506	122	1.182
202	815	Križevci v Prekmurju	Murska Sobota	2.229	2.136	93	1.222
200	816	Rankovci	Murska Sobota	2.187	2.052	135	235
196	817	Brezovci	Murska Sobota	2.126	2.032	94	521
185	818	Dolina	Murska Sobota	3.683	3.429	254	759
189	819	Ivanovci	Murska Sobota	2.519	2.424	95	1.121
186	820	Prosenjakovci	Murska Sobota	5.464	5.298	166	2.507
190	821	Tišina	Murska Sobota	2.804	2.599	205	405
502+504	822	Murska Sobota	Murska Sobota	3.346	2.518	828	310
201	823	Mlajtinci	Murska Sobota	2.265	2.055	210	342
191	824	Moravci	Murska Sobota	2.316	2.203	113	690
187	825	Bogojina	Murska Sobota	2.438	2.324	114	920
135	826	Dobrovnik	Lendava	3.844	3.585	259	1.074
505	827	Kobilje	Lendava	2.055	2.005	50	1.013
501+503	828	Bakovci – Lipovci	Murska Sobota	2.694	2.432	262	467
198	829	LPN Fazan Beltinci	MS, Lendava, Ljutom.	15.168	14.005	1.163	3.434
137	830	Velika Polana	Lendava	2.332	2.205	127	977
134	831	Lendava	Lendava	2.789	2.586	203	326
136	832	Petišovci	Lendava	5.743	5.211	532	1.321
SKUPAJ				132.984	123.316	9.668	39.318

V gozdni površini je zajeta tudi površina gozdnih rezervatov Ginjevec, Zgornje Kobilje, Motvarjevci, Babji Ložič in Murska šuma. Pri izvajanju lova je potrebno upoštevati določila 7. in 8. člena Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (U.I. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13 in 39/15 in 191/20). V gozdnih rezervatih so v skladu s to uredbo prepovedane vse dejavnosti, ki bi lahko spremenile obstoječe naravno stanje in vplivale na nemoten naravni razvoj gozdnih rezervatov v prihodnosti. Dovoljeno je opravljati le naloge javne gozdarske službe, javne službe ohranjanja narave ter nadzorstvene naloge lovstva in gozdarstva.

Slika 1: Položaj LUO v Sloveniji in lovišča/LPN v LUO

3 ŽIVLJENJSKO OKOLJE DIVJADI

3.1 Ukrepi v življenjskem okolju divjadi

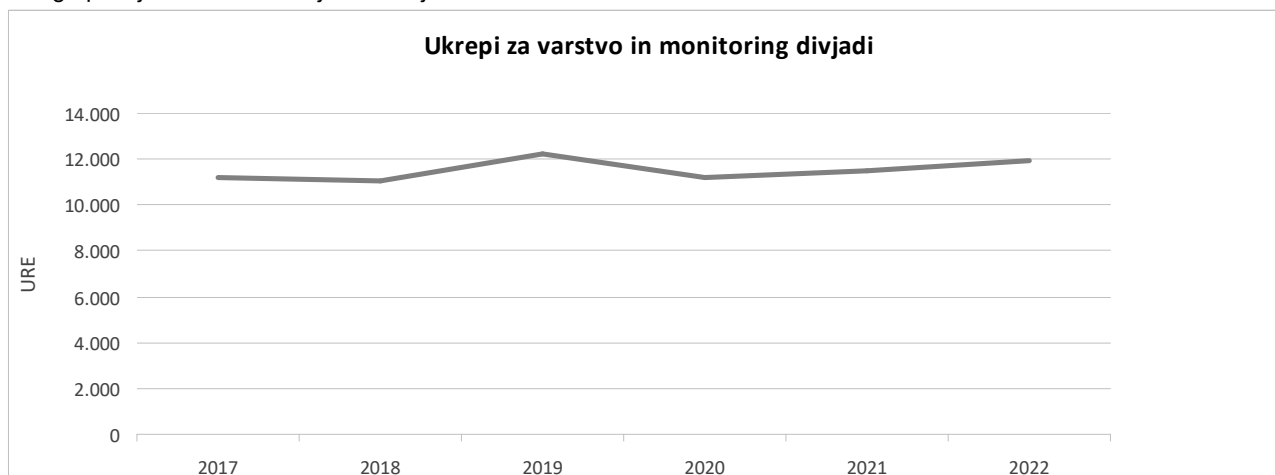
Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v obdobju 2017 – 2022 in presoja uspešnosti izvedenih ukrepov

Preglednica 3.1.1: Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v obdobju 2017 – 2022

Vrsta ukrepa	Enota mere	2017 - 2022			2021 - 2022		
		Načrt	Realizacija	%	Načrt	Realizacija	%
UKREPI ZA VARSTVO IN MONITORING DIVJADI							
Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi	ure	74.364	69.150	93	25.529	23.434	92
BIOMELIORATIVNI UKREPI							
Vzdrževanje pasišč s košnjo (ročna in strojna košnja)	ha	498,6	431,4	87	147,6	132,9	90
Spravo sena z odvozom	ha	9,1	9,8	108	2,4	1,9	80
Priprava pasišč za divjad	ha	39,8	35,3	89	13,4	13,4	100
Gnojenje travnikov	ha	6,6	6,3	95	2,2	1,9	86
Vzdrževanje grmišč	ha	42,4	49,8	117	12,5	11,9	96
Vzdrževanje remiz za malo divjad	ha	109,7	98,6	90	37,5	33,7	90
Vzdrževanje gozdnega roba	ha	33,6	33,6	100	10,3	10,3	100
Izdelava in vzdrževanje kaluž	število	213	208	98	67	62	93
Izdelava in vzdrževanje večjega vodnega vira	število	121	99	82	36	23	64
Sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja	število	3.289	3.297	100	698	843	121
Postavitev in vzdrževanje gnezdnic	število	320	308	96	104	105	101
BIOTEHNIŠKI UKREPI							
Zimsko krmljenje - parkljasta divjad	kg	0	0	0	0	0	0
Zimsko krmljenje - mala divjad	kg	613.373	537.417	88	186.429	151.505	81
Preprečevalno krmljenje	kg	23.880	21.184	89	0	0	0
Privabljalno krmljenje	kg	512.805	418.732	82	131.395	109.365	83
Krmne njive	ha	548,0	524,6	96	174,1	173,9	100
Pridelovalne njive	ha	96,8	92,5	96	32,6	31,4	96
Solnice	kg	28.140	26.434	94	7.711	7.139	93
LOVSKI OBJEKTI							
Solnice (obnova in novogradnja)	število	12.192	10.688	88	3.820	3.444	90
Lovske preže (obnova in novogradnja)	število	3.303	3.306	100	1.012	962	95
Krmišča (obnova in novogradnja)	število	1.769	1.669	94	536	496	93
Lovske steze (obnova in novogradnja)	km	4,0	2,5	63	2,0	0,5	25

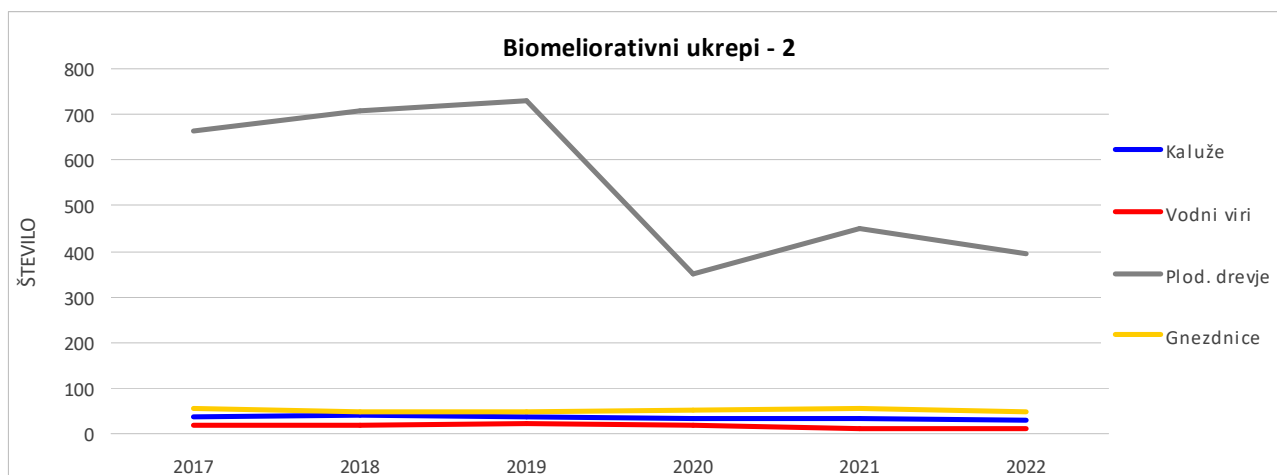
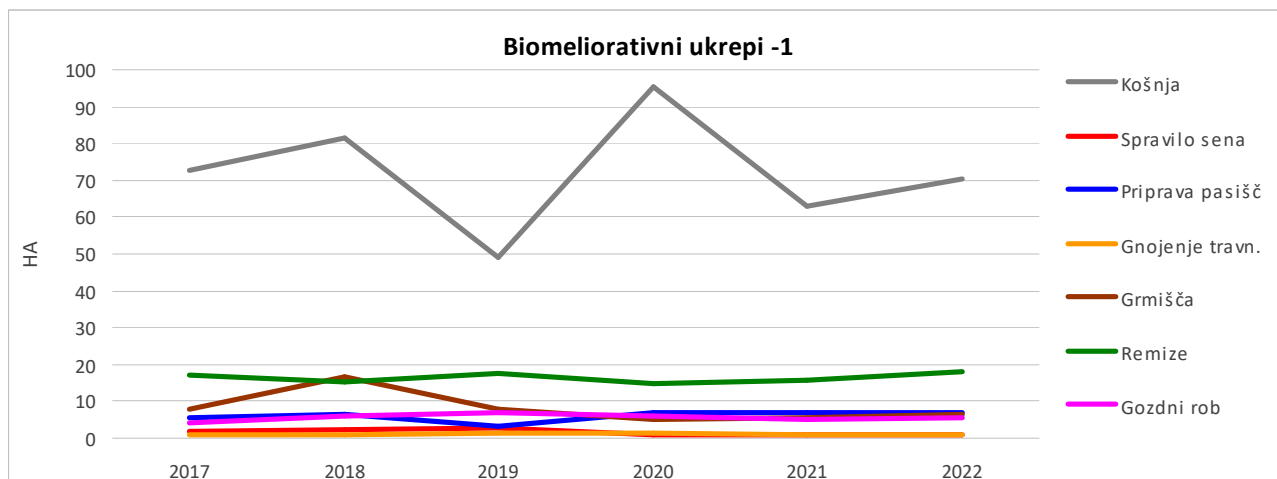
Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi

To so ukrepi, ki jih upravljavci lovišč opravljajo predvsem v sklopu lovsko čuvajske službe in so vezani na spremljanje stanja v habitatih posameznih vrst divjadi in njihovih populacijah. Stopnja uresničitve je dobra, vendar je podatek o izvršenih ukrepih za varstvo in monitoring v LUO manj uporaben, saj upravljavci pod to rubriko vpisujejo realizacijo, ki je lahko zajeta tudi pod drugimi vrstami ukrepov in gre lahko za podvajanje ur (n.pr.: biotehniških ukrepov,...). Prikazani obseg opravljenih ur se ohranja na nivoju 11.000-12.000 ur letno.

Biomeliorativna dela

So tisti, ki na sonaraven način prispevajo k izboljšanju pogojev za divjad. Povprečna stopnja uresničitve vseh ukrepov skupaj je 97 %, v zadnjih dveh letih 93 %. Po obsegu najpomembnejši ukrep je košnja (strojna in ročna). Ravno pri vrstah ukrepov v tej skupini so upravljavci lovišč/LPN pri tem zelo omejeni z lastništvom oz. možnostjo pridobivanja novih namenskih površin za živalski svet. Z Uredbo o podelitvi koncesij (Ur.l. RS 100/2008) upravljavci lovišč niso motivirani za tovrstna vlaganja, saj se jim to pri zniževanju koncesnine po tej Uredbi ne priznava kot vložek oz. olajšava. Prikazani obseg vzdrževanja površin za malo divjad (remize) je v tako nizkem obsegu, da ne more bistveno prispevati k izboljšanju razmer za vrste divjadi katerim je namenjen (mala divjad).

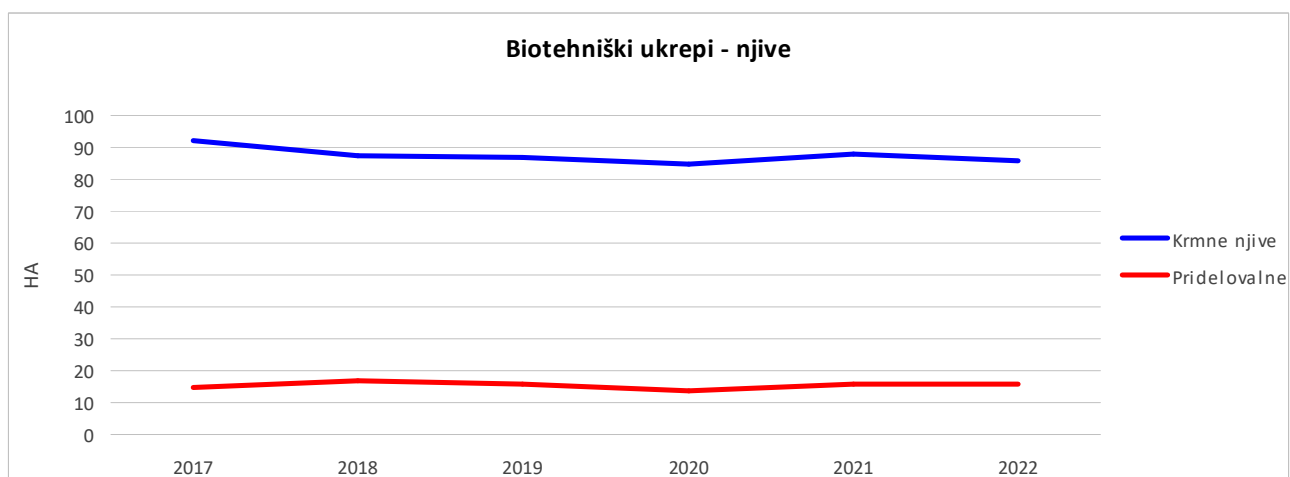
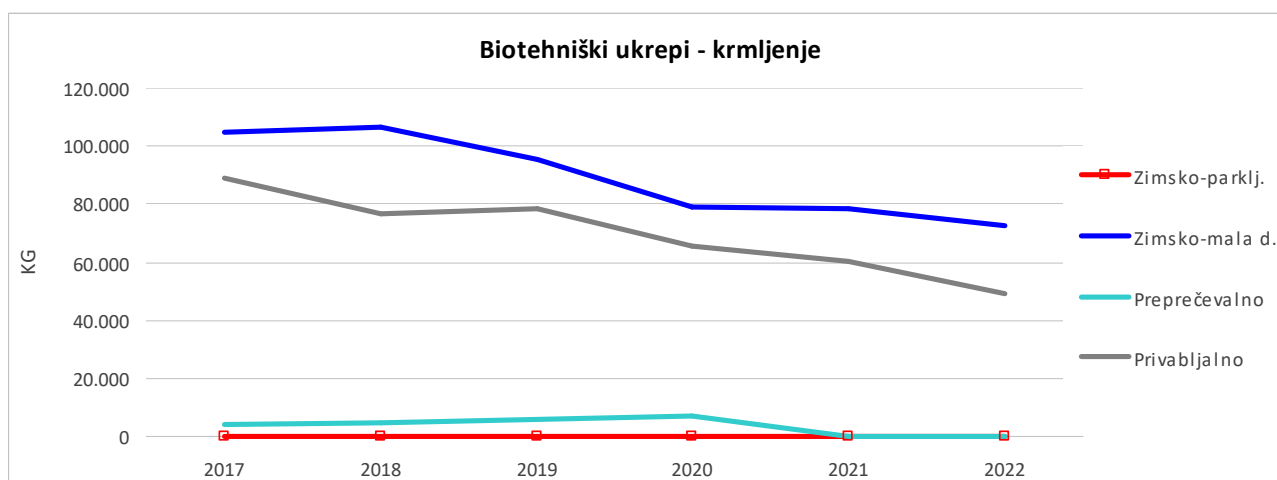

Biotehniški ukrepi

Po obsegu največji biotehniški ukrep v območju je krmljenje, kjer je pomemben del celotnega obsega tega ukrepa (zimsko krmljenje) namenjen mali divjadi. Za doseganje ciljev upravljanja z malo divjadjo v območju je izvajanje ukrepov krmjenja potreben in zato dovoljen ukrep. Klasično polaganje krme se kombinira s ponudbo na površinah vzdrževanih krmnih njiv. Povprečna stopnja uresničitve prikazanih ukrepov krmjenja skupaj je 86 %, v zadnji dveh letih 82%.

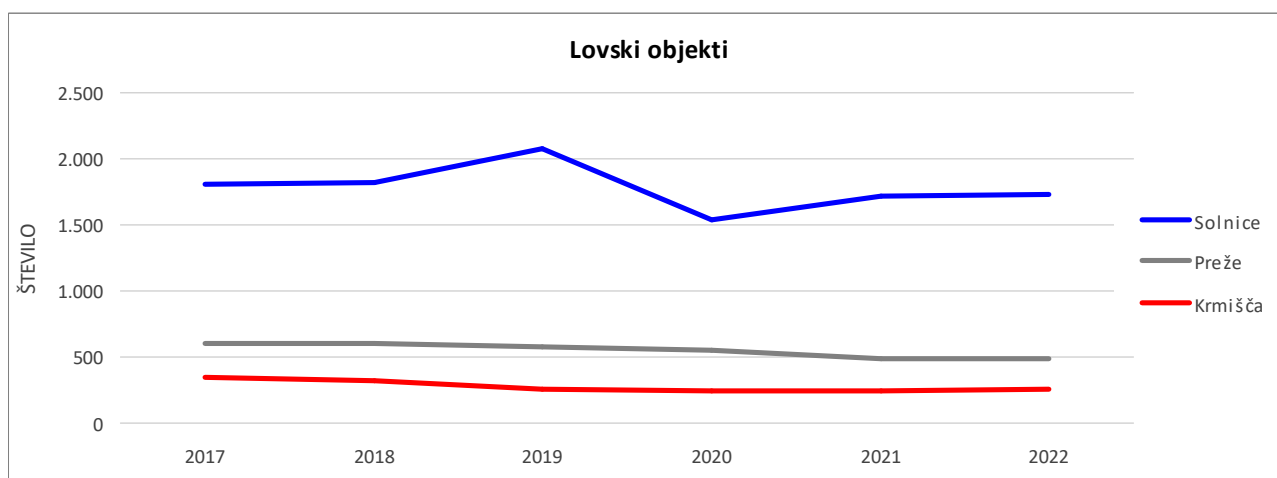
Zimsko krmljenje vrst parkljaste divjadi po letu 2016, torej tudi v letih 2021-22 ni bilo načrtovano. Dovoljeno in načrtovano je bilo samo zimsko krmljenje male divjadi. Preprečevalno krmljenje za divjega prašiča se v letih 2021-22 več ni načrtovalo in izvajalo (ZNUAPK), njegov učinek v loviščih/LPN je že prej bil zelo majhen. Pri ostalem krmljenju zelo pomembno mesto zavzema privabljalno krmljenje za divjega prašiča in jelenjad. V loviščih robnega območja jelenjadi in divjega prašiča (t.j. loviščih brez načrta odvzema) se lahko izvaja samo krmljenje male divjadi. Načrtno krmljenje vseh vrst parkljaste divjadi v tem delu območja ni dovoljeno. Zaradi milih zim v zadnjih letih se obseg zimskega krmjenja male divjadi zmanjšuje. Zaradi omejitve števila krmišč in vnosa količin krme se zmanjšuje tudi obseg privabljalnega krmljenja za parkljasto divjad (prašič, jelenjad).

Ukrepi vzdrževanja krmnih in pridelovalnih njiv so bili uresničeni 96 %, v zadnjih dveh letih pa 98 %. Ustrezno je, da je obseg obdelanih krmnih njiv večji od pridelovalnih. Upravljavcem lovišč/LPN tudi v bodoče priporočamo, da vse oz. čim več njivskih površin s katerimi razpolagajo, vzdržujejo kot krmne njive, ki jih namenijo neposredno divjadi, z namenom obogatitev prehranske ponudbe in kritja v zimskem oz. nevegetacijskem obdobju.

Lovski objekti

Največji obseg predstavlja zalaganje solnic (število novih in vzdrževanih). Večji del tukaj prikazanih krmišč je namenjen mali divjadi. Pri parkljasti divjadi gre praviloma za krmljenje na površini tal (nasuta krma) in se krmišč, razen odstranitve vegetacije, posebej ne ureja. Opravljena dela zagotavljajo zadostno količino lovskih objektov, ki se ohranjajo v primernem stanju, ter so namenjeni zagotavljanju optimalnih pogojev za izvajanje lova.

Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letih 2023 in 2024*Preglednica 3.1.2: Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letih 2023 in 2024*

	skupina	EM	Načrt 2023-2024
Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi	A	ure	24.030
BIOMELIORATIVNI UKREPI			
Vzdrževanje pasišč s košnjo	B	ha	131,7
Spravilo sena z odvozom	B	ha	2,0
Priprava pasišč za divjad	B	ha	13,8
Gnojenje travnikov	B	ha	2,2
Vzdrževanje grmišč	B	ha	12,2
Vzdrževanje remiz za malo divjad	B	ha	30,4
Vzdrževanje gozdnega roba	B	ha	12,5
Izdelava in vzdrževanje kaluž	B	število	62
Izdelava in vzdrževanje vodnega vira	B	število	32
Sadnja in vzdrževanje plodonosnega	B	število	1.088
Postavitev in vzdrževanje gnezdnic	B	število	110
BIOTEHNIŠKI UKREPI			
Zimsko krmljenje - parkljasta divjad	C	kg	0
Zimsko krmljenje - mala divjad	C	kg	154.324
Preprečevalno krmljenje	C	kg	0
Privabljalno krmljenje	C	kg	120.200
Krmne njive	C	ha	184
Pridelovalne njive	C	ha	31
Solnice (količina soli)	E	kg	8.676
LOVSKI OBJEKTI			
Solnice (založene)	E	število	3.920
Lovske preže (obnova in novogradnja)	E	število	1.028
Krmišča (obnova in novogradnja)	E	število	510
Lovske steze (obnova in novogradnja)	E	km	4

3.1.1 Usmeritve za varstvo in monitoring divjadi

To so ukrepi, ki jih upravljavci lovišč opravljajo predvsem v sklopu lovsko čuvajske službe in so vezani na spremljanje stanja v habitatih posameznih vrst divjadi in njihovih populacijah. Upravljavci naj sem vpisujejo realizacijo ur, ki ni zajeta tudi pod drugimi vrstami ukrepov in da ne gre za podvajanje ur (n.pr.: biomeliorativnih in biotehniških ukrepov,...).
Dopustna odstopanja realizacije načrta: Upravljavci lovišč morajo načrtovane ukrepe realizirati vsaj v višini 80 % načrtovanih ur, dopustno in zaželeno je neomejeno preseganje obsega.

3.1.2 Usmeritve za izvedbo biomeliorativnih ukrepov**TRAVNATE POVRŠINE:**

Za parkljasto divjad (jelenjad, srnjad) je zaželeno obseg pasišč povečevati. Travnatih površin še posebej primanjkuje v ravninskem pasu. V področju Goriškega in Slov. goric se s košnjo poleg ponudbe hrane, ohranja meja gozda in zavira proces zaraščanja.

Za malo divjad (gnezdenje fazana) pridejo v poštev travnate površine, ki se le enkrat letno (pozno) kosijo.

GRMIŠČA - za PARKLJASTO DIVJAD:

So namenjena rastlinojedi parkljasti divjadi za objedanje popkov in poganjkov. S pomlajevalnimi sečnjami se pospešujejo mehki listavci (vrbe, topoli,...), leska, čremsa, hrasti in gaber. Prehransko vrednost grmišč se poveča s sadnjo avtohtonih plodonosnih vrst (češnja, jerebika, kostanj,...).

REMIZE - za MALO POLJSKO DIVJAD:

Posebej koristne so takšne površine med ostalim poljedelskim svetom in so porasle z drevesnimi in grmovnimi vrstami ter s travami in zelišči. Osnovni namen je kritje, vzreja mladičev in ponudba naravne hrane za malo poljsko divjad. Remizne površine se vključijo med lokacije za zimsko krmljenje male poljske divjadi.

PLODONOSNE VRSTE DREVJA in GRMOVJA:

Za parkljasto divjad je primerna sadnja plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst za objedanje: hrasti (vse vrste), gaber, jerebika, kostanj, topoli, vrbe, češnja, jablana, hruška, leska, dren, trdoleska, glog, bezeg, črni trn.

Dopustna odstopanja realizacije načrta: Obseg načrtovanih del mora biti opravljen vsaj v višini 80 %, dopustno in zaželeno je neomejeno preseganje obsega.

NJIVE (KRMNE in PRIDELOVALNE):

Zasejane morajo biti z rastlinami, ki jim vrsta divjadi, kateri je krmna njiva namenjena, daje prednost pred tistimi na običajnih kmetijskih površinah. Koruza na krmnih njivah je enostavna za pridelavo, vendar strokovno utemeljena kvečjemu za divjega prašiča in delno za fazana. Zaželjene so predvsem tiste vrste rastlin, ki divjadi nudijo hrano dalj časa, zlasti v prehransko revnejših mesecih (ohrovt, pesa, repa, ...).

- Površinsko razmerje krmne njive : pridelovalne njive = 85 % : 15 %.
- Razmerje kultur na krmnih in pridelovalnih njivah (za lovišča/LPN z jelenjadjo in divjim prašičem): delež okopavin in ostalega naj bo večji od deleža kornuze in žit.
- Kulture na krmnih njivah za malo divjad: kornuza in žita (v primeru kornuze naj del kulture preko zime ostane nepospravljene za hrano in kritje mali divjadi).
- Lovišča/LPN površin, ki jih imajo v lasti in so namenjene divjadi, preko zime ne smejo puščati neobdelanih. Za veliko divjad pridejo v poštev vrste krmnih rastlin in njihove mešanice, ki divjadi v zimskem obdobju nudijo zeleno oz. sočno hrano.

Dopustna odstopanja realizacije načrta: Načrt je lahko presežen pri krmnih njivah medtem, ko pri pridelovalnih ne.

3.1.3 Usmeritve in določila za izvajanje krmljenja in solnic

A) PARKLJASTA DIVJAD

Krmljenje je biotehniški ukrep, kjer se krma namenjena divjadi na lokacijo krmišča pripelje od drugod.

O vseh krmiščih morajo lovišča/LPN voditi kataster in evidenco, ki vsebuje katastrsko občino (k.o.), parcelno številko, vrste in načrtovane in realizirane letne količine krme, vrsto krmišča oziroma namen. Krmljenje parkljaste divjadi v gozdu brez soglasja ZGS ni dovoljeno, priporočljivo pa je pridobiti tudi soglasje lastnika oz. upravljavca zemljišča. V tekočem načrtovalnem obdobju načrtujemo ažuriranje katastra krmišč po loviščih/LPN.

Namen krmljenja:

- **Pri izvedbi krmljenja je treba zasledovati cilj, da ta ukrep ni vzrok povečevanju škod od divjadi.** V primeru, da je krmljenje vzrok povečanju škod od divjadi v bližnji okolici krmišča krmljenje na tej lokaciji ni dovoljeno.
- Privabljalno krmljenje za divjega prašiča in jelenjad se izvaja z minimalnimi količinami krme z namenom doseganja cilja večje realizacije načrta odstrela.
- Načrtno krmljenje parkljaste divjadi samo z namenom povečanja številčnosti ni dovoljeno.

Lokacije krmišč:

- Krmišča v gozdu ne smejo biti na površinah v načrtni obnovi oz. pomlajevanju z naravnim mladjem ali s sadnjo ter mladih gozdnih sestojih (mladje, sestoji do 15 cm premera).
- Lokacija krmljenja parkljaste divjadi mora biti vnesena v program Lisjak in biti obvezno določena z nazivom K.O., parc. št. in Gauss-Krüger koordinatami (X,Y) v obliki šestmestnih števil - velikostni razred GK koordinat v aplikaciji Atlas okolja je GKY>GKX.
- **Krmljenje je dovoljeno samo na lokacijah določenih s tem načrtom (glej prilogo 1).** Krmljenje parkljaste divjadi na drugih lokacijah ni dovoljeno. Lokacije krmišč v letnih načrtih lovišč/LPN morajo biti usklajene z načrtom LUO. Evidenco krmljenja se vodi v Letnih načrtih lovišč/LPN oz. programu Lisjak.

Krmljenje srnjadi

- Načrtno krmljenje srnjadi ni potrebno in ni dovoljeno nikjer v območju.
- Izjemoma je dovoljeno krmljenje srnjadi z ustrezno krmo (ne samo z močno krmo) le v nadpovprečno ostrih zimskih razmerah. Soglasje k temu ukrepu izda ZGS OE M. Sobota ter o tem obvesti tudi lovsko inšpekcijo (podrobneje o tem glej Dolgoročni načrt za Pomursko LUO 2011-2020).

Krmljenje jelenjadi:

Dopolnilno zimsko krmljenje ni dovoljeno, dovoljeno je privabljalno krmljenje. Krmljenje ni dovoljeno v loviščih, ki v tekočem letu nimajo številčno načrtovane odvzema (t.i. robno območje).

Privabljalno:

- Največje število krmišč v posameznem lovišču/LPN 1 / 500 ha lovne površine.
- Prisotnost močne krme na posameznem krmišču do 5 kg/dan.

Dopustno odstopanje realizacije načrta: Količina načrtovane krme ne sme biti presežena.

Preprečevalno krmljenje za jelenjad ne obstaja in ni načrtovano.

Krmljenje divjega prašiča:

Dovoljeno je privabljalno krmljenje. Krmljenje ni dovoljeno v loviščih, ki v tekočem letu nimajo številčno načrtovanega odvzema (t.i. robno območje).

V skladu s prvim odstavkom 13. člena ZNUAPK preprečevalno krmljenje divjega prašiča v času trajanja visoke stopnje ogroženosti ni predvideno in glede na namen zakonodajalca tudi ni dovoljeno.

Dopolnilno zimsko krmljenje za povečevanje številčnosti ni dovoljeno.

Privabljalno krmljenje:

- Največje število krmišč v posameznem lovišču/LPN 1 krmišče / 200 ha gozdne površine.
- Prisotnost močne krme na posameznem krmišču do 2 kg/dan.

Dopustno odstopanje realizacije načrta: Količina načrtovane krme ne sme biti presežena.

Zakon o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (ZNUAPK, 13. člen) določa prepovedi in omejitve krmljenja na krmiščih. Na krmiščih za prostoživeče živali, do katerih lahko dostopajo divji prašiči, je:

1. prepovedano krmljenje z ŽSP;
2. dovoljeno zimsko krmljenje s silažo, senom in okopavinami;
3. za namene privabljanja dovoljeno le krmljenje s krmo neživalskega izvora.

B) MALA POLJSKA DIVJAD

- Dovoljeno je ciljno krmljenje vseh vrst male poljske divjadi, še posebej pa fazana, poljske jerebice in poljskega zajca.
- Sestava krme iz različnih vrst žit in koruze, krmne pese, sladkorne pese, detelje, lucerne (suhe),....
- Krmljenje male divjadi je po potrebi dovoljeno skozi celo leto (premostitev t.i. »žetvenega šoka«) in ni vezano samo na zimsko obdobje.
- Vzdrževanje krmnih njiv ima prednost pred pridelovalnimi njivami. Površine na katerih se pridelujejo žita in koruza naj upravljavci pred zimo ne pospravijo v celoti. Tako postane čim večji delež teh površin krmnih njiv, ki imajo istočasno funkcijo remize (kritje!) za fazana.
- Krmljenje naj lovišča/LPN izvajajo na večjem številu lokacij manjših krmišč.
- V fazanjih krmiščih je treba srnjadi čim bolj onemogočiti dostop do koruze (učinkoviti so krmilniki za pernato divjad). Krmišča za malo poljsko divjad postavljati na primerna mesta s kritjem, kjer je ta divjad prisotna.
- V sušnem času je v predelih s slabo preskrbljenostjo s površinskimi vodotoki priporočena ureditev umetnih vodnih virov (t.i. napajališč za malo poljsko divjad).

Dopustno odstopanje realizacije načrta: Količina načrtovane krme za malo poljsko divjad se lahko preseže.

Kataster krmišč za malo divjad

V lovišču/LPN se vodi skupno število krmišč za malo poljsko divjad v celem lovišču/LPN ali njegovem delu (katastrska občina).

C) MALE ZVERI

V skladu s 13. členom ZNUAPK je na vseh krmiščih za prostoživeče živali, do katerih lahko dostopajo divji prašiči, prepovedano krmljenje z ŽSP. Na krmiščih za zveri je dovoljeno krmljenje z ŽSP le v primeru pridobljenega dovoljenja UVHVVR.

D) SOLNICE

Polaganje soli divjadi ni potrebno. Za parkljasto divjad je dovoljeno samo v spomladanskem času. Solnice so lahko založene samo v vegetacijskem obdobju od 15. 03. do 31. 10. Njihovo število je omejeno na največ 3 solnice na 100 ha lovne površine v posameznem lovišču/LPN. Solnice ne smejo biti na površinah gozdnih sestojev, ki so v načrtni obnovi, to je pomlajevanju z naravnim mladjem ali s sadnjo. Dovoljeno letno zalaganje solnic do 3 kg soli / solnico.

Dopustno odstopanje realizacije načrta: Količina načrtovanega vnosa soli ne sme biti presežena.

3.1.4 Usmeritve za izvedbo lovskih objektov

Ne načrtujemo povečevanja števila objektov. Za vsak objekt oz. lokacijo je priporočljivo imeti soglasje lastnika zemljišča, krmljenje parkljaste divjadi v gozdu brez soglasja ZGS ni dovoljeno. Dopustna odstopanja realizacije načrta: obsega načrtovanih del ni treba realizirati. Preseganje načrtovanih količin soli ni dovoljeno.

Naravovarstvene usmeritve na območjih Nature 2000 ne dovoljujejo postavitve novih solnic, krmišč in mrhovišč na območju vodnih površin in njihovi neposredni bližini (manj kot 50 m od ojezitive), obstoječe pa naj se postopoma odstrani (Dolgoročni načrt LUO 2011-2020).

Lovske organizacije naj v loviščih/LPN po svojih možnostih in naravnih danostih vzdržujejo čim večji obseg površin namenjenih neposredno divjadi. Biomeliorativni ukrepi naj imajo prednost pred biotehničnimi (n.pr. krmne njive in remize pred pridelovalnimi njivami in klasičnim krmljenjem i.pd.).

Ukrepi na območju začasnih tehničnih ovir (ZTO)

Upravljavec lovišča/LPN naj ne vrši lova v bližini ZTO, razen, če je to nujno potrebno. Izvajanje skupnih lovov prilagoditi razmeram na terenu in v primerni oddaljenosti od ZTO. V tem primeru naj se smer pogona pri skupinskem lovu usmeri stran od ZTO.

3.2 Vpliv divjadi na njeno življenjsko okolje

Škode na kmetijskih kulturah in domači živini ter presoja uspešnosti izvedenih ukrepov

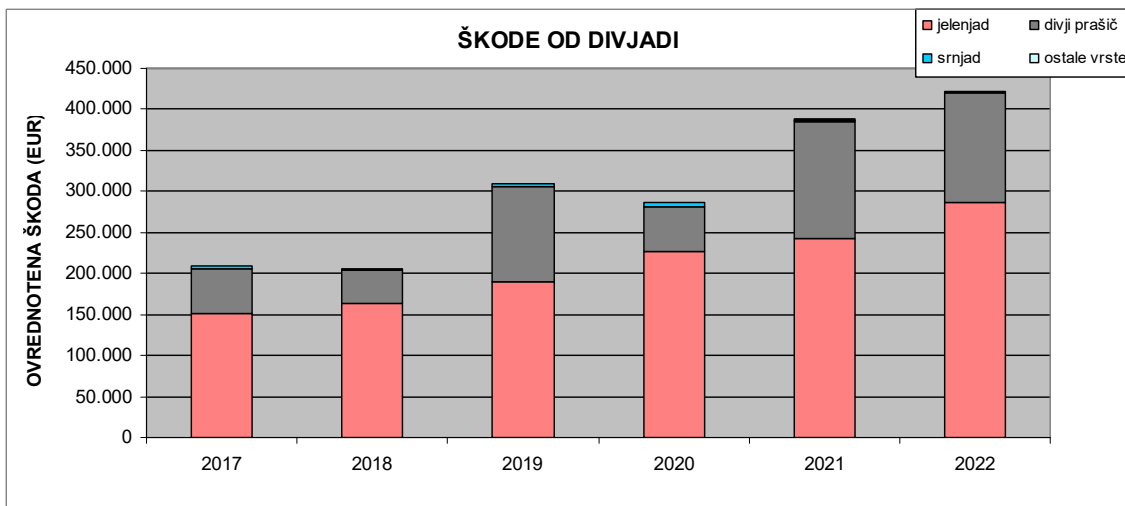
Povzročene škode v obdobju 2017 - 2022

Preglednica 3.2.1: Škoda, ki jo je povzročila divjad v obdobju 2017 - 2022

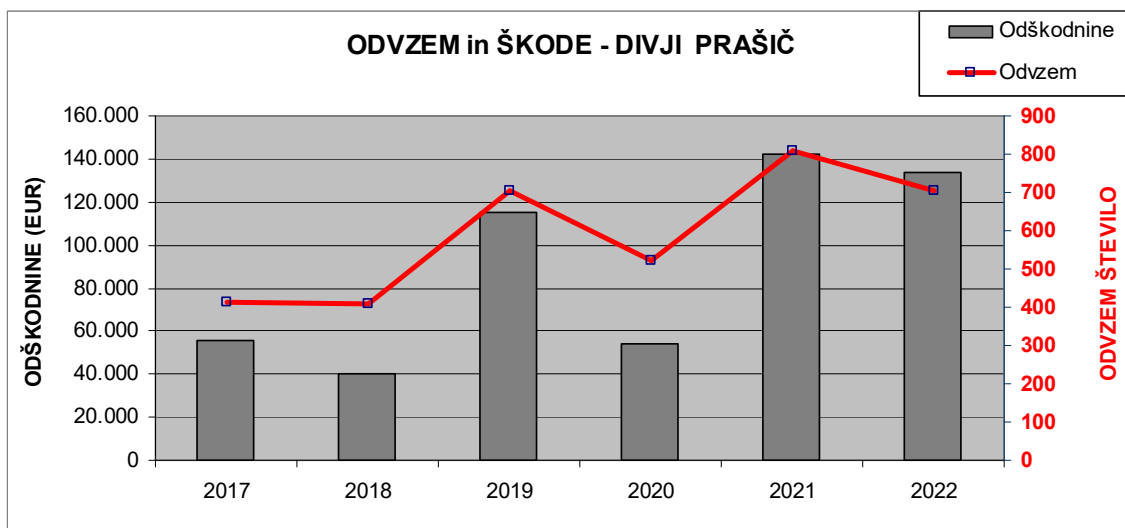
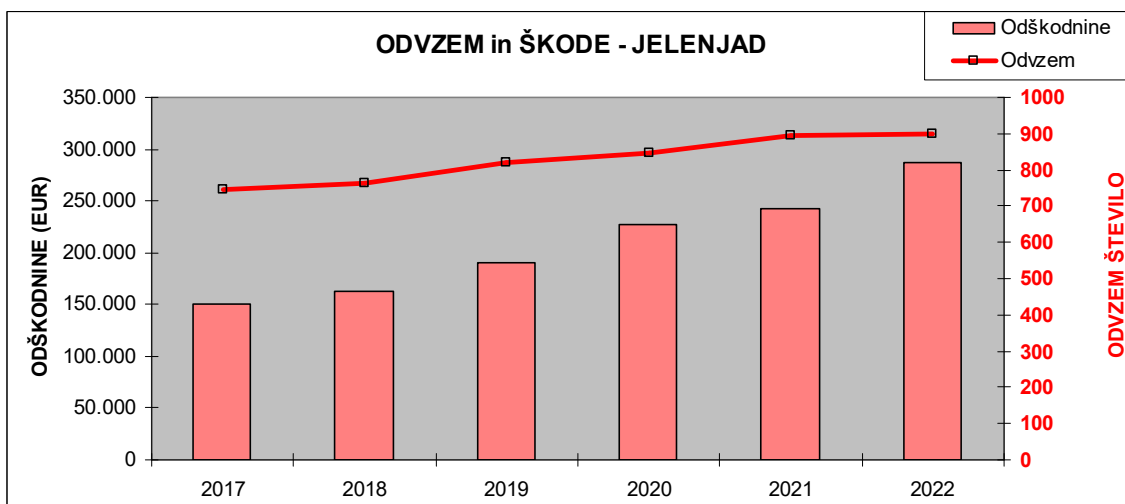
Vrsta divjadi	Kultura	2017 - 2022		2021 - 2022	
		Ovrednotena škoda *	EUR / 100 ha	Ovrednotena škoda *	EUR / 100 ha
srna	kulture	15.141	12,28	3.259	2,64
	travniki	60	0,05	60	0,05
	sadno drevje	0	0,00	0	0,00
	gozd	1.010	0,82	510	0,41
	ostalo	0	0,00	0	0,00
skupaj		16.211	13,15	3.829	3,11
navadni jelen	kulture	1.258.368	1.020,44	528.316	428,42
	travniki	630	0,51	430	0,35
	sadno drevje	0	0,00	0	0,00
	gozd	680	0,55	75	0,06
	ostalo	860	0,70	0	0,00
skupaj		1.260.538	1.022,20	528.821	428,83
divji prašič	kulture	537.664	436,01	274.321	222,45
	travniki	3.142	2,55	1.085	0,88
	ostalo	0	0,00	0	0,00
skupaj		540.806	438,55	275.406	223,33
damjak	kulture	4.020	3,26	317	0,26
SKUPAJ PARKLJARJI		1.821.575	1.477,16	808.374	655,53
šakal		0	0,00	0	0,00
lisica		100	0,08	100	0,08
jazbec		266	0,22	114	0,09
poljski zajec		0	0,00	0	0,00
siva vrana		2.273	1,84	425	0,34
ostale vrste		54	0,04	0	0,00
SKUPAJ OSTALO		2.693	2,18	639	0,52
VSE SKUPAJ		1.824.268	1.479,34	809.013	656,05

* Ovrednotena škoda = izplačane odškodnine (EUR) + izdani material (EUR) + opravljene ure sanacije (1ura = 5 EUR)

Skupni obseg izplačanih odškodnin za nastalo škodo od divjadi, se je v letu 2022 v primerjavi s predhodnim letom 2021 vrednostno povečal in sicer skupno za 32.128 EUR. Razlog povečevanja vrednostno izraženih škod je povečevanje cen kmetijskih pridelkov, katerih cene v preteklem letu osnova za obračun odškodnin v tekočem letu. Cena pšenice se je povečala za 20 %, cena koruze pa za 75 %. Prevladujejo odškodnine za škodo od parkljaste divjadi, posebej škode od jelenjadi in divjih prašičev. V primerjavi s predhodnim letom je evidentirano povečanje škod od jelenjadi za 44.009 EUR, pri prašiču pa zmanjšanje za -8.345 EUR. Skoraj vse odškodnine so izplačane za nastalo škodo na kmetijskih kulturah, 63 % vseh odškodnin od divjadi je na koruzi, 29 % na žitih in 8 % na ostalih kulturah. Škodna problematika po parkljasti divjadi je bila najbolj izražena v LPN Kompas Peskovci in lovišču Prosenjakovci, delno pa tudi v lovišču Pečarovci in Križevci v Prekmurju. Predvsem prvi dve lovišči ležita neposredno ob meji z Madžarsko kar ponovno priča o večletnih težavah pri koordinaciji upravljanja z divjadjo z obeh strani meje. Dejstvo je, da kljub izrazito povečanim odvzemom divjadi na slovenski strani vsako leto znova prihaja do dotoka novih živali z ozemlja Madžarske.

Slika 2: Dinamika škod od divjadi v LUO

Slika 3: Odvoz in škode od jelenjadi in divjih prašičev

Preglednica 3.2.2: Število škodnih primerov od divjadi na lovnih površinah

Lovišče/LPN	2017	2018	2019	2020	2021	2022	SKUPAJ
APACE							0
BAKOVCI - LIPOVCI							0
BOGOJINA	4	6	8	6	10	4	38
BREZOVCI	1	3	1				5
CANKOVA	2		1		2	3	8
DOBROVNIK			3	4		1	8
DOLINA	5		3		3	2	13
GORNJA RADGONA	1				2		3
GRAD KUZMA	5	6	6	3	11	16	47
IVANOVCI	8	8	8	3	9	13	49
KOBILJE	7	3	1	7	5	5	28
KRIŽEVCI pri Ljutomeru	1		6	5	2	1	15
KRIŽEVCI v Prekmurju	25	14	15	15	20	20	109
LENDAVA	2	1	1	2			6
LJUTOMER					1	1	2
MALA NEDELJA	1			2	3		6
MLAJTINCI					1		1
MORAVCI	2	2	5	6	8	1	24
MURSKA SOBOTA			1				1
NEGOVA							0
PECAROVCI	10	2	12	8	14	13	59
PETISOVCI	5			1	4		10
PROSENJAKOVCI	57	71	74	40	54	39	335
RADENCI							0
RADOVCI	10	4	10	10	14	10	58
RANKOVCI							0
ROGAŠOVCI						1	1
TISINA		1	1			1	3
VELIKA POLANA	11	7	9	17	9	11	64
VIDEM OB SCAVNICI	1						1
LPN FAZAN Beltinci	23	20	12	19	18	14	106
LPN KOMPAS Peskovci	329	352	375	349	312	290	2.007
SKUPAJ	510	500	552	497	502	446	3.007

Op.: 1 zapisnik je 1 škodni primer

Največje število škodnih primerov beležimo v letu 2019. V zadnjem letu 2022 se je število škodnih primerov zmanjšalo pod 500, kar potrjuje, da fizični obseg škod ne narašča. Zaradi povečevanja cen pridelkov se povečuje predvsem obseg škod po vrednosti (glej slike 2 in 3 ter preglednici 3.2.3 in 3.2.4).

Preglednica 3.2.3: Izplačane odškodnine za škode od divjadi v loviščih LD

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Srnjad	816	800	0	865	1.449	290
Jelenjad	30.232	26.536	34.558	27.682	44.588	44.672
Divji prašič	20.109	15.260	29.310	11.494	27.978	30.269
Ostalo	104	0	150	325	314	100
Skupaj	51.261	42.596	64.019	40.365	74.329	75.331

Preglednica 3.2.4: Izplačane odškodnine za škode od divjadi v LPN Kompas Peskovci

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Srnjad	1.212	859	2.791	4.135	348	564
Jelenjad	118.186	134.179	153.752	197.086	194.532	239.640
Divji prašič	34.922	24.290	85.392	42.370	112.409	100.642
Ostalo	1.673	1.254	776	50	290	27
Skupaj	155.993	160.582	242.711	243.640	307.578	340.873

Odgovornost za nastanek škode od in na divjadi ter postopki za njeno ugotavljanje in določevanje odškodnin so obrazloženi na spletni strani ZGS: http://www.zgs.si/delovna_podrocja/gozdne_zivali_in_lovstvo/divjad/index.html.

Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi v obdobju 2017 - 2022

Iz evidence opravljenih ukrepov ni razvidno za katere primere oz. kulture so bili navedeni ukrepi izvršeni. Ocenjujemo, da lovske organizacije izvajajo ukrepe za preprečevanje škod po lastni presoji in skladno s potrebami oz. zahtevami potencialnih oškodovancev ter da so ti ukrepi namenjeni prvenstveno zaščititi kmetijskih kultur in preventivi pred povozi divjadi na cestah. Po poročilih lovskih organizacij so bili ukrepi za preprečevanje škod izvedeni v obsegu, kot je prikazan v preglednici.

Preglednica 3.2.4: Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi v obdobju 2017 – 2022

Vrsta ukrepa	2017 - 2022		2021 - 2022	
	Načrtovane ure	Opravljene ure	Načrtovane ure	Opravljene ure
Tehnična in kemična sredstva	6.412	5.747	2.355	2.164

Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod v letih 2023 in 2024

Preglednica 3.2.5: Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod v letih 2023 in 2024

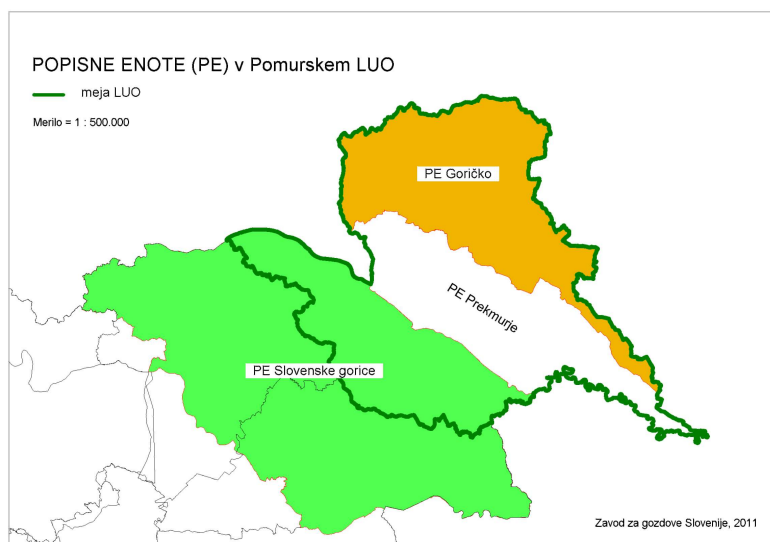
Vrsta ukrepa	Načrtovane ure
Tehnična in kemična sredstva	2.650

V razmerah visokih gostot divjadi (primer LPN Kompas) z ukrepi za preprečevanje škod ni mogoče bistveno vplivati na zmanjšanje škod od divjadi. Edina učinkovita zaščita kmetijskih kultur pred divjim prašičem in delno pred jelenjadjo so načini z električnim pastirjem. Kemična odvratača so primerna in učinkovita zaščita za kulture v krajšem kritičnem obdobju (čas cvetenja, vinogradi, buče,...) in niso funkcionalna zaščita v celotnem vegetacijskem obdobju rastlin.

Vpliv rastlinojede divjadi na gozdne ekosisteme

V letih 2009 in 2010 je ZGS opravil prvi popis objedenosti gozdnega mladja po prenovljeni metodi na območju celotne Slovenije. Izvedba popisa ne terenu prostorsko ni vezana na območje LUO, ampak se opravlja po popisnih enotah (PE) pri oblikovanju katerih smo upoštevali populacijska območja rastlinojede parkljaste divjadi in zaokrožena gozdnata območja, ki so si podobna po drevesni sestavi, geološki podlagi, klimi ipd.

V letih 2014, 2017 in 20202 smo v vseh popisnih enotah v LUO izvedli drugi, tretji in četrti popis objedenosti gozdnega mladja. Ugotavljamo, do so sistematično pridobljeni podatki pomemben vir informacij ne le o vplivu divjadi na objedenost gozdnega mladja, ampak tudi o sami drevesni sestavi, gostoti ter vertikalni in horizontalni strukturi mladovij.

Slika 4: Prikaz popisnih enot v LUO

Iz slike je razvidno, da na območju Pomurskega LUO ležita 2 popisni enoti in sicer PE Goričko in PE Slovenske gorice. PE Goričko zajema istoimensko gričevnato območje severnega in vzhodnega Prekmurja, PE Slovenske gorice obsega tudi del sosednjega Slovensko goriškega in Ptujsko-Ormoškega LUO (na OE Maribor). V PE Prekmurje se popis objedenosti v teh letih ni izvajal zaradi pretežne umetne obnove oz. pomlajevanja gozdov s sadnjo.

V letu 2020 smo v obeh navedenih popisnih enotah izvedli četrti popis objedenosti. V vsaki od popisnih enot je bilo popisanih 51 ploskev, na katerih smo ugotavljali pomladitveni potencial in vpliv rastlinojede parkljaste divjadi na poškodovanost gozdnega mladja. Kljub temu, da je stopnja objedenosti odvisna od številnih dejavnikov, nam ta podatek nudi dodano vrednost pri razumevanju dogajanj v populacijah divjadi, predvsem glede gibanja njene številčnosti in gostot.

Problemi pri popisu:

- Večina popisnih ploskev leži v državnem gozdu, zaradi nizkega deleža sestojev v pomlajevanju je v zasebnem gozdu težko najti ustrezne popisne razmere (načrtno naravno pomlajevanje), na katerih je možno popisati mladje;
- Kljub izločanju po določenih kriterijih so PE še zmeraj zelo velik prostorski okvir, v kateri so združeni zelo različni pogoji.

Ugotovitve popisov 2010-2020:

- V prisotnem pomladku imajo prevladujoči delež listavci;
- Med listavci ima največji delež bukev, ki ji sledijo trdi listavci ¹ in hrasti ²;
- Plemeniti listavci ³, iglavci in mehki listavci ⁴ so zastopani z majhnimi deleži;
- Delež listavcev ima trend povečevanja;
- Povečuje se delež bukve in trdih listavcev, delež hrasta pa se zmanjšuje (problem pomlajevanja hrasta zaradi objedanja divjadi in drugih vzrokov).

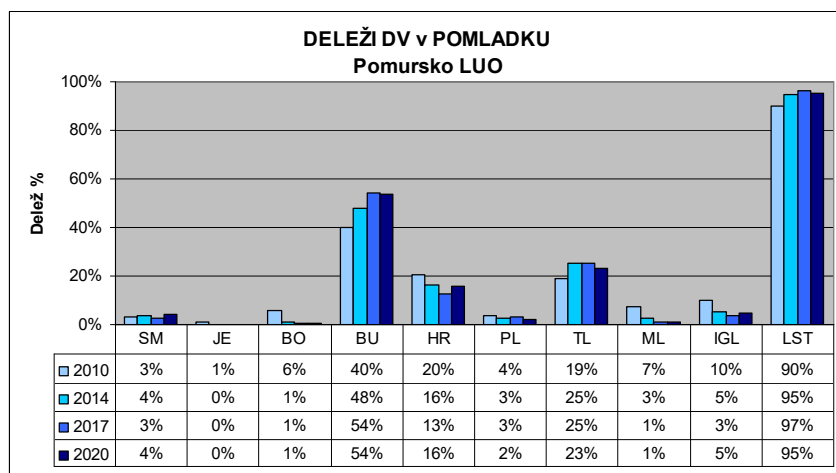
Legenda:

¹...kostanj, beli gaber in maklen

²...hrast graden in hrast dob

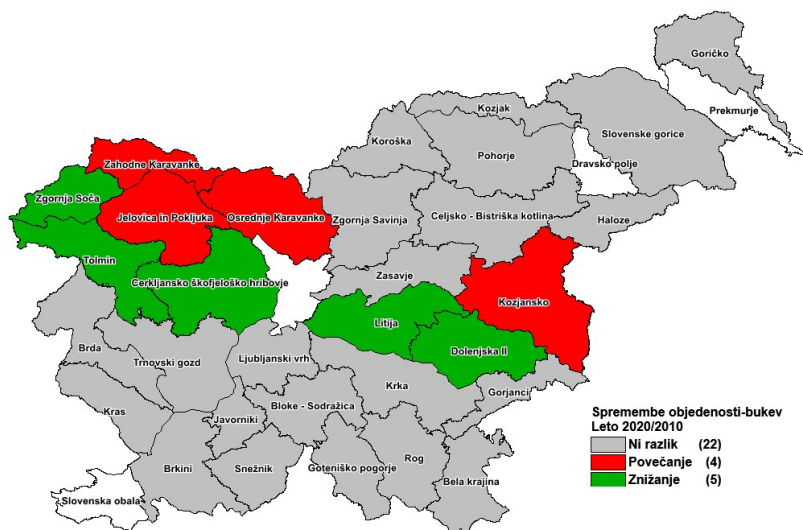
³...češnja, javor, jesen, brest, lipa in oreh

⁴...breza, topoli, vrba in č.jelša

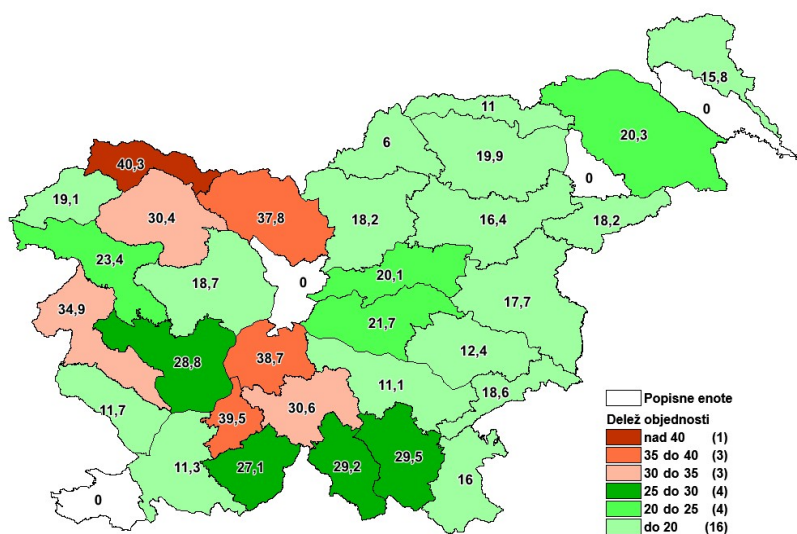

Slika 5: Deleži drevesnih vrst pri popisih 2010-2020 v gozdovih Pomurskega LUO

V nadaljevanju prikazujemo po PE analizo objedenosti posameznih drevesnih vrst in posebej objedenosti bukve, ker je to najpogosteje zastopana drevesna vrsta v slovenskih gozdovih in hkrati srednje priljubljena vrsta za prehrano rastlinojede parkljaste divjadi ter zato dobro odraža vpliv divjadi na gozdno mladje. Primerjava popisov 2010 – 2020 v PE tega območja ne potrjuje razlik v deležu poškodovanih osebkov bukve.

Slika 6: Spremembe v deležu poškodovanih osebkov bukve v popisu 2020 glede na popis 2010

Slika 7: Skupna poškodovanost v letu 2020 po popisnih enotah - višinski razredi R1-R4

PE GORIČKO (01)

PE obsega GGE Goričko obrobje, Vzhodno Goričko, Goričko I., Goričko II. in Zahodno Goričko. V tej PE so od rastlinojedih parkljarjev prisotne vrste srnjad, na večjem delu tudi jelenjad in na manjšem delu damjak. Primerjava poškodovanosti gozdnega mladja (za vse drevesne vrste skupaj) med posameznimi popisi kaže, da so značilne razlike med popisoma leta 2010 in 2014, ko se je poškodovanost povečala iz 19,9 na 31,4 %, nato pa se je v naslednjih popisih poškodovanost mladja nižala in v zadnjem popisu upadla na 15,8 %. Podoben trend je opazen pri deležu poškodovanih osebkov bukve.

Preglednica 3.2.4: Število popisanih osebkov na hektar in delež poškodovanih osebkov v letu 2020

Skup. DV	št. vz.	< 15cm			R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha		DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	13	1	1.187		5	2.609		5	2.105	1,0	5	1.162		5	570		5	6.446	0,3
Bori	6	1	593		1	285		1	197	11,1		44						526	4,2
Bukev	46	8	7.714		39	18.877	7,4	49	19.162	11,1	57	13.461	15,8	54	6.468	15,3	47	57.967	11,5
Hrasti	40	38	35.803		29	13.944	8,6	14	5.262	24,2	4	855	30,8	5	570	11,5	17	20.631	13,6
Plem. listavci	19	2	1.879		1	723	27,3	2	592	44,4	1	197	44,4				1	1.513	36,2
Dr. trdi listavci	46	50	46.880		24	11.576	20,3	28	10.962	28,6	32	7.454	35,9	35	4.144	24,3	28	34.136	26,8
Mehki listavci	19	1	593		1	460	4,8	1	438		1	329	20,0	1	132	16,7	1	1.359	8,1
Iglavci	17	2	1.780		6	2.894		6	2.302	1,9	5	1.206		5	570		6	6.972	0,6
Listavci	51	98	92.869		94	45.580	11,4	94	36.416	18,7	95	22.297	23,4	95	11.313	18,4	94	115.606	16,7
Skupaj	51	100	94.649		100	48.474	10,7	100	38.718	17,7	100	23.503	22,2	100	11.883	17,5	100	122.577	15,8

Ugotovitve popisa 2020 v PE Goričko:

- Ocenjena gostota mladja vseh DV (skupaj št./ha) je sorazmerno visoka in je bistveno nad slovenskim povprečjem;
- V primerjavi s popisom 2017 se je skupna objedenost mladja vseh DV zmanjšala (razlike med popisi 2010-2017 so statistično značilne - značilno izstopa leto 2014, ko je bil ugotovljen visok % objedenosti);
- Skupna objedenost (15,8 %) je pod slovenskim povprečjem, ki znaša 22 %;
- Skupna objedenost bukve, kot tudi hrastov je nekoliko manjša od slovenskega povprečja;
- Pričakovano so najmočnejše objedeni plemeniti listavci (36,2 %), katerih gostota v mladju pa je zelo nizka;
- Skupna objedenost vseh DV v razredu 100-150 cm (17,5 %) je nad slovenskim povprečjem, ki znaša 16,9 %.

Preglednica 3.2.5: Delež poškodovanih osebkov po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4

	2010	2014	2017	2020
Smreka	1,4	1,9	1,1	0,3
Jelka	4,8	0,0		
Bori	11,9	25,0	4,4	4,2
Macesen				
Bukev	17,2	30,8	23,6	11,5
Hrasti	20,7	29,2	16,7	13,6
Plem. listavci	18,4	59,5	52,6	36,2
Dr. trdi listavci	20,7	36,7	35,1	26,8
Meh. listavci	41,1	39,3	33,3	8,1
Iglavci	7,9	6,9	1,8	0,6
Listavci	21,6	33,0	26,7	16,7
Skupaj	19,9	31,4	25,6	15,8

PE SLOVENSKE GORICE (04)

PE obsega GGE Gornja Radgona in Ljutomer. V tej PE je od rastlinojedih parkljarjev prisotna samo srnjad. Primerjava poškodovanosti gozdnega mladja (za vse drevesne vrste skupaj) med posameznimi popisi kaže, da so značilne razlike med popisoma leta 2010 in 2014, ko se je poškodovanost povečala iz 23 % na 34 %, nato pa se je v naslednjih popisih poškodovanost mladja nižala in v zadnjem popisu upadla na 20,3 %. Podoben trend je opazen pri deležu poškodovanih osebkov bukve.

Preglednica 3.2.4: Število popisanih osebkov na hektar in delež poškodovanih osebkov v letu 2020

Skup. DV	št. vz.	< 15cm			R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha		DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	6		102		58		1	409			88							555	
Jelka	3	2	816	1	409	7,1		292	80,0		29			29				760	34,6
Bori	1				117			234	12,5		58			29				438	6,7
Bukev	48	22	7.750	46	28.810	8,1	69	41.521	18,8	75	21.301	22,2	79	7.655	8,0	62	99.287	15,6	
Hrasti	27	16	5.608	12	7.451	6,7	1	760	11,5		58	100,0				5	8.269	7,8	
Plem. listavci	36	15	5.506	14	8.474	10,3	6	3.477	32,8	4	1.256	30,2	6	614	4,8	9	13.821	17,5	
Dr. trdi listavci	42	44	15.907	27	16.538	28,6	21	12.886	44,2	18	5.259	53,3	13	1.227	16,7	22	35.910	37,4	
Mehki listavci	12		102	1	409	21,4	2	935	15,6	2	468	31,3	2	175	16,7	1	1.987	20,6	
Iglavci	8	3	918	1	584	5,0	2	935	28,1	1	175		1	58		1	1.753	16,7	
Listavci	51	97	34.873	99	61.682	13,8	98	59.578	25,0	99	28.343	28,7	99	9.672	9,1	99	159.274	20,3	
Skupaj	51	100	35.791	100	62.266	13,7	100	60.513	25,0	100	28.518	28,5	100	9.730	9,0	100	161.027	20,3	

Ugotovitve popisa 2020 v PE Slovenske gorice:

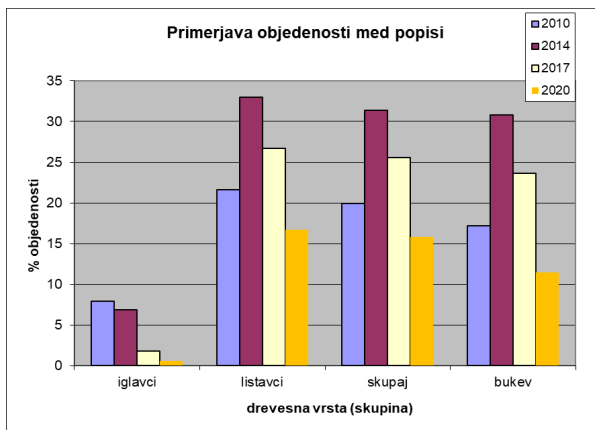
- Ocenjena gostota mladja vseh DV kot tudi bukve (skupaj št./ha) je med največjimi v Sloveniji (na 1. mestu PE);
- Najnižja skupna objedenost pri popisih 2010-2020, zmanjševanje objedenosti po letu 2014;
- Skupna objedenost (20,3 %) je pod slovenskim povprečjem, ki znaša 23,4 %;
- Skupna objedenost bukve (15,6 %) je sicer nad slovenskim povprečjem (14 %) - je pa gostota te DV zelo velika;
- Skupna objedenost hrastov (7,8 %) je pod slovenskim povprečjem, ki znaša 19,3 %;
- Najmočnejše so objedeni drugi trdi (37,4 %) in jelka (34,6 %), ki pa je na MS delu te PE ni;
- Skupna objedenost vseh DV v razredu 100-150 cm (9,0 %) je nekoliko manjša od slovenskega povprečja, ki znaša 16,9 %.

Preglednica 3.2.5: Delež poškodovanih osebkov po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4

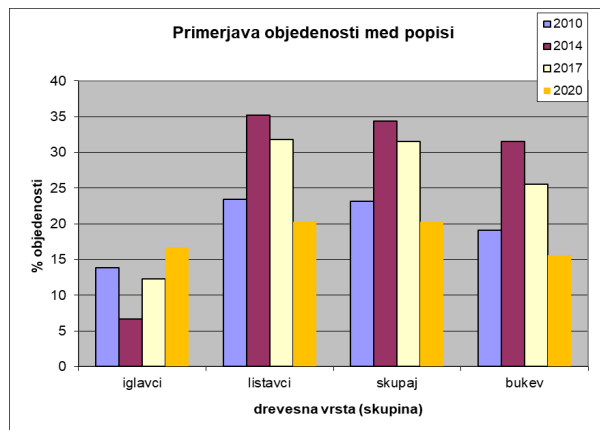
	2010	2014	2017	2020
Smreka	13,0	4,3		
Jelka	7,1	12,5	33,3	34,6
Bori	17,8	13,3		6,7
Macesen				
Bukev	19,1	31,5	25,5	15,6
Hrasti	26,3	33,5	23,7	7,8
Plem. listavci	19,7	32,4	25,4	17,5
Dr. trdi listavci	45,3	49,8	50,5	37,4
Meh. listavci	50,0	28,6	44,8	20,6
Iglavci	13,8	6,7	12,3	16,7
Listavci	23,4	35,2	31,8	20,3
Skupaj	23,1	34,4	31,5	20,3

Rezultati popisov v obdobju 2010 - 2020 v obeh PE v območju so zelo podobni, predvsem objedenost listavcev in bukke kaže skoraj identičen trend.

PE GORIČKO

PE SLOV. GORICE

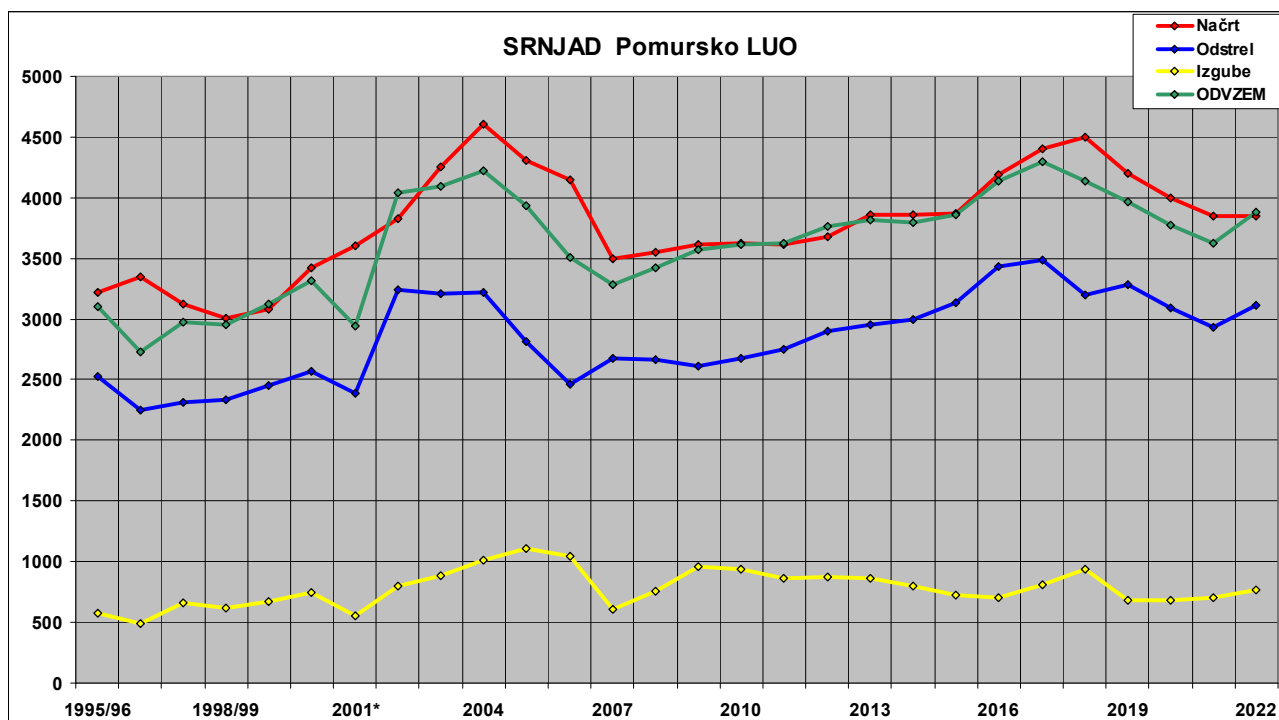
Slika 8: Primerjava deleža poškodovanih osebkov gozdnega mladja med popisi 2010 - 2020

4 ŽIVALSKÉ VRSTE - DIVJAD

4.1 Srna (*Capreolus capreolus*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Lovsko upravljavsko območje. Reko Muro srnjad prehaja, oviro gibanju srnjadi predstavlja ograjena pomurska AC, kjer je prehajanje srnjadi, razen prek zelenih mostov, skoraj povsem onemogočeno. Srnjad v območju obravnavamo enotno, pri usklajevanju načrt odvzema srnjadi v loviščih v Prlekiji primerjamo s sosednjima LUO (Slovensko goriško in Ptujsko-ormoško).

Slika 9: Odvzem srnjadi v Pomurskem LUO v obdobju 1995 – 2022

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

V zadnjem šestletnem obdobju znaša realizacija odvzema glede na načrt 95 %, povprečno to pomeni 3.946 srnjadi na leto s trendom zmanjševanja. Delež moških osebkov v odvzemu je 49 %, delež srnjakov je 20 %, delež srn pa 22 %. Starostna struktura celotnega odvzema srnjadi je mladiči 33 %, enoletni 25 % in starejši 43 %. Ugotovljenih izgub v obravnavanem obdobju je bilo 4.581 živali ali 19 % odvzema. Od tega nenaravne izgube predstavljajo 91 % in naravne 9 %. Povož je vzrok 86 % vseh izgub, neznano 6 %, bolezni 3 % in potepuški psi 2 %, ostalo (4%) odpade na razne druge vzroke. Ocenjujemo, da zaznane spremembe v odvzemu po letu 2017 dejansko odražajo spremembe številčnosti populacije.

Realizacija zadnjih dveh let kaže zmanjšanje odvzema v 2021 in povečanje v 2022, podobno so se gibale tudi izgube v zadnjih dveh letih, ki so se rahlo povečale (glej sliko 9). Skupna realizacija načrta v letih 2021 in 2022 je bila dobra in je znašala 98 % (glej preglednico 4.1.1). Pregled realizacije po posameznih starostnih razredih kaže, da je ta bila pri vseh kategorijah večja od 90 %.

Starostni razred mladiči predstavlja v skupnem številu odvzema srnjadi v LUO 34 %, razred moških živali (lanščaki+srnjaki) 35 % in razred ženskih živali (mladice+srne) 31 % odvzema. Glede na realizirano predstavljajo ugotovljene izgube 20 %, kar je skoraj povsem v okviru povprečja zadnjih šestih let. Od tega je bilo 92 % nenaravnih in 8 % naravnih izgub. Najpogostejši vzrok (87 %) nenaravnih izgub je zaradi povoža na prometnicah.

Po uvedbi vezave odstrela srne/srnjaki v začetnem letu 2012 dosega odstrel srn 2+ v LUO v zadnjih dveh letih 95 % realiziranega odstrela srnjakov 2+. Zaradi zagotavljanja realizacije vezave je bil skupni odvzem srn za 4 % večji od načrtovanega in za enako večji od odvzema srnjakov 2+. V letih 2021 in 2022 so vsi upravljavci lovišč/LPN dosegli skupno realizacijo načrtov odvzema čez 85 %, pri petih upravljavcih lovišč pa realizacija vezave srne/srnjaki ni dosegla 80 %.

Preglednica 4.1.1: Načrt in realizacija odvzema srnjadi v zadnjih dveh letih

Kategorija	Dvoletni načrt	Odvzem			Delež
		2021	2022	Skupaj	
Mladiči (M+Ž)	2.696	1.130	1.381	2.511	33 %
Lanščaki	1.154	549	572	1.121	15 %
Srnjaki 2+	1540	769	771	1.540	21 %
Mladice	770	383	355	738	10 %
Srne 2+	1540	799	800	1.599	21 %
SKUPAJ	7.700	3.630	3.879	7.509	100 %

Presoja uspešnosti upravljanja

Ocenjujemo, da je upravljanje s srnjadjo v območju uspešno in da so ukrepi načrtovanja odvzema srnjadi bili učinkoviti. Številčnost populacije se v zadnjem obdobju ne povečuje, ohranja se spolna struktura z manjšim presežkom ženske srnjadi. Nadomestna smrtnost srnjadi zaradi ostalih vzrokov (izgube) se je po uvedbi vezave odstrela srne/srnjaki zmanjšala, delež čistega odstrela v odvzemu se je povečal. Gastota srnjadi in s tem odvzem je v loviščih prleškega dela LUO višji zaradi odsotnosti konkurenčnih vrst in ugodnejših življenjskih razmer. Načrtovanje odvzema je usklajeno s sosednjimi LUO s podobnimi življenjskimi razmerami. Povprečni vpliv srnjadi na objedenost naravnega gozdnega mladja ni velik, ima pa srnjad lahko pomemben in veliki vpliv na objedenost pri obnovi gozdov s sadnjo (nezaščitene sadike!). V takih primerih je lokalne neusklajenosti treba tudi lokalno reševati.

Ocena stanja populacije

Srnjad je kot temeljna vrsta v Pomurskem območju prisotna v vseh loviščih/LPN. Zastopanost in gostota populacije po območju ni enakomerna. V loviščih na desnem bregu reke Mure (Prlekija) je gostota srnjadi večja, kar potrjuje tudi realizacija odvzema. Povprečno nižje gostote srnjadi so v ravninskih predelih z nižjo gozdnatostjo in izrazito velikopovršinsko kmetijsko obdelavo. Povprečna intenziteta odvzema v LUO je 3,0/100 ha lov. površine (v loviščih v Prlekiji (meja na Slov.Goriško in Ptujsko-Ormoško LUO) znaša 3,9/ 100ha, v loviščih/LPN v Prekmurju 2,7/100ha).

Ocenjujemo, da je številčnost populacije v območju primerna, realizacija načrta odvzema v zadnjih dveh letih pa nakazuje trend njenega številčnega zmanjševanja. Pri tem ocenjujemo, da je delež ženskega spola sicer večji od moškega, vendar je to pri tej vrsti divjadi tudi naravno spolno razmerje.

Telesne mase uplenjene srnjadi mladih kategorij (biološke telesne mase) v zadnjih šestih letih na splošno ne izkazujejo večjih sprememb. V zadnjem letu je opazen trend zmanjšanja telesnih mas vseh mladih kategorij, verjetni razlog pripisujemo sušnemu poletju 2022. Povprečne mase rogovja v zadnjem letu so se rahlo povečale.

Podatek o povprečni starosti odvzete srnjadi kategorij 2+ kaže, da so srne 2+ povprečno (samo) za 0,3 leta starejše od srnjakov 2+, kar nakazuje visoko intenzivnost lova oz. odstrela srn 2+.

Medvrstni odnosi: srnjadi konkurenčne vrste na delu območja so jelenjad, damjak in divji prašič (slednji tudi kot plenilec mladičev), od zveri pa lisica in v novejšem času tudi šakal.

Prilagojeni cilji

- Na nivoju LUO ohranitev sedanje številčnosti ter starostne in spolne strukture populacije.
- Zmanjšanje vpliva srnjadi na objedenost gozdnega mladja, predvsem pri obnovi gozdov s sadnjo.
- Zmanjšanje gostot, kjer nastajajo škode na način lokalnega reševanja problemov.
- Zmanjšanje obsega izgub (predvsem v prometu).

Ukrepi in usmeritve

Načrt odvzema za leti 2023 in 2024 v LUO skupaj znaša **7.700 srnjadi**. Upravljavci lovišč/LPN (OZUL) so predlagali odvzem 7.606 srnjadi. Pri razdelitvi načrta na lovišča/LPN se upošteva dosežena realizacija odvzema zadnjih dveh let, s poudarkom na zadnjem letu in predlogi upravljavcev lovišč/LPN. Loviščem z visokim deležem izgub in loviščem v ravninskem pasu se načrt odvzema ne zmanjšuje zaradi vpliva rastlinojede divjadi na pomlajevanje gozdov. Številni načrt odvzema naj bo v obeh načrtovalskih letih uravnotežen.

Preglednica 4.1.1: Načrt odvzema srnjadi

Kategorija / spol	Moški	Ženski
Mladiči	1.156 (15 %)	1.540 (20 %)
Enoletni (lanščaki oz.mladice)	1.154 (15 %)	770 (10 %)
Starejši 2+ (srnjaki oz. srne)	1.540 (20 %)	1.540 (20 %)
SKUPAJ	7.700	

Dovoljeno odstopanje realizacije v posameznem lovišču/LPN je ± 15 % od načrtovanega skupnega odvzema. Večje preseganje oz. nedoseganje načrta odvzema srnjadi v loviščih/LPN je dovoljeno v primeru nastajanja in potrjenih škod od te divjadi oz. drugih nepredvidljivih spremembah v populaciji nastalih skozi leto.

Dovoljeno odstopanje v posameznih kategorijah v loviščih/LPN:

- Zaradi zagotavljanja ustreznega spolnega razmerja med nad dvoletno srnjadjo in zmanjšanja deleža izgub je določena neposredna vezava *realiziranega (čistega) odstrela srn 2+ in srnjakov 2+*, ki mora v posameznem lovišču/LPN pri srnah 2+ dosegati **najmanj 80 % realiziranega odstrela srnjakov 2+**.
- Pri kategorijah srnjakov 2+ in srn 2+ do ± 15 % od načrtovanega števila odvzema teh kategorij.
- Morebitne prekoračitve načrta odvzema srn 2+ prek meja dovoljenih odstopanj $+15$ %, ki bi nastale zaradi zagotavljanja vezave odstrela so možne in ne štejejo za kršitev določil letnega načrta.
- Pri kategorijah mladičev in enoletnih osebkov obeh spolov do ± 30 %, kar pomeni možnost kompenzacije številčnega odvzema obeh navedenih kategorij v okviru istega spola. Skupno odstopanje teh združenih kategorij lahko znaša do ± 15 % načrta odvzema.
- Večje preseganje načrta starejših srnjakov mora biti pokrito z realiziranim odstrelom mulaste srnjadi, to je ženskega spola in mladičev.
- Morebitna odstopanja realiziranega odvzema posameznih kategorij prek meje dovoljenih odstopanj, ki nastanejo kot posledica evidentiranih izgub lanščakov in srnjakov 2+ nastalih po koncu lovne dobe, ne štejejo kot kršitev določil načrta.
- Večje odstopanje navzdol je dovoljeno v primeru izjemnega in utemeljeno potrjenega zmanjšanja številčnosti srnjadi v loviščih/LPN (razmere v okolju, vremenski vplivi, poplave,...). O tem mora upravljavec lovišča/LPN pravočasno obvestiti lovskega inšpektorja, ZGS in OZUL, ki nastalo situacijo obravnavajo.

Časovna dinamika izvajanja lova:

- Čim hitreje začeti z jesenskim lovom in izvršiti odstrel srn in mladičev, predvidoma najmanj 70 % do konca oktobra.
- Do 25.7. je priporočeno odstreliti do največ 2/3 načrta odvzema srnjakov 2+.

Druge smernice pri upravljanju s srnjadjo:

1. Odstrel srnjadi se naj intenzivira v gozdovih na površinah, ki so v pomlajevanju (naravna oz. obnova s sadnjo).
2. V loviščih/LPN oz. njihovih delih, kjer so izgube srnjadi nadpovprečne ali nastopajo problemi z škodami od srnjadi je treba z odstrelom posegati intenzivneje. V loviščih, kjer so izgube srnjadi večje od 30 % se naj odstrel mulaste srnjadi (ženska srnjad in mladiči) čimprej začne in zaključi (manjša verjetnost povozov in večji lovsko izkoriščen del načrta). Nameščati in izkoriščati različne možne tehnične rešitve za učinkovito zmanjšanje izgub na cestah.
3. V predelih z intenzivno sadjarsko/vinogradniško proizvodnjo se v času povečane ogroženosti nasadov odstrel in vsi zaščitni ter odvrtačni ukrepi usmerijo v te predele. Lastnike oz. upravljavce ograjenih površin je treba opozarjati na ustrezno vzdrževanje in zapiranje vhodov na ograjene površine. Lastniki morajo ograjene površine urediti in vzdrževati tako, da učinkovito preprečujejo prehod parkljusti divjadi ali zajcu in po končanih delih ne smejo ostajati odprte.

Preglednica 4.1.2: Analiza odvzema in telesnih mas srne

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%/spol	%/skupaj
Mladiči M	610	578	608	519	484	592	3.391	29,1	14,3
Lanščaki	611	583	547	572	549	572	3.434	29,5	14,5
Srnjaki 2+	862	831	823	766	769	771	4.822	41,4	20,4
Skupaj MOŠKI SPOL	2.083	1.992	1.978	1.857	1.802	1.935	11.647	100,0	49,2
Mladiči Ž	821	701	756	676	646	789	4.389	36,5	18,5
Mladice	430	473	375	389	383	355	2.405	20,0	10,2
Srne 2+	959	972	855	852	799	800	5.237	43,5	22,1
Skupaj ŽENSKI SPOL	2.210	2.146	1.986	1.917	1.828	1.944	12.031	100,0	50,8
SKUPAJ odstrel in izgube	4.293	4.138	3.964	3.774	3.630	3.879	23.678		100,0

Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom

Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Načrt - skupaj	4.400	4.500	4.200	4.000	3.850	3.850	24.800
Odstrel in izgube / načrt	98	92	94	94	94	101	95
Delež MOŠKEGA SPOLA	49	48	50	49	50	50	49
Delež ŽENSKEGA SPOLA	51	52	50	51	50	50	51
Delež srnjakov 2+	20	20	21	20	21	20	20
Delež srn 2+	22	23	22	23	22	21	22
Mladiči (M+Ž)	33	31	34	32	31	36	33
Moški (lanščaki+srnjaki)	34	34	35	35	36	35	35
Ženski (mladice+srne)	32	35	31	33	33	30	32
Delež odstrela srne/srnjaki %	95	98	96	94	96	94	95

Izgube in odstrel								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	760	811	636	615	652	700	4.174	91,1
Naravne izgube	51	125	45	68	51	67	407	8,9
Skupaj izgube	811	936	681	683	703	767	4.581	100,0
% izgub	19	23	17	18	19	20	19	
Odstrel	3.482	3.202	3.283	3.091	2.927	3.112	19.097	
Odstrel srnjakov 2+	733	680	680	650	680	650	4.073	
Odstrel sm2+	698	663	652	610	652	610	3.885	
Izgube srnjakov 2+	129	151	143	116	143	116	798	
Izgube sm 2+	261	309	203	242	203	242	1.460	
razmerje izgub srne/srnjaki	2,0	2,0	1,4	2,1	1,4	2,1	1,8	

Vzroki izgub								
vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	33	74	38	52	39	51	287	6,3
2 bolezen	18	51	5	13	12	15	114	2,5
3 krivolov	1	4	1	2	0	6	14	0,3
4 cesta	729	747	607	572	615	655	3.925	85,7
5 železnica	3	8	0	2	3	2	18	0,4
6 zveri ujede	0	0	2	3	0	1	6	0,1
7 psi	8	15	17	21	14	11	86	1,9
8 kosilnica	5	10	1	5	5	2	28	0,6
10 poškodba	14	27	10	13	15	24	103	2,2

Telesne mase (biološka telesna masa)						
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Mladiči M	10,4	10,4	10,4	10,1	10,2	9,9
Indeks	100	100	100	97	98	95
Lanščaki	13,0	12,7	13,6	13,2	13,4	13,1
Indeks	100	98	105	102	103	101
Mladiči Ž	10,2	10,1	10,4	10,1	10,0	9,8
Indeks	100	99	102	99	98	96
Mladice	13,8	14,1	14,2	13,9	14,2	14,2
Indeks	100	102	103	101	103	103

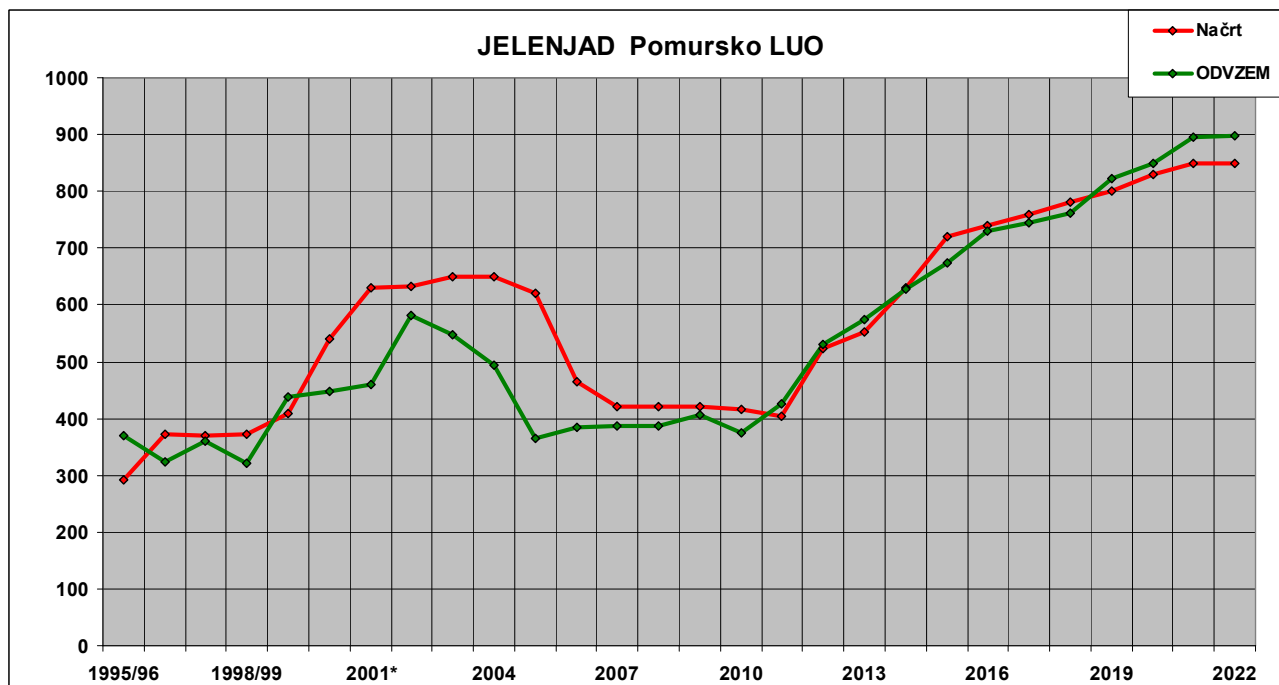
Masa trofej srnjakov 2+ (gr)						
Povprečna masa trofej / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Srnjaki 2+	284	272	274	277	274	288
Indeks	100	96	96	98	96	101

Povprečna starost odvzema / leto						
Povprečna starost odvzema / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Srnjaki 2+	4,8	4,9	5,0	5,0	5,2	5,1
Srne 2+	5,1	5,2	5,3	5,4	5,5	5,4

4.2 Navadni jelen (Cervus elaphus)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Lovsko upravljavsko območje. Osrednji življenjski prostor (OŽP) jelenjadi v Pomurskem LUO je tista skupina lovišč/LPN, ki imajo povprečni odvzem v zadnjih šestih letih večji od 5 živali in za katera se odvzem jelenjadi številčno načrtuje. Vsa druga lovišča, kjer jelenjad ni stalna divjad in je le izjemoma prisotna, so t.i. robni življenjski prostor oz. območje, kjer ni cilj ohranitev jelenjadi (cca. 30 % lovišč v upravljanju LD v Prekmurju in vsa lovišča v upravljanju LD v Prlekiji).

Slika 10: Odvzem jelenjadi v Pomurskem LUO v obdobju 1995 - 2022

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Struktura odvzema jelenjadi v šestletnem obdobju kaže (glej preglednico 4.2.4):

- Povprečni odvzem znaša 828 živali in se do leta 2022 stalno povečuje, povprečna realizacija načrtov v tem obdobju je bila 102 % (vključen tudi odvzem v robnem območju).
- Struktura odvzema kaže intenzivno poseganje v mlade kategorije (teleta in enoletni), ki v odvzemu predstavljajo 60 %, delež ženskega spola v skupnem odvzemu je 53 %.
- Povprečni delež telet v odvzemu znaša 28 %. Izstopa predvsem visok delež enoletnih živali (junice in lanščaki), ki znaša skupaj 32 % je posledica izvajanja odstrela v podaljšani lovni dobi (v obdobju med 1. 2. - 30. 6.) na mlado jelenjad z odločbami MKGP – razen v letu 2010, ko te možnosti ni bilo.
- Povprečni delež lanščakov znaša 18 % kar je zelo velik delež in je posledica zgoraj omenjene podaljšane lovne dobe. Zaradi povečanega odvzema tega starostnega razreda je ustrezno združevanje razreda lanščakov in jelenov 2-4 v skupni razred (katerih skupni delež znaša 29 % odvzema).
- Povprečni delež vseh jelenov 2+ znaša 16 % kar je v primerjavi z ostalimi LUO sorazmerno nizko, od tega je jelenov 5+ 5,4 %. Varovanje in izbira jelenov 2+ za odstrel po razvitosti rogovja v Pomurskem LUO do sedaj ni bil pomemben cilj pri upravljanju z jelenjadjo.
- Povprečni delež košut in junic skupaj v odvzemu znaša skupaj 38 % (junice 14 % in košute 24 %).

Upravljanje v preteklih dveh letih:

Odvzem v letih 2021 in 2022 je bil največji dosedaj (895 in 898 živali), skupaj z robnimi lovišči je bil načrt odvzema LUO dosežen 105 %. V tem obdobju je 14 lovišč/LPN osrednjega območja, ki so imela številčno določen načrt, realiziralo 1.745 jelenjadi. Skupno število lovišč/LPN, ki so realizirala odvzem jelenjadi je bilo 24, od tega je bilo 10 t.i. robnih lovišč. Dosežen delež košut v skupnem odvzemu je znašal 24 %, pri čemer je odvzem košut v LUO dosegel 138 % realiziranega odvzema jelenov 2+. V podaljšani lovni dobi je bilo odvzeto 648 živali (skupaj vseh kategorij), kar znaša 36 % celotnega odvzema.

Preglednica 4.2.1: Načrt in realizacija odvzema jelenjadi v LUO v zadnjih dveh letih

Kategorija	Dvoletni načrt	Odvzem			Delež
		2021	2022	Skupaj	
Teleta (M+Ž)	500	237	246	483	27 %
Lanščaki	250	162	150	312	17 %
Jeleni 2+	260	147	171	318	18 %
Junice	250	120	122	242	13 %
Košute	440	229	209	438	24 %
SKUPAJ	1.700	895	898	1.793	100 %

LPN Kompas Peskovci je imelo načrt odvzema največji dosedaj - v višini 1.120 živali, ki je bil številčno in z velikim lovskim naporom realiziran (intenziteta odvzema jelenjadi znaša 4,6/100ha lov. površine). Delež junic je znašal 14 %, košut 28 % (obe kategoriji skupaj 42 %) oz. delež košut od vse mulaste jelenjadi (brez lanščakov in jelenov 2+) je znašal 38 %. Razmerje odvzema jeleni2+:košute v tem LPN znaša 1: 2,7. LPN Kompas je realiziral 62 % celotnega odvzema v LUO.

Lovišča LD so načrtovala dvoletni odvzem 510 jelenjadi in so imela (skupaj z robnimi lovišči) realizacijo odvzema 589 živali. Po posameznih kategorijah je preseganje načrta odvzema pri lanščakih, junicah in jelenih 2-4. To preseganje je posledica podaljšane lovne dobe na te kategorije v LUO, kot tudi finančnih težav nekaterih upravljavcev, ki zaradi višine izplačanih škod po jelenjadi podajajo vloge za odobritev dodatnega odstrela jelenov 2+.

Presoja uspešnosti upravljanja

Načrti in realizacija odvzema v območju imajo trend naraščanja, na podlagi česar ocenjujemo, da je populacija jelenjadi v zadnjem obdobju bila v fazi rasti. Vrsta povzroča zelo velike škode v okolju LUO na poljedelskih površinah, pri čemer izstopa območje LPN Kompas, medtem, ko je v osrednjem delu območja in na gozdnih površinah, ta vpliv zaznati v manjšem obsegu in vrednostno ni ovrednoten. Načrti odvzema, ki se stalno povečujejo se sicer številčno realizirajo, vendar z zmeraj večjimi lovskimi napori. Povečevanje lovskega pritiska in prisotnosti ostalih uporabnikov prostora sili jelenjad v spremembo življenjskega ritma, ki postaja vse bolj nočna divjad. Ugotavljamo, da se povečuje potreben čas za odstrel 1 kosa jelenjadi. Težavnost lova jelenjadi je pogojena tudi z velikostjo vrste, spravilo odstreljene jelenjadi je fizično zahtevno in težko delo. Pritiski s strani kmetijstva zahtevajo zmeraj večje, tudi nerealne in neizvedljive načrte odvzema, ki bi jih morali realizirati upravljavci lovišč/LPN. Vendar kot kaže praksa samo povečevanje načrtov odvzema ni zadosten in učinkovit ukrep obvladovanja populacije jelenjadi. Ne moremo trditi, da je upravljanje z jelenjadjo v območju bilo v celoti uspešno.

Ocena stanja populacije

Populacija v LUO je del širše številčno močne panonske populacije jelenjadi, ki se razteza prek meje na Madžarsko in je sezonsko odvisna tudi od stanja in migracij iz vzhodne strani. Sodeč po gibanju višine odvzema ocenjujemo, da je populacija številčno naraščala in da odvzem v preteklosti ni vplival na zmanjšanje številčnosti. Od leta 2012 se je vsako leto povečeval načrt odvzema, posebej strmo v LPN Kompas Peskovci. Povprečno v zadnjih šestih letih je LPN Kompas Peskovci realiziral **več kot 60 %** celotnega odvzema v LUO. Ocenjujemo, da bi rekordna realizacija načrta odvzema v letih 2021 in 2022 morala imeti vpliv na zaustavitev številčne rasti populacije, poleg absolutnega številčnega odvzema tudi zaradi doslednejše realiziranega odvzema košut in junic. Povprečna starost odvzetih kategorij 2+ se ne povečuje (glej preglednico odvzema).

Upravljanje z jelenjadjo v robnem območju

Robno območje jelenjadi je prostor lovišč, kjer jelenjad večji del leta ni stalno prisotna in upravljavci lovišč v posameznem letu niso imeli številčno določenega načrta odvzema. Ustrezno so tako v robni prostor uvrščena lovišča z najnižjo intenziteto odvzema.

Odvzem jelenjadi v robnem območju je zajet v odvzemu LUO in je v zadnjih dveh letih znašal 2,7 % celotnega odvzema v LUO. Pri tem je imelo 13 robnih lovišč dveletno realizacijo 1-12 živali/lovišče. Sodeč po strukturi odvzema se skozi leto na obrobju populacije pogosteje nahajajo mlajši jeleni (2-4 letni) in lanščaki. Struktura odvzema jelenjadi v robnem območju je v korist moškega spola, kategorija jelenov 2-4 je tu najmočnejše zastopana. Ocenjujemo, da odstrel v robnem območju ne vpliva bistveno na populacijo v LUO, je pa pomemben v smislu vpliva na zaustavljanje prostorskega širjenja jelenjadi.

Preglednica 4.2.2: Odvzem jelenjadi v robnem območju

Kategorija	2017	2018	2019	2020	2021 in 2022	Skupaj
Teleta (m+ž)	2	2	3	5	2	14
Lanščaki	9	9	16	7	10	51
Jeleni 2-4	10	11	12	17	24	74
Jeleni 5+	3	2	0	2	3	10
Junice	3	2	4	4	5	18
Košute	0	0	0	3	4	7
Skupaj	27	26	35	38	48	174
Odvzem LUO	744	762	822	848	1793	4.969
% v robnem delu	3,6	3,4	4,3	4,5	2,7	3,5
Število lovišč	11	9	11	14	13	

Prilagojeni cilji

- Zaustavitev naraščanja številčnosti populacije.
- Manjši obseg škod v okolju in zmožnost upravljavcev lovišč/LPN glede poravnavanja škod.
- Zmanjšanje vpliva jelenjadi na poškodovanost v gozdovih (objedenost gozdnega mladja in obgrizanje oz. lupljenje).
- Optimalno upravljanje populacije kot trajno obnovljivega naravnega vira.
- V robnem območju preprečevanje širjenja in stalne naselitve ženskih osebkov jelenjadi.

Ukrepi in usmeritve

Načrt odvzema za lovišča/LPN, ki številčno načrtujejo odvzem se poveča glede na prejšnji dvoletni načrt (+12 %) oz. predloge upravljavcev lovišč/LPN in znaša za leti 2023 in 2024 v LUO skupaj **1.900** jelenjadi. Upravljalci lovišč/LPN (OZUL) so predlagali odvzem 1.840 jelenjadi. Načrt odvzema za LPN Kompas Peskovci je v višini 1.260 jelenjadi oz. 66 % načrta odvzema za LUO. Številni načrt odvzema naj bo v obeh načrtovalskih letih uravnotežen.

Pri razdelitvi načrta na lovišča/LPN se upošteva dosežena realizacija odvzema v preteklih letih s poudarkom na zadnjem letu in predlogi upravljavcev lovišč/LPN. Loviščem/LPN v ravninskem delu območja in loviščem v katerih je bil evidentiran večji obseg poškodovanosti gozdnih sestojev se zaradi večje prisotnosti jelenov 2-4 dodeli večji delež te kategorije.

Odvzem načrtujejo lovišča/LPN, ki so predlagala odvzem in katerih povprečni odvzem zadnjih šest let je večji od 5 živali na lovišče/LPN. Lovišča z manjšim povprečnim odvzemom le-tega številčno ne načrtujejo (so robno območje jelenjadi) - za ta lovišča veljajo smernice za upravljanje z jelenjadjo v robnem območju (glej v nadaljevanju).

V letošnjem letu je za vsa lovišča v LUO v času priprave tega načrta že veljavi odločba MKGP o podaljšani lovni dobi določenih kategorij jelenjadi (št. odločbe 3411-465/2020/6). Ne glede na to dovoljenje je pri izvajanju lova na to vrsto v čimvečji možni meri upoštevati splošno sprejeta lovsko-etična načela.

Preglednica 4.2.3: Načrt odvzema jelenjadi

Kategorija / spol	Moški	Ženski	
Teleta obeh spolov	280 (15 %)	280 (15 %)	
Enoletni (lanščaki oz. junice)*	280 (15 %)	280 (15 %)	
Starejši (jelena oz. košute)	2-4 let	190 (10 %)	490 (26 %)
	5+ let	100 (5 %)	
SKUPAJ	1.900		

* ... delež enoletnih v LUO je večji zaradi podaljšane lovne dobe

Dovoljeno odstopanje je do -15 % od načrtovanega odvzema. Realizacija načrta odvzema se spremlja na nivoju LUO. V kolikor realizacija na nivoju območja ni v mejah dopustnih odstopanj se preverja realizacija po posameznih upravljavcih v skladu z veljavnim dolgoročnim načrtom.

- Načrta odvzema v razredu jelenov 2+ ni treba realizirati. Vsak nadaljnji odstrel jelena 5+ v lovišču/LPN mora biti predhodno pokrit z odstrelom najmanj 1 ženske jelenjadi oz. telet (t.i. mulasta jelenjad). Načrtovani odvzem jelenov starostnega razreda 5+ let se lahko nadomesti z odstrelom jelenov 2-4. Pri jelenih 2-4 je navzgor dovoljeno neomejeno preseganje.
- V loviščih/LPN, kjer so potrjene t.j. izplačane škode po tej vrsti v preteklem ali tekočem letu večje od 1.000 EUR na leto, je dovoljeno preseganje načrta odvzema jelenov 5+ za katerega ni potrebno pokrivanje z mulasto jelenjadjo. Na vsakih 1.000 EUR izplačanih odškodnin je dovoljen odstrel 1 jelena 5+. V posameznem lovišču/LPN lahko to preseganje z odstrelom znaša do skupno pet jelenov 5+ v tekočem letu. Večje preseganje načrta odvzema jelenov 5+ oz. izredni odstrel v tekočem letu odobri MKGP (ZDLov-1, 42 čl.).
- Pri košutah je dovoljeno odstopanje od načrta odvzema do -15 %, pri teletih in enoletnih osebkih je dovoljeno odstopanje -30 %, pri vseh navedenih kategorijah je navzgor dovoljeno neomejeno preseganje.
- Lovišču, ki ima skupni dvoletni načrt odvzema do vključno 20 živali tega ni potrebno dosežati v primeru neprisotnosti jelenjadi v lovišču.

Časovna dinamika izvajanja lova:

- Priporočeno je čim hitreje izvršiti odstrel telet, junic in košut, predvidoma najmanj 70 % do konca novembra.

Upravljanje z jelenjadjo v loviščih v robnem območju (lovišča brez številčnega načrta odvzema):

- Cilj upravljanja z jelenjadjo ni ohranitev oz. stalno zadrževanje jelenjadi v robnem območju.
- Načrtno krmljenje z namenom stalnega zadrževanja jelenjadi v tem območju ni dovoljeno.
- Odvzem kategorij ženske jelenjadi, telet, lanščakov in jelenov 2-4 za robna lovišča ni omejen. Z odstrelom je treba onemogočiti stalno naselitve in zadrževanje ženske jelenjadi.
- Omejitve odstrela jelenov 5+: v robnem območju je v posameznem lovišču v tekočem letu dovoljen odstrel največ 1 jelena 5+. Vsak nadaljnji odstrel jelena 5+ v lovišču mora biti predhodno pokrit z odstrelom najmanj 1 ženske jelenjadi oz. telet (t.i. mulasta jelenjad).
- Izjemoma je tudi v robnem območju v lovišču, kjer so potrjene t.j. izplačane škode po tej vrsti v preteklem ali tekočem letu večje od 1.000 EUR na leto, dovoljeno preseganje odstrela jelenov 5+. Na vsakih 1.000 EUR izplačanih odškodnin je dovoljen odstrel 1 jelena 5+ let. V posameznem lovišču lahko to preseganje z odstrelom znaša do

skupno pet jelenov 5+ v tekočem letu. Večje preseganje odstrela jelenov 5+ oz. izredni odstrel v tekočem letu odobri MKGP (ZDLov-1, 42 čl.).

V predelih z intenzivno sadjarsko/vinogradniško proizvodnjo se v času povečane ogroženosti nasadov odstrel in vsi zaščitni ter odvrtačni ukrepi usmerijo v te predele. Lastnike oz. upravljavce ograjenih površin je treba opozarjati na ustrezno vzdrževanje in zapiranje vhodov na ograjene površine. Lastniki morajo ograjene površine urediti in vzdrževati tako, da učinkovito preprečujejo prehod parkljasti divjadi in po končanih delih ne smejo ostajati odprte.

Preglednica 4.2.4: Analiza odvzema in telesnih mas navadnih jelenov

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%/spol	% skupaj
Teleta M	93	101	118	108	116	108	644	27,6	13,0
Lanščaki	133	143	150	164	162	150	902	38,6	18,2
Jeleni 2-4	77	68	73	85	100	121	524	22,4	10,5
Jeleni 5-9	42	40	41	35	41	42	241	10,3	4,9
Jeleni 10 +	4	2	4	2	6	8	26	1,1	0,5
Skupaj MOŠKI SPOL	349	354	386	394	425	429	2.337	100,0	47,0
Teleta Ž	108	119	128	144	121	138	758	28,8	15,3
Junice	112	110	107	110	120	122	681	25,9	13,7
Košute 2+	175	179	201	200	229	209	1.193	45,3	24,0
Skupaj ŽENSKI SPOL	395	408	436	454	470	469	2.632	100,0	53,0
SKUPAJ odstrel in izgube	744	762	822	848	895	898	4.969		100,0

Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom							
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Načrt - skupaj	760	780	800	830	850	850	4.870
Odstrel in izgube / načrt	98	98	103	102	105	106	102
Delež MOŠKEGA SPOLA	47	46	47	46	47	48	47
Delež ŽENSKEGA SPOLA	53	54	53	54	53	52	53
Delež jelenov 2+	17	14	14	14	16	19	16
Delež mladih (teleta in enoletni) obeh spolov	60	62	61	62	58	58	60
Delež junic in košut	39	38	37	37	39	37	38
Delež košut	24	23	24	24	26	23	24
<i>Teleta (M+Ž)</i>	<i>27%</i>	<i>29%</i>	<i>30%</i>	<i>30%</i>	<i>26%</i>	<i>27%</i>	<i>28%</i>
<i>Moški (lanščaki+jeleni)</i>	<i>34%</i>	<i>33%</i>	<i>33%</i>	<i>34%</i>	<i>35%</i>	<i>36%</i>	<i>34%</i>
<i>Ženski (junice+košute)</i>	<i>39%</i>	<i>38%</i>	<i>37%</i>	<i>37%</i>	<i>39%</i>	<i>37%</i>	<i>38%</i>

Izgube								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	22	18	19	12	14	24	109	54,8
Naravne izgube	11	20	16	16	16	11	90	45,2
Skupaj izgube	33	38	35	28	30	35	199	100,0
% izgub	4	5	4	3	3	4	4	
Odstrel	711	724	787	820	865	863	4.770	

Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	11	20	15	16	16	11	89	44,7
2 bolezen	0	0	1	0	0	0	1	0,5
3 krivolov	4	2	1	3	0	1	11	5,5
4 cesta	9	8	8	1	4	6	36	18,1
5 železnica	4	4	7	6	5	4	30	15,1
8 kosilnica	0	1	1	0	0	0	2	1,0
10 poškodba	5	3	2	2	5	13	30	15,1

Telesne mase (biološka telesna masa)						
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Teleta M	53,6	49,1	50,5	50,3	49,2	50,0
Indeks	100	92	94	94	92	93
Lanščaki	75,1	74,9	74,8	70,9	74,1	71,2
Indeks	100	100	100	94	99	95
Teleta Ž	49,1	45,6	47,3	46,3	47,5	47,4
Indeks	100	93	96	94	97	97
Junice	60,0	57,8	60,2	58,8	59,3	59,1
Indeks	100	96	100	98	99	99

Mase trofej jelenov (kg)						
Povprečna masa trofej / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022
jeleni 2-4	3,5	4,2	3,0	3,7	3,6	3,1
indeks	100,0	120,0	85,7	105,7	101,7	88,6
jeleni 5-9	6,3	6,7	6,7	7,1	6,8	6,4
indeks	100,0	106,3	106,3	112,7	107,5	101,6
jeleni 10+	6,0	8,0	7,0	7,0	7,4	7,8
indeks	100,0	133,3	116,7	116,7	123,3	130,0

Povprečna starost odvzema / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Jeleni 2+	4,7	4,6	4,6	4,3	4,5	4,3
Košute	4,7	5,5	5,5	4,9	5,5	5,0

4.3 Damjak (Dama dama)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Lovsko upravljavsko območje. Stalna prisotnost damjakov je omejena na dele lovišč LPN Kompas Peskovci, Križevci v Prekmurju in sosednja lovišča. V ostalih loviščih/LPN se damjaki pojavljajo in zadržujejo kot živali, ki so pobegnile iz obor.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Upravljanje z damjakom v Pomurskem LUO nikoli ni zavzelo večjega obsega zato, ker je bila dosedanja razširjenost in realizacija načrtnega odvzema damjakov praviloma omejena samo na dve lovišči/LPN v LUO in ostala lovišča, ki so realizirala odstrel damjakov iz obor.

Zaradi odstrela damjakov, ki izvirajo iz obor je načrt odvzema presežen. Realizacija načrta zadnjih šest let znaša 124 %, zadnjih dveh let pa celo 142 %. Struktura odvzema je ustrezna in sledi načrtovanim usmeritvam. Jeleni starejši od 2 let zastopani z deležem 15 %, košute pa 24 %. Zaradi sorazmerno nizke številčnosti populacije je upravljavcem lovišč/LPN načrtovan odvzem damjakov težko realizirati v okviru odstopanj, še posebej v drugi polovici lovne dobe, ko damjaki zaradi lovskega pritiska postanejo zelo previdni ali pa se pomaknejo celo čez mejo na Madžarsko.

Presoja uspešnosti upravljanja

Pri damjaku se cilji upravljanja izpolnjujejo. Vrsta ima stabilen trend številčnosti, v okolju ne povzroča bistvene škode in se prostorsko ne širi. Damjaki, ki izvirajo iz obor se poskušajo čimprej odstreliti.

Ocena stanja populacije

Razširjenost damjakov kot prostoživeče divjadi v LUO je severovzhodni del Goriškega, oz. ožji vzhodni del osrednjega življenjskega prostora jelenjadi (obmejno področje LPN Kompas in lovišči Križevci v Prekmurju ter Prosenjakovci). V preteklih letih so odvzem realizirala tudi druga lovišča/LPN, ki imajo prisotne damjake izvirajoče iz obor. Največje število lovišč, ki so realizirala odvzem je bilo v letu 2021. V letu 2022 je bil v 5 loviščih v LUO zabeležen odvzem 17 damjakov, ki verjetno izvirajo iz obor za gojitev/rejo divjadi. Lovišče Prosenjakovci leži na meji LPN Kompas, zato sklepamo, da v tem lovišču odstreljeni damjaki ne izvirajo iz obor. Sodeč po odvzemu ocenjujemo, da se številčnost populacije v loviščih s stalno prisotnostjo te divjadi ne povečuje in da se populacija prostorsko ne širi. Ocenjujemo, da je v populaciji delež ženskega spola večji od moškega, kar je pri predstavnikih jelenov naravni pojav.

Preglednica 4.3.1: Odvzem damjakov po loviščih/LPN

Lovišče	2017	2018	2019	2020	2021	2022	SKUPAJ
Apače	1			5		1	7
Dobrovnik	1	1	3	3	1		9
Grad-Kuzma		1	2		1		4
Ivanovci					3		3
Križevci	15	9	13	12	19	12	80
Križevci Ljutom.					1		1
Mlajtinci					1		1
Moravci					6	7	13
Pečarovci	9	1	1		5	5	21
Prosenjakovci	1	4	9	4	6	8	32
Radenci	2			6			8
Radovci	7	2	5	1	2	3	20
Rankovci						1	1
Tišina			2				2
Velika Polana					2		2
Fazan Beltinci	4				2		6
Kompas Peskovci	20	24	25	24	28	28	149
SKUPAJ	60	42	60	55	77	65	359
štev. lovišč	9	7	8	7	13	8	17

Prilagojeni cilji

Damjak glede povzročanja škod v okolju ni tako problematična vrsta kot sta divji prašič in jelenjad.

Cilj je ohranitev prisotnosti vrste in številčnosti populacije na obstoječi prostorski razširjenosti v LUO.

Širjenje vrste v druge predele območja in ohranitev pobeglih damjakov iz obor v loviščih/LPN LUO ni zaželeno.

Ukrepi in usmeritve

Načrt odvzema za leti 2023 in 2024 v LUO skupaj znaša **120 damjakov**, s podrobnejšim razdelilnikom le za LPN Kompas, Križevci v Prekmurju, Prosenjakovci in Pečarovci. Številni načrt odvzema naj bo v obeh načrtovalskih letih uravnotežen.

Dovoljeno odstopanje je do -15 % od načrtovanega odvzema. Realizacija načrta odvzema se spremlja na nivoju LUO. Lovišču, ki ima skupni dvoletni načrt odvzema do vključno 10 živali tega ni potrebno dosegati v primeru neprisotnosti damjakov v lovišču.

Odvzem telet, lanščakov, junic in košut za vsa lovišča/LPN ni omejen.

Načrta odvzema v razredu damjakov jelenov 2+ ni treba realizirati ter ga tudi ni dovoljeno presepati. Vsak nadaljnji odstrel damjaka 2+ v lovišču/LPN mora biti predhodno pokrit z odstrelom najmanj 1 kosa ženskih kategorij oz. telet (t.i. mulasta divjad).

Načrt odvzema razdeliti na lovišča/LPN, ki so predlagala načrt odvzema oz. v katerih je povprečni odvzem v zadnjih dveh letih večji od 5 živali/lovišče/LPN.

Preglednica 4.3.2: Načrt odvzema damjaka

Kategorija / spol	Moški	Ženski
Teleta obeh spolov	20 (17 %)	22 (18 %)
Enoletni (lanščaki oz. junice)	16 (13 %)	12 (10 %)
Starejši (jeleni oz. košute)	22 (18 %)	28 (24 %)
SKUPAJ	120	

Gojitev damjakov v oborah in pobegi v prosto naravo

Ohranitev pobeglih damjakov, ki izvirajo iz obor v loviščih/LPN ni zaželeno. Lastnik oz. imetnik obore mora pobeglo divjad ujeti v osmih dneh od dneva, ko je bil pobeg ugotovljen. O nadaljnjem ravnanju s pobeglo divjadjo odloča Zavod za gozdo v dogovoru z upravljavci lovišč/LPN ter lovsko inšpekcijo (ZDLov-1, čl. 50). Upravljavci lovišč/LPN brez številčno določenega načrta odvzema izvajajo odstrel damjakov v lovni dobi brez omejitev. V času, ko ni lovne dobe je, po preteku zakonsko določenega roka in predhodno izdani odločbi lovske inšpekcije, dovoljeno in potrebno vse take živali v loviščih/LPN čimprej odstreliti.

Preglednica 4.3.3: Analiza odvzema in telesnih mas damjaka

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%/spol	%/skupaj
Teleta M	6	3	10	7	7	6	39	23,1	10,9
Lanščaki	11	8	11	13	19	13	75	44,4	20,9
Jeleni 2 - 4	4	6	8	4	9	8	39	23,1	10,9
Jeleni 5 - 8	6	1	0	1	1	2	11	6,5	3,1
Jeleni 9 +	1	1	0	0	1	2	5	3,0	1,4
Skupaj MOŠKI SPOL	28	19	29	25	37	31	169	100,0	47,1
Teleta Ž	11	9	11	12	11	9	63	33,2	17,5
Junice	5	3	6	6	13	8	41	21,6	11,4
Košute 2+	16	11	14	12	16	17	86	45,3	24,0
Skupaj ŽENSKI SPOL	32	23	31	30	40	34	190	100,0	52,9
SKUPAJ odstrel in izgube	60	42	60	55	77	65	359		100,0

Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom

Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Načrt - skupaj	50	50	40	50	50	50	290
Odstrel in izgube / načrt	120	84	150	110	154	130	124
Delež MOŠKEGA SPOLA	47	45	48	45	48	48	47
Delež jelenov 2+	18	19	13	9	14	18	15
Delež mladih (mladiči, enoletni) obeh spolov	55	55	63	69	65	55	61

Izgube

Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	2	2	1	0	2	1	8	66,7
Naravne izgube	1	0	3	0	0	0	4	33,3
Skupaj izgube	3	2	4	0	2	1	12	100,0
% izgub	5	5	7	0	3	2	3	
Odstrel	57	40	56	55	75	64	347	

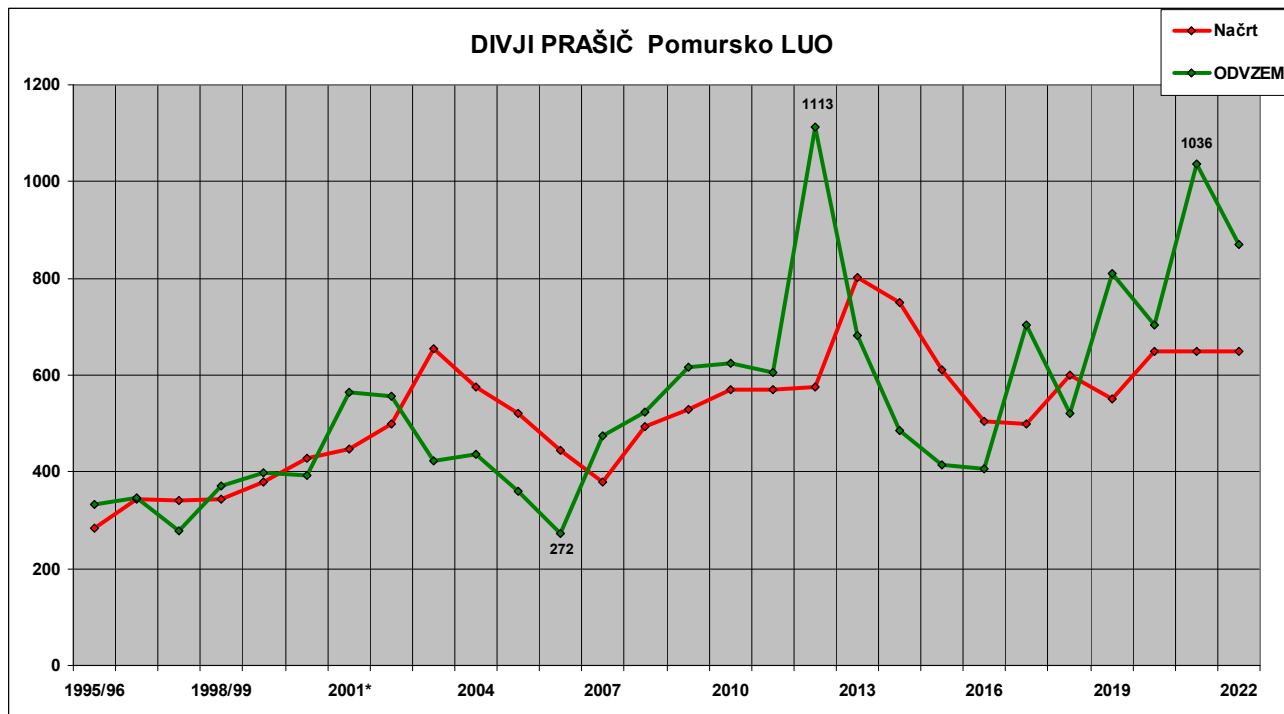
Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	1	0	3	0	0	0	4	33,3
4 cesta	2	1	1	0	2	1	7	58,3
10 poškodba	0	1	0	0	0	0	1	8,3

Telesne mase (biološka telesna masa)						
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Teleta M	20,7	14,5	20,5	23,2	25,4	17,2
Indeks	100	70	99	112	123	83
Lanščaki	37,9	36,7	41,0	39,6	39,6	34,7
Indeks	100	97	108	104	104	92
Teleta Ž	18,3	22,0	19,0	19,7	19,8	18,6
Indeks	100	120	104	108	108	102
Junice	30,4	24,0	31,4	28,2	28,1	30,3
Indeks	100	79	103	93	92	100

4.4 Divji prašič (*Sus scrofa*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Lovsko upravljavsko območje. Stalna prisotnost divjega prašiča je omejena približno na polovico lovišč/LPN v LUO (osrednji življenjski prostor). Še zmeraj le občasna prisotnost prašičev je v ravninskih loviščih okrog Murske Sobote, v Prlekiji in ob avstrijski meji, ki predstavljajo robno območje razširjenosti divjih prašičev.

Slika 11: Odvzem divjih prašičev v Pomurskem LUO v obdobju 1995 - 2022

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Dosedanje upravljanje z divjim prašičem v LUO (predvsem Prekmurje) je praktično zmeraj pomenilo intenziven odstrel s ciljem čimvečje realizacije in preprečevanja škod v kmetijskem prostoru. Podobno kot v ostalem delu Slovenije beležimo nihanje številčnosti populacije (prirastka) in s tem povezanega odvzema, dovoljeno je bilo neomejeno preseganje načrta odvzema. Povprečna letna realizacija odvzema zadnjih šest let znaša 774 živali. Za primerjavo podajamo rekorden odvzem v letu 2012, ki je znašal 1.113 živali. Po tem letu beležimo zmanjševanje odvzema do leta 2016 in njegovo povečevanje do leta 2021, odvzem v letu 2022 se je zmanjšal in je znašal 870 živali.

Ocenjujemo, da je realizacija odraz številčne prisotnosti divjih prašičev v območju. Povprečna realizacija načrtov odvzema zadnjih šest let je bila 129 %, povprečna struktura odvzema zadnjih šest let kaže, da:

- delež moškega spola je večji kot delež ženskega spola (56 % : 44 %);
- delež ozimcev (obeh spolov) znaša 40 %, delež lanščakov (obeh spolov) pa 45 %;
- največji delež odvzema je v kategoriji moški lanščaki (26 %), ki so v območju najbolj migratorna kategorija;
- skupni delež starejših osebkov 15 % (delež merjascev 7 % in delež svinj 8 %);
- združena kategorija lanščakinj in svinj znaša 26 %.

Skupno število lovišč/LPN v LUO, ki so v zadnjih dveh letih realizirala odvzem prašičev je bilo 27, od tega je 10 lovišč, ki odvzema številčno niso načrtovala (robno območje).

Preglednica 4.4.1: Načrt in realizacija odvzema divjih prašičev v zadnjih dveh letih

Kategorija	Dvoletni načrt	Odvzem			Delež
		2021	2022	Skupaj	
Ozimci+lanščaki+merjasci	1.040	746	605	1.351	71%
Lanščakinje+svinje	260	290	265	555	29 %
SKUPAJ	1.300	1036	870	1.906	100 %

Zaradi načina življenja in slabih svetlobnih pogojev, pri katerih divji prašiči izstopajo na kmetijske površine in privabljajna krmiljača je načrtnost poseganja z odstrelom pri divjem prašiču najbolj otežena.

Presoja uspešnosti upravljanja

Upravljanje z divjim prašičem je zaradi prirastka in gibanja številčnosti, to je migracij divjih prašičev skozi leto, zelo nepredvidljivo, zato moramo biti tako pri načrtovanju kot pri realizaciji še zmeraj zelo previdni. To velja še posebej v pogojih Pomurskega LUO s pretežno prevladujočo kmetijsko krajino, kot tudi zaradi dobrega gozdnega obroda bukve in hrasta v zadnjih letih. Ocenjujemo, da so bili cilji upravljanja s populacijo v preteklih šestih letih doseženi in da se na ta način preprečuje povečevanje številčnosti. Cilji trajnejšega znižanja populacije še niso doseženi, zato je treba še naprej vztrajati na relativno visokih posegih v populacijo, še zlasti zaradi groženj s pojavom afriške prašičje kuge (APK) v Sloveniji.

Ocena stanja populacije

Zaradi nihajočega prirastka in posledično odvzema ugotavljamo, da je številčnost populacije prašiča nepredvidljiva (glej odvzem v letu 2012). Zagotovo je realizirani odvzem pomemben pokazatelj stanja te vrste divjadi v območju. Trenutno še ocenjujemo, da se divji prašič prostorsko ni razširil, povečevanje števila lovišč z realizacijo odvzema pa to nakazuje. Zelo močni dejavniki pri prirastku in številčnosti populacije so gozdni obrod in vremenske razmere v času poleganja. Splošna in močna prisotnost kmetijskih kultur (koruze in žit) v območju je dodatni pospeševalec številčnosti populacije. V letu 2022 se telesne mase ozimk in lanščakinj niso povečale kar bi lahko nakazovalo, da se populacija v prihodnjem letu številčno ne bo povečala. Kakšna bo dinamika populacije skozi leto zaradi migracij trenutno ne moremo oceniti.

Največji delež v odvzemu ima kategorija moških lanščakov, kar je zagotovo odraz stanja, to je prisotnosti osebkov te kategorije v populaciji. Ocenjujemo, da ravno ta kategorija v obmejnem prostoru v vegetacijskem času najmočnejše migrira na slovensko stran. Prisotnost prašičev v nekaterih obmejnih loviščih/LPN je v odvisnosti od ukrepov krmljenja v gozdu in razmer na kmetijskih površinah na madžarski strani. Po koncu zime na madžarski strani prenehajo z intenzivnim krmljenjem v gozdovih in v pretežni meri pospravijo koruzne njive. Ko se pri nas zaseje kuruza (mesec maj) se prašiči pogosteje pojavljajo tudi na slovenski strani. Skozi leto je škodna problematika po divjem prašiču najbolj izražena v LPN Kompas Peskovci in lovišču Prosenjakovci (glej poglavje o škodah).

Prilagojeni cilji

Aktivno obvladovanje in zmanjševanje populacije z odvzemom, čim manjši obseg škod na kmetijskih kulturah in travnikih, obenem pa doseganje čim bolj ugodne strukture populacije.

Za aktivno številčno obvladovanje populacije bi moral biti delež ženskega spola v odvzemu večji oz. najmanj enak deležu moškega spola (takšen primer je bil edino v letu 2013). Vendar je podobno nesorazmerje značilno tudi za druga LUO v Sloveniji. Glede na težavnost lova (ponoči) in s tem povezano nezmožnost določitve spola pred strelom je to v praksi težko dosegati, ker razlike med spoloma v naravi niso tako očitne kot pri drugih vrstah divjadi.

Ukrepi in usmeritve

Potreben je intenziven lov divjih prašičev vseh kategorij, predvsem v poletju pa čimbolj zgodnji začetek odvzem ozimcev obeh spolov brez omejitev telesnih mas oz. njihove obarvanosti, kasneje pa tudi odvzem lanščakinj in svinj. Za doseganje ustrezne strukture odvzema, predvsem povečanja deleža ozimcev upravljavci lovišč/LPN tega odvzema ne smejo omejevati pač pa posebej stimulirati.

Skladno z dosedanjimi navodili MKGP se tudi v letih 2023 in 2024:

- načrtuje le skupno število odvzema divjih prašičev za LUO;
- po strukturi se načrtuje posebej le odvzem združenega razreda lanščakinj in svinj;
- razliko do skupnega števila predstavlja načrt odvzema vseh ostalih kategorij divjega prašiča, ki jih ne ločujemo po spolu in starosti.

Načrt odvzema za lovišča/LPN, ki številčno načrtujejo odvzem, se poveča glede na prejšnji načrt in predloge upravljavcev ter znaša za leti 2023 in 2024 v LUO skupaj **1.600** divjih prašičev. Upravljavci lovišč/LPN (OZUL) so predlagali odvzem 1.202 divjih prašičev. Načrt odvzema za LPN Kompas Peskovci je v višini 500 divjih prašičev. Glede na situacijo škod od divjadi v LUO in realizacijo odvzema v preteklih letih mora delež lanščakinj in svinj skupaj znašati minimalno **20 %**. Številni načrt odvzema naj bo v obeh načrtovalskih letih uravnotežen.

V letošnjem letu je za vsa lovišča/LPN v LUO v času priprave tega načrta že veljavi odločba MKGP o neomejenem odstrelu divjih prašičev vseh kategorij ne glede na lovno dobo (št. odločbe 341-131/2022/4). Ne glede na to dovoljenje je potrebno pri izvajanju lova na to vrsto v čimvečji možni meri upoštevati splošno veljavna varnostna in lovsko-etična načela.

Pri razdelitvi načrta na lovišča/LPN se upoštevajo predlogi upravljavcev lovišč/LPN in dosežena realizacija v preteklih letih. Lovišča, ki odvzema ne načrtujejo in s povprečnim šestletnim odvzemom manjšim od 5 živali / lovišče izvajajo odvzem brez omejitev.

Upravljanje z divjim prašičem v loviščih v robnem območju (lovišča brez načrta odvzema)

- V loviščih z visokim deležem kmetijskih površin in kjer prašiči niso stalna divjad čimprej odstreliti vse osebk.
- Načrtno krmljenje z namenom stalnega zadrževanja divjih prašičev v tem prostoru ni dovoljeno.

Preglednica 4.4.2: Načrt odvzema divjih prašičev

Kategorija	Število (oz. delež v %)
Ozimci obeh spolov, lanščaki in merjasci	1.280 (80 %)
Lanščakinje in svinje	320 (20 %)
SKUPAJ	1.600

Realizacija načrta odvzema se spremlja na nivoju LUO.

Dopustno odstopanje od načrta, zaradi populacijskih nihanj ali drugih objektivnih razlogov, zaradi katerih osnovni načrt ne bi bil dosežen, je – 30 % in velja skupno za vse kategorije divjih prašičev, tudi za združeno kategorijo lanščakinj in svinj, kjer pa se mora hkrati ob nedoseganju osnovnega načrta ohraniti delež 20 % lanščakinj in svinj v odvzemu.

V kolikor je na nivoju LUO doseženo načrtovano število lanščakinj in svinj, posamezna lovišča/LPN niso dolžna zagotavljati 20 % deleža lanščakinj in svinj v skupnem odvzemu lovišča/LPN.

Načrtovano višino odvzema je dovoljeno neomejeno presežati v vseh kategorijah.

Lovišču, ki ima skupni dvoletni načrt odvzema do vključno 20 živali tega ni potrebno dosežati v primeru neprisotnosti divjih prašičev v lovišču.

Skupinski lovi na divje prašiče se praviloma izvajajo od 15. 9. do 31. 1. Lovišča/LPN z internimi akti skozi leto ne smejo omejevati odstrela posameznih kategorij divjih prašičev.

Usmeritve za spremljanje zdravstvenega stanja: Upravljalci lovišč in lovišč s posebnim namenom so dolžni izvajati ukrepe preventivnega zdravstvenega varstva divjadi in v ta namen odvzeti oziroma poslati določene vzorce uplenjene, poginule ali povožene divjadi v preiskavo, v skladu s programom UVHVVR.

Pred in v primeru pojava APK so upravljalci lovišč/LPN dolžni izvajati določila predpisov, ki jih izdajo pristojni državni organi, predvsem Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Ur.l. RS, št. 200/20; v nadaljevanju zakon) in ostalih, ki se navezujejo na omenjen zakon (npr. Sklep o določitvi visoke stopnje ogroženosti zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Ur.l. RS št. 10/21; v veljavi od 23. 1. 2021). Zakon v 15. členu določa, da mora vsak, ki v naravi najde poginulega divjega prašiča (ne glede na vzrok pogina) o tem obvestiti **Center za obveščanje na telefonsko številko 112**, v 17. členu pa tudi prepoved odstranjevanja spodnjih čeljusti oziroma ločevanja drugih delov trupel najdenih poginulih divjih prašičev, ne glede na ocenjeni vzrok pogina. Za namene evidentiranja izgub upravljaavec lovišča kot dokaz za izgubo komisiji lovsko upravljavskega območja predloži podatke o odvozu najdenih poginulih divjih prašičev za svoje lovišče, ki jih pridobi od VHS.

V skladu z 12. členom zakona in Sklepom o določitvi visoke stopnje ogroženosti zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Uradni list RS, št. 10/21) je pri intenzivnem odstrelu divjih prašičev dovoljena uporaba umetnih virov svetlobe, strelnih namerilnikov z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnikov s termičnim (IR) senzorjem.

Upravljalci lovišč naj svoje člane tudi informirajo o primernih ravnanjih za preprečevanje oziroma zmanjšanje tveganja za vnos bolezni. Še zlasti morajo biti o primernih ravnanjih seznanjeni lovski gosti, ki lovijo v državah, kjer je APK že prisotna, pa tudi ostalih državah, saj se virus APK prenaša tudi s kontaminirano opremo, obleko ter mesnimi izdelki. Vse informacije v zvezi z APK so dostopne na spletni strani <https://www.gov.si/teme/afriška-prasicja-kuga-pri-divjih-prasicih>.

Preglednica 4.4.3: Analiza odvzema in telesnih mas divjih prašičev

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%/spol	%/skupaj
Ozimci M	156	134	209	151	201	164	1.015	39,3	21,8
Lanščaki	194	128	209	223	267	229	1.250	48,4	26,9
Merjasci 2+	49	36	57	53	76	47	318	12,3	6,8
Skupaj MOŠKI SPOL	399	298	475	427	544	440	2.583	100,0	55,6
Ozimci Ž	129	102	144	109	202	165	851	41,3	18,3
Lanščakinje	117	79	118	125	182	195	816	39,6	17,6
Svinje 2+	60	42	72	44	108	70	396	19,2	8,5
Skupaj ŽENSKI SPOL	306	223	334	278	492	430	2.063	100,0	44,4
SKUPAJ odstrel in izgube	705	521	809	705	1.036	870	4.646		100,0

Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom							
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Načrt - skupaj	500	600	550	650	650	650	3.600
Odstrel in izgube / načrt	141	87	147	108	159	134	129
Delež MOŠKEGA SPOLA	57	57	59	61	53	51	56
Delež ŽENSKEGA SPOLA	43	43	41	39	47	49	44
Delež ozimcev obeh spolov	40	45	44	37	39	38	40
Delež lanščakov obeh spolov	44	40	40	49	43	49	44
Delež večletnih 2+ obeh spolov	15	15	16	14	18	13	15
Delež lanščakinj in svinj	25	23	23	24	28	30	26

Izgube								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	2	1	2	6	9	5	25	83,3
Naravne izgube	0	2	1	0	1	1	5	16,7
Skupaj izgube	2	3	3	6	10	6	30	100,0
% izgub	0,3	0,6	0,4	0,9	1,0	0,7	0,6	
Odstrel	703	518	806	699	1026	864	4.616	

Vzroki izgub								
vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	0	2	1	0	1	1	5	16,7
3 krivolov	0	0	0	0	0	1	1	3,3
4 cesta	2	1	2	6	1	2	14	46,7
10 poškodba	0	0	0	0	8	2	10	33,3

Telesne mase (biološka telesna masa)						
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ozimci M	32,0	34,4	28,5	29,9	27,6	28,8
Indeks	100	108	89	93	86	90
Lanščaki	64,7	61,4	67,3	55,4	61,6	52,6
Indeks	100	95	104	86	95	81
Ozimci Ž	31,7	32,1	27,0	30,0	25,0	24,5
Indeks	100	101	85	95	79	77
Lanščakinje	56,0	57,4	56,9	50,9	52,5	48,1
Indeks	100	103	102	91	94	86

4.5 Šakal (*Canis aureus*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Lovsko upravljavsko območje.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Šakal je bil leta 2014 z Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o določitvi divjadi in lovnih dob (Ur. l. RS, št. 81/14) uvrščen med divjad. Leta 2019 pa je bil z Uredbo o spremembi in dopolnitvah Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 62/19) umaknjen s seznama pri nas zavarovanih živalskih vrst. V letu 2020 smo letnimi lovsko upravljavskimi načrti prvič načrtovali odvzem te vrste. V letih 2020-2022 je znašal skupni odvzem v LUO 21 šakalov kar pomeni 75 % realizacijo. Pretekli odvzem v Pomurskem LUO ne potrjuje hitre rasti populacije in se razlikuje od splošne dinamike odvzema v Sloveniji.

Presoja uspešnosti upravljanja

Zaradi kratkega obdobja načrtnega upravljanja populacije šakala presoja uspešnosti upravljanja ni enako smiselna kot pri ostalih vrstah, katere upravljamo daljše časovno obdobje. Ocenjujemo, da je bilo preteklo upravljanje z vrsto v Pomurskem LUO uspešno. Podatki monitoringa, ki temeljijo pretežno na odvzemu (prostorska razširjenost in trend številčnosti), kažejo, da zagotavljamo ugodno stanje populacije, kar je bil pretekli cilj, obenem pa, da v Sloveniji še nismo uspeli ustaviti naraščanja številčnosti in prostorskega širjenja vrste.

Ocena stanja populacije

Po ugotovitvah projekta CRP »Prostorska razporeditev, številčnost, ocena populacijskih trendov in potencialno širjenje areala vrste zlati šakal (*Canis aureus* L.) v Sloveniji« (Potočnik in sod., 2018; dalje CRP) na ravni Slovenije velja ocena, da je populacija šakala v ugodnem stanju, vitalna in sposobna dolgoročnega obstoja ter prostorskega širjenja. V zadnjih letih populacija kljub (previdnostno naravnemu) odvzemu še naprej številčno narašča in se prostorsko širi, kar se odraža tudi v povečanem obsegu neželenih vplivov vrste v okolju – zlasti v vplivu na naraven plen (predvsem srnjad) in v škodah na rejnih/domačih živalih.

V Pomurskem LUO gre po oceni za prisotnost posameznih živali, ki so v naše območje migrirali iz Madžarske, Hrvaške ali sosednjega Ptujsko-Ormoškega LUO. Po mnenju nekaterih upravljavcev lovišč nižinskega dela LUO se je v zadnjih letih (zaradi prisotnega šakala) zmanjšala številčnost populacije srnjadi. Predvsem bi naj imel šakal vpliv na zmanjšanje števila mladičev in enoletne srnjadi. V letu 2020 so bili evidentirani 3 primeru izgub srnjadi (vzrok zveri, ujede), ki bi jih lahko pripisali šakalu. Izgube zaradi ujed in zveri se posebej ne evidentirajo po vrsti povzročitelja.

V letih 2021 in 2022 so bili v Pomurskem LUO obravnavani trije škodni primeri na domačih živalih, kjer je kot povzročitelj bil določen šakal. Ustni viri so najpogostejši način podajanja verjetne prisotnosti šakala v območju.

Prilagojeni cilji

Šakal je uvrščen na Prilogo V Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (t.i. »habitatna direktiva«), kar pomeni, da smo tudi v Sloveniji dolžni zagotavljati ohranjanje ugodnega stanja populacije šakala.

Obenem je cilj upravljanja vrste v Sloveniji zmanjšanje vplivov vrste na druge domorodne živalske vrste (plenske vrste, npr. srna) in omejevanje škod na domačih/rejnih živalih. Skladno s tem je namen upravljanja populacije šakala ustaviti nadaljnje naraščanje njene številčnosti in prostorsko širjenje.

Ukrepi in usmeritve

1. Monitoring populacije

Cilj monitoringa je predvsem oceniti število stalno prisotnih – teritorialnih družin in prostorsko razširjenost na območju LUO.

Upravljalci lovišč so dolžni v spletni aplikaciji LZS »monitoring šakala« evidentirati naslednje podatke:

- lokacije in čas smrti posameznih osebkov,
- lokacije in čas oglašanja šakalov,
- lokacije in čas vseh ostalih znakov prisotnosti šakalov.

2. Odvzem osebkov

Pri načrtovanju odvzema smo izhajali iz zastavljenih ciljev, ocene rasti in prostorskega širjenja populacije ter učinkovitosti preteklega odvzema pri doseganju ciljev.

Skladno z navedenim načrtovani odvzem šakala v LUO v letih 2023 in 2024 znaša skupaj **24 šakalov**.

Odvzem je načrtovan na ravni celotnega LUO.

Dopustna odstopanja: načrtovanega odvzema ni potrebno dosegati. Dopustno preseganje načrtovanega odvzema znaša 50 %. Preseganje načrtovanega odvzema zaradi evidentiranih izgub, ki nastanejo po izpolnitvi načrtovanega odvzema znotraj meja dopustnih odstopanj, ne šteje kot kršitev določil načrta.

V Lisjaku se beleži spol odvzetih živali, v opombi naj se zabeleži ocenjena starost oz. starostna kategorija (mladič oz. do enega leta stara žival ali odrasel osebek).

Za vsakega odvzetega šakala, je potrebno Komisiji za oceno odstrela in izgub v LUO priložiti fotografijo z datumom ali zapisnik veterinarsko higienske službe o odvozu kadavra.

Upravljalci lovišč/LPN morajo o vsakem odvzemu šakala sproti, to je takoj, obvestiti OZUL Pomurskega LUO. OZUL za Pomursko LUO s pravočasnim obveščanjem upravljavcev lovišč/LPN skrbi za njihovo sprotno informiranost o realiziranem in še razpoložljivem odvzemu (odstrelu) na ravni LUO.

V času veljavnosti tega dvoletnega načrta je izplačevanje odškodnin za škodo, ki jo povzroči šakal v skladu z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št: 65/2020 in [97/20 – popr.](#)) še vedno v pristojnosti države (MKGP), in sicer v prehodnem obdobju petih let od 1. 5. 2020. Škodo bo ocenjeval ZGS.

Preglednica 4.5: Analiza odvzema šakala

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Samci	0	0	0	4	3	2	9
Samice	0	0	0	4	6	2	12
Skupaj odstrel in izgube	0	0	0	8	9	4	21
Načrt - skupaj	0	0	0	12	8	8	28
Odstrel in izgube / načrt	#DEL/0!	#DEL/0!	#DEL/0!	67	113	50	75,0

Izgube								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	0	0	0	2	0	0	2	100,0
Naravne izgube	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Skupaj izgube	0	0	0	2	0	0	2	100,0
% izgub	#DEL/0!	#DEL/0!	#DEL/0!	25	0	0	9,5	
Odstrel	0	0	0	6	9	4	19	

Vzroki izgub							
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
4 cesta	0	0	0	2	0	0	2

4.6 Lisica (*Vulpes vulpes*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Lovsko upravljavsko območje. Lisica je prisotna v celem območju, podatki o odvzemu kažejo na večjo številčnost v ravninskem predelu območja.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Odvzem lisic je odraz gibanja številčnosti populacije. Ocenjujemo, da je bil pri zmanjševanju populacije v preteklih letih zelo pomemben dejavnik prisotnost in razvoj boleznih (lisičje garje), kar sicer iz strukture odvzema oz. izgub ni nedvoumno razvidno. Zadnja leta med izgubami prevladujejo izgube v prometu.

Največji odvzem v šestletnem je bil leta 2021 (rekordni odvzem!), iz česar sklepamo na številčno nihanje populacije. Pri lisici v zadnjih letih v loviščih/LPN ugotavljamo sorazmerno malo prisotnosti pojavov boleznih dlake in kože (lisičje garje), ki sicer spremlja in vpliva na številčnost lisic. V zadnjih dveh letih je odstrel znašal 97 % odvzema.

Presoja uspešnosti upravljanja

Odvzem zadnjih šest let je znašal 102 % načrtovanega števila. Ocenjujemo, da z realiziranim odvzemom oz. odstrelom na številčnost populacije lisice vplivamo le v manjši meri. Vsekakor bi lovci v normalnih razmerah in ob primerni stimulaciji upravljalcev lovišč/LPN odstrel lisic zagotovo še intenzivneje izvajali.

Ocena stanja populacije

Že v preteklosti smo ocenjevali, da padcu številčnosti po prilagoditvi in razvoju imunosti na bolezen v prihodnosti lahko sledi povečanje številčnosti populacije. Trenutno ocenjujemo, da je populacija lisice stabilna.

Prilagojeni cilji

Nizka številčnost populacije.

Ukrepi in usmeritve

Zaradi prenašanja stekline, drugih zoonoz ter vpliva lisice na prostoživeče in domače živali je številčnost lisičje populacije treba uravnavati z odstrelom s ciljem zmanjševanja in vzdrževanja nizke številčnosti populacije. Po presoji lahko OZUL ali tudi posamezni upravljalci na MKGP podajo predlog za izredni odstrel oz. podaljšanje lovne dobe na lisico v celotnem LUO ali posameznem lovišču/LPN.

Načrt odvzema: za leti 2023 in 2024 načrtujemo odvzem skupaj **3.400** lisic. Upravljalci lovišč/LPN (OZUL) so predlagali načrt odvzema 2.836 lisic. Dovoljeno odstopanje: po loviščih/LPN do -30 %, preseganje načrta odvzema je dovoljeno do +100 %.

Na krmiščih za zveri je dovoljeno krmljenje z ŽSP le v primeru pridobljenega dovoljenja UVHVVR.

Dovoljeno je privabljalno krmljenje z namenom lova na lokacijah, ki morajo biti opredeljene v letnih načrtih lovišč/LPN za leti 2023 in 2024 (program Lisjak). Izvaja se lahko s krmo rastlinskega ali živalskega izvora. Krmljenje mora biti izvajano na način, ki je skladen z veterinarskimi predpisi o ravnanju s stranskimi živalskimi proizvodi. Krmišča morajo biti oddaljena od naseljenih stanovanjskih objektov v minimalnih razdaljah, kot in če jih določajo predpisi s področja veterine. Zaradi grožnje povečanja smrdu v okolici mrhovišč se tovrstno krmljenje lahko izvaja samo v jesensko-zimskem času.

Usmeritve za spremljanje zdravstvenega stanja: Upravljalci lovišč/LPN so dolžni izvajati ukrepe preventivnega zdravstvenega varstva divjadi in v ta namen odvzeti oziroma poslati določene vzorce uplenjene, poginule ali povožene divjadi v preiskavo, v skladu s programom UVHVVR.

Upravljalci lovišč/LPN lahko ob utemeljenem sumu na bolezen stekline takšne osebkke lisice odstrelijo tudi izven lovne dobe. O takšnem izrednem posegu morajo upravljalci takoj obvestiti lovskega inšpektorja in uradnega veterinarja (ZDLov-1A, čl. 8 oz. sprememba ZDLov-1, čl. 42).

Vodenje evidence odvzema:

Pri evidenci odstrela in izgub lisic je potrebno ugotavljati in evidentirati spol uplenjenih osebkov, v celotnem odvzemu evidentirati tudi prisotnost bolezenskih znakov.

Preglednica 4.6: Analiza odvzema lisic

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Samci	938	715	849	780	996	804	5.082
Samice	869	688	843	765	911	759	4.835
Skupaj odstrel in izgube	1.807	1.403	1.692	1.545	1.907	1.563	9.917
Načrt - skupaj	1.600	1.800	1.500	1.700	1.600	1.600	9.800
Odstrel in izgube / načrt	113	78	113	91	119	98	101,2

Izgube								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	26	56	50	58	47	42	279	87,5
Naravne izgube	2	7	12	4	7	8	40	12,5
Skupaj izgube	28	63	62	62	54	50	319	100,0
% izgub	2	4	4	4	3	3	3,2	
Odstrel	1.779	1.340	1.630	1.483	1.853	1.513	9.598	

Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	1	3	7	4	6	2	23	7
2 bolezen	1	2	1	0	0	0	4	1
4 cesta	24	56	50	58	43	38	269	84
7 psi	1	0	0	0	1	1	3	1
9 garje	0	2	4	0	1	6	13	4
10 poškodba	1	0	0	0	3	3	7	2,2

4.7 Jazbec (Meles meles)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Lovsko upravljavsko območje. Ta vrsta divjadi je v območju splošno prisotna, vendar v primerjavi z lisico bistveno manj številčna.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Številčni odvzem jazbece v območju je sorazmerno majhen, pri čemer so izgube na cesti zelo pomemben vzrok odvzema.

Odvzem v šestletnem obdobju niha v razponu 55-91 živali, največji odvzem beležimo v letu 2021. Zmanjšanje odvzema v letu 2020 lahko povežemo z epidemijo Covid-19. Podobno nihanje izkazuje tudi odvzem s čistim odstrelom, ki je v zadnjih dveh letih znašal 51 % odvzema. Ocenjujemo, da bi glede na pogostost jazbece v območju odvzem z odstrelom lahko bil večji.

Presoja uspešnosti upravljanja

Odvzem zadnjih šest let je znašal 104 % načrtovanega števila. Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Ocena stanja populacije

Je splošno prisotna vrsta divjadi katere številčnost v območju v preteklosti ni bila zelo velika, zanimanje za lov jazbecev ni bilo nikoli posebej izraženo. Trenutno ocenjujemo, da se je v zadnjih letih številčnost populacije v delih območja povečala in je jazbec bolj pogost, vendar še zmeraj bistveno manj od lisice.

Prilagojeni cilj

Ohraniti številčnost usklajeno z okoljem.

Ukrepi in usmeritve

Načrt odvzema: za leti 2023 in 2024 načrtujemo odvzem skupaj **180** jazbecev. Upravljavci lovišč/LPN (OZUL) so predlagali načrt odvzema 201 jazbecev.

V območjih kjer se bolj intenzivno upravlja z malo divjadjo in se ocenjuje vpliv jazbece na uspešnost razmnoževanja male divjadi se lahko z odstrelom posega močnejše.

Dovoljeno odstopanje: Dovoljeno odstopanje: navzdol do -50 %, dovoljeno je preseganje načrta odvzema +100 %. Upravljavcem lovišč/LPN, ki imajo načrt odvzema do vključno 5 živali odvzema ni treba dosežati.

Vodenje evidence odvzema:

Pri evidenci odstrela in izgub jazbecev ugotavljati in evidentirati spol in vzrok izločenih osebkov (izgube).

Preglednica 4.7: Analiza odvzema jazbece

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Samci	33	36	45	41	55	44	254
Samice	28	19	31	27	36	30	171
Skupaj odstrel in izgube	61	55	76	68	91	74	425
Načrt - skupaj	50	60	60	80	80	80	410
Odstrel in izgube / načrt	122	92	127	85	114	93	104

Izgube								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	24	23	27	25	32	26	157	96,9
Naravne izgube	1	0	1	1	2	0	5	3,1
Skupaj izgube	25	23	28	26	34	26	162	100,0
% izgub	41	42	37	38	37	35	38,1	
Odstrel	36	32	48	42	57	48	263	

Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	1	0	1	1	2	0	5	3,1
4 cesta	24	23	27	25	32	26	157	96,9

4.8 Kuna belica (*Martes foina*) in kuna zlatica (*Martes martes*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Lovsko upravljavsko območje. Vsaka od obeh vrst kun je s svojim načinom življenja vezana na tipične predele območja. Za kuno belico je značilna prisotnost tudi v urbanem prostoru, to je v naseljih in bližini hiš, kuna zlatica pa se pojavlja v predelih z večjo gozdnatostjo, tako v Slovenskih goricah in na Goričkem, kot tudi v ravnini in poplavnem gozdu ob reki Muri.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Dosedanje upravljanje s tema dvema vrstama je pomenilo praktično neomejeno poseganje z odvzemom, s katerim pa ohranitev teh dveh vrst nikakor ni bil ogrožena. Danes interes za lov kun ni več posebej izražen, povprečni šestletni odvzem obeh vrst skupaj v območju znaša 77 kun letno. V letu 2017 je bil načrt odvzema celo rahlo presežen, po tem letu se je odvzem zmanjševal. Realizacija načrta za zadnji dve leti je 62 %. Izgube pri teh dveh vrstah so redko evidentirane, edine zabeležene so izgube v prometu. Verjetno je to pogojeno s fizično velikostjo vrste (manjše vrste se redkeje najdejo).

Presoja uspešnosti upravljanja

Odvzem zadnjih šest let je znašal 77 % načrtovanega števila. Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s tema dvema vrstama ustrezno.

Ocena stanja populacije

Obe vrsti kun sta v območju prisotni. Kuna belica je številčnejša vrsta, to potrjuje tudi evidenca odvzema (belice je več kot zlatice).

Prilagojeni cilji

Ohranitev vrst in vzdrževanje nizke številčnosti obeh vrst kun. Gostoto kune belice v bližini naselij je zaželeno zmanjšati. Kuna zlatica je uvrščena na Prilogo V Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (t.i. »habitatna direktiva«), kar pomeni, da je na nivoju EU zavarovana živalska vrsta z možnostjo upravljanja ob izpolnjenih pogojih. Cilj upravljanja s kuno zlatico je skladnost z določili te direktive.

Ukrepi in usmeritve

Načrt odvzema: za leti 2023 in 2024 načrtujemo odvzem skupaj **160** živali obeh vrst oz. **60 kune zlatice** in **100 kune belice**. Upravljavci lovišč/LPN (OZUL) so predlagali načrt odvzema obeh vrst skupaj 252 kun.

Dovoljeno odstopanje: navzdol do -50 %, dovoljeno je preseganje načrta odvzema +100 %.

Upravljavcem lovišč/LPN, ki imajo načrt odvzema do vključno 5 živali načrta odvzema ni treba dosegati. Lov kun belic naj se izvaja čim bližje naseljem, kot tudi v predelih s prisotnostjo male poljske divjadi.

Vodenje evidence odvzema:

Evidenco odstrela in izgub kun voditi ločeno po obeh vrstah kun (zlatica oz. belica).

Preglednica 4.8: Analiza odvzema kun

Odstrel in izgube	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Kuna belica - odstrel in izgube	62	46	44	41	33	43	269
Načrt - belica	60	70	60	60	60	60	370
Odstrel in izgube / načrt	103	66	73	68	55	72	73
Kuna zlatica - odstrel in izgube	46	35	31	31	23	25	191
Načrt - zlatica	40	40	40	40	40	40	240
Odstrel in izgube / načrt	115	88	78	78	58	63	80
Obe vrsti skupaj - odstrel in izgube	108	81	75	72	56	68	460
Načrt - obe vrsti skupaj	100	110	100	100	100	100	610
Odstrel in izgube / načrt	108	74	75	72	56	68	75

Izgube - obe vrsti							
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Nenaravne izgube - obe vrsti	14	6	4	7	10	6	47
Naravne izgube - obe vrsti	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj izgube - obe vrsti	14	6	4	7	10	6	47
% izgub	12	7	5	9	17	10	59,1
Odstrel - obe vrsti	94	75	71	65	46	62	413

Vzroki izgub - obe vrsti							
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
4 cesta	14	6	4	7	10	6	47

4.9 Navadni polh (Glis glis)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Lovsko upravljavsko območje. Prisotnost polha v območju je vezana na gozdne sestoje z večjim deležem drevesnih vrst kot so hrasti, bukev in beli gaber.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Lov na polhe v Pomurskem območju nima tradicije in se ga je lovilo zgolj priložnostno. Obstajajo samo posamezna poročila o lovu na polhe, ki dokazujejo le to, da polh v območju živi. Zadnji podatek o ulovu polhov v območju je bil iz leta 2006 in je izviral le iz ene LD v območju.

Ocena stanja populacije

Populacija polha v območju ni tako številčna kot v nekaterih drugih območjih po Sloveniji (pr. Notranjsko ali Kočevsko-Belokranjsko LUO), vsekakor pa so za to vrsto, zaradi deleža listavcev v gozdovih, tudi v tem območju ugodni naravni pogoji. Pričakovana so nihanja številčnosti populacije, ki so v odvisnosti od gozdnega obroda bukke, gabra in hrasta.

Prilagojeni cilji

Ohranitev številčnosti vrste. S poljšjim lovom v okviru zakonsko dovoljene lovne dobe se na populacijo polha ne vpliva pomembno.

Ukrepi in usmeritve

- Lov polha je dovoljen s pastmi tudi nelovcem na podlagi predhodno pridobljene dovolilnice krajevno pristojnega upravljavca lovišča/LPN. Odvzema vnaprej ni mogoče napovedati in načrtovati, saj je ta tesno odvisen od letnega gozdnega obroda, zato tudi ni mogoče določiti dovoljenih odstopanj.
- Obvezno je spoštovanje zakonskih določil o izdajanju lovnih dovolilnic in vračanju le-teh upravljavcem lovišč/LPN ter dosledno vodenje evidenc.
- Dovoljen je lov polhov s preizkušeni pastmi, ki žival takoj usmrtiljo.

Preglednica 4.9: Analiza odvzema nav.polha

Odlov / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Skupaj odlov	0	0	0	0	0	0	0
Načrt - skupaj	0	0	0	0	0	0	0
Odlov in izgube / načrt	0	0	0	0	0	0	0

4.10 Pižmovka (*Ondatra zibethica*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Lovsko upravljavsko območje. Pižmovka je bila v preteklosti prostorsko vezana na ravninski del območja in hkratno prisotnost površinskih voda, to je rek (Mura, Ščavnica, Ledava, Krka) in njihovih pritokov ter večjih stoječih voda (jezera, i.pd.).

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Lov pižmovk v preteklosti ni bil omejen. Načrtovanja odvzema v zadnjih šestih letih več ni bilo, ker se lov pižmovk zaradi neprisotnosti vrste v loviščih/LPN več ne izvaja. Odstrel ni zabeležen, izgube niso evidentirane. Zaradi nične realizacije, odvzema tudi v bodoče več ni smiselno načrtovati.

Ocena stanja populacije

Populacija ni številčna kot pred desetletji, pižmovka je postala iz neznanih vzrokov redka in v večjem delu območja povsem izginila.

Prilagojeni cilji

Majhna številčnost, ki predvsem v kmetijstvu, vodnem gospodarstvu in ribogojstvu povzroča čim manj škode. Tujerodna vrsta, zato je ne pospešujemo, prepustimo jo naravnemu razvoju.

Ukrepi in usmeritve

- Odvzema loviščem/LPN ni treba posebej načrtovati, lov je dovoljen v vseh loviščih/LPN v LUO.
- Dovoljen odstrel vseh pižmovk, ki se pojavijo v loviščih/LPN.
- Vodenje evidence o odvzemu.
- Opazovanje na terenu.

Preglednica 4.10: Analiza odvzema pižmovke

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Skupaj odstrel in izgube	0	0	0	0	0	0	0
Načrt - skupaj	0	0	0	0	0	0	0
Odstrel in izgube / načrt	#DEL/0!	#DEL/0!	#DEL/0!	#DEL/0!	#DEL/0!	#DEL/0!	#DEL/0!

Izgube							
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Nenaravne izgube	0	0	0	0	0	0	0
Naravne izgube	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj izgube	0	0	0	0	0	0	0
% izgub	0	0	0	0	0	0	#DEL/0!
Odstrel	0	0	0	0	0	0	0

4.11 Poljski zajec (*Lepus europaeus*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Lovsko upravljavsko območje. Poljski zajec je najbolj pogost v ravninskih predelih območja (Ravensko, Dolinsko in Mursko polje), ki ležijo zunaj poplavnih nasipov oz. izven poplavnega gozda reke Mure. S kmetijskimi kulturami strukturno pester in odprt poljedeljski svet nudi ugodnejše življenjske pogoje za zajca kot gričevnati predeli Goričkega oz. Slovenskih goric. Slabši pogoji za zajca so v predelih lovišč/LPN z več strnjene gozda in stalno prisotnostjo divjega prašiča in ob večji številčnosti lisic (plenilski odnos), kjer sta zastopanost in s tem tudi odstrel poljskega zajca precej manjša.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Odvzem zajcev se je povečeval v preteklem obdobju do leta 2012 (ko je bil odvzem 626 zajcev), kar se ujema z opažanji in oceno o trendu povečevanja številčnosti (odstrel kot indikator povečanja številčnosti). V preteklih šestih letih beležimo padanje odvzema do leta 2020, ko so bile vzrok razmere Covid-19, zaradi katerih jesenskih lovov na malo divjad v tem letu praktično ni bilo. Kot poglobitveni vzrok za sicer splošno zmanjšanje odvzema ocenjujemo razmere v loviščih/LPN, vpliv vsakoletnih vremenskih razmer in tudi načrtno varovanje zajca s strani upravljavcev lovišč/LPN. Pri poljskem zajcu je obseg izgub vseh vrst zelo velik, verjetno nekajkrat večji od izvršenega odstrela. Zaradi fizične velikosti vrste je izgube pri poljskem zajcu nemogoče v celoti evidentirati, njihove ostanke v okolju zelo hitro »pospravijo« v loviščih/LPN prisotne plenilske vrste, zato ocenjujemo, da je v evidenci prikazan samo njihov manjši del, pri tem so tudi evidentirane izgube v prometu podcenjene.

Presoja uspešnosti upravljanja

Ocenjujemo, da popolna zaščita zajca z lovom populaciji ne koristi. Če se v lovišču/LPN spremlja številčnost in se obseg lova prilagaja vsakoletnemu prirastku, v lovišču/LPN dejansko ni nobene nevarnosti, da bi lov zajca kakorkoli ogrožal. Za uspešnost upravljanja z malo divjadjo, torej tudi s poljskim zajcem, je zelo pomembna intenzivnost lova plenilskih vrst divjadi.

V ostrejših zimskih razmerah (primer so zime 2005/06, kot tudi 2012/13) je lahko zajec velik problem v intenzivnih nasadih (pojav zimskega lupljenja v sadovnjakih). Iz naštetih razlogov je tudi bodoči lov zajcev možen in upravičen, še posebej, če je izvršen v nasadih oz. njihovi neposredni bližini.

Ocena stanja populacije

Pomemben dejavnik številčnosti zajca je ugodno vreme (malo vlage v času poleganja) in zmanjšanje populacije lisice. Lovišča/LPN, ki že v zimskem obdobju posebej intenzivno izvajajo odstrel lisic, imajo številčnejšo populacijo poljskega zajca. Podobno je tudi loviščih/LPN s stalno prisotnostjo divjega prašiča (vsejeda vrsta!), kjer se odraža njegov negativni vpliv tudi na poljskega zajca. Številčnost poljskega zajca skozi leta je nihajoča, v posameznih letih je številčnost večja s čimer je bil omogočen večji odstrel in kar se potrjuje do leta 2012. Žal se vsako povečanje številčnosti v primeru ostrejših zimskih razmer odraža tudi z večjim obsegom smrtnosti in izgub.

Prilagojeni cilji

Ohraniti in po možnostih dvigniti številčnost populacije do nivoja kot ga dopuščajo razmere v loviščih/LPN.

Ukrepi in usmeritve

Spremljanje in ocenjevanje številčnosti (monitoring):

- V ravninskih loviščih/LPN spomladi in poleti (oz. pred začetkom lovne dobe) z metodo preštevanja.
- Ugotavljanje prirastka v času prvih lovov na osnovi razmerja med uplenjenimi mladimi in starimi osebki.

Smernice za krmljenje poljskega zajca:

- Krmljenje poljskega zajca je dovoljen ukrep, ki se priporoča v času po pravilu kmetijskih kultur (prehranska stiska).
- Vrste krme: krmna pesa (posamično polaganje), detelja in lucerna (suha).
- Razpršeno izvajanje na večih lokacijah v lovišču/LPN, pozornost da krmljenje ni vzrok prenašanju bolezni med zajci.

Smernice za izvajanje lova:

- Dovoljeno je izvajati odstrel poljskega zajca v višini kot ga dopuščata številčnost in vsakoletni prirastek. Pogoj za to je spremljanje in ocenjevanje številčnosti pred začetkom lova, priporočeno pa tudi vodenje evidence odstrela po spolu, starosti, zdravstvenem stanju in čim popolnejših izgub.
- Na isti površini lovišča/LPN se lov vrši praviloma samo enkrat letno. V smislu kolobarjenja se lov na isti površini lahko izvaja tudi večkrat, vendar največ do 1/3 lovne površine lovišča/LPN kjer se izvaja lov na poljskega zajca, na preostanku površine pa se lov konkretno leto ne izvaja. Površine namenjene izvajanju lova in t.i. »mirnih con« brez lova se letno menjajo. Upravljevalec lovišča/LPN takšne površine opredeli v letnem načrtu lovišča/LPN.
- Lov zajcev v bližini intenzivnih nasadov ima prednost pred lovom v ostalem delu lovišča/LPN. Na teh površinah se lov lahko ponavlja.
- Dodajanje poljskega zajca v lovišča/LPN ni dovoljeno.

Načrt odvzema:

Načrt odvzema: za leti 2023 in 2024 načrtujemo odvzem skupaj do največ **400** zajcev. Upravljavci lovišč/LPN (OZUL) so predlagali načrt odvzema 679 zajcev. Kot osnova za razdelitev načrta odstrela po loviščih/LPN se upošteva realizacija v preteklih letih in predlogi upravljavcev lovišč/LPN. Izgube se naj dosledno beležijo.

Dovoljeno odstopanje:

- Načrta odvzema ni treba dosegati, razen v primerih povzročanja škod od te vrste.
- Dovoljeno preseganje načrta odvzema do +30 %. Večje odstopanje je dovoljeno v loviščih/LPN, kjer je z dodatnim odvzemom mogoče preprečiti nastanek škod v intenzivnih nasadih. V primeru povzročanja škod je možen izredni poseg v populacijo divjadi v skladu z ZDLov-1, čl. 42.
- Izjemoma je večje odstopanje dovoljeno v pogojih izredno dobrega prirastka, katerega z monitoringom ugotovi upravljavec lovišča/LPN pred začetkom lova. Utemeljenost povečanega obsega lova in možno prerazporeditev načrta odvzema po loviščih/LPN predhodno obravnavajo lovška inšpekcija, ZGS in OZUL.

V predelih z intenzivno sadjarsko/vinogradniško proizvodnjo se v času povečane ogroženosti nasadov odstrel in vsi zaščitni ter odvrtačni ukrepi usmerijo v te predele. Lastnike oz. upravljavce ograjenih površin je treba opozarjati na ustrezno vzdrževanje in zapiranje vhodov v ograjene površine. Lastniki morajo ograjene površine urediti in vzdrževati tako, da učinkovito preprečujejo prehod parkljasti divjadi ali zajcu in po končanih delih ne smejo ostajati odprte.

Izvajanje odstrela plenilskih vrst divjadi:

Za dvig številčnosti je v predelih za poljskega zajca potrebno izvajati intenziven lov vrst divjadi, ki imajo plenilski vpliv na malo divjad (divji prašič, lisica, kuna belica in zlatica ter siva vrana).

Preglednica 4.11: Analiza odvzema poljskih zajcev

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Skupaj odstrel in izgube	294	288	216	74	141	184	1.197
Načrt - skupaj	400	330	300	270	300	300	1.900
Odstrel in izgube / načrt	74	87	72	27	47	61	63,0

Izgube								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	19	19	19	14	13	13	97	98,0
Naravne izgube	2	0	0	0	0	0	2	2,0
Skupaj izgube	21	19	19	14	13	13	99	100,0
% izgub	7	7	9	19	9	7	8	
Odstrel	273	269	197	60	128	171	1.098	

Vzroki izgub								
vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	1	0	0	0	0	0	1	1,0
4 cesta	19	19	19	14	13	13	97	98,0
7 psi	1	0	0	0	0	0	1	1,0

4.12 Fazan (*Phasianus colchicus*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Lovsko upravljavsko območje, v okviru katerega je posebej prikazano stanje za lovišča LD in LPN.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Ocenjujemo, da je populacija fazana številčno nizka vendar kratkoročno stabilna. V loviščih/LPN, kjer se izvajajo intenzivni upravljavski ukrepi namenjeni mali divjadi, se ohranja nekoliko višja številčnost. Višina odstrela v LPN je v obsegu, ki daleč presega možen prirastek iz naravne reprodukcije. Lov fazana LPN je v večji meri rezultat dodajanja gojene divjadi za lov.

Posamezna lovišča v upravljanju LD v Prlekiji in tudi v Prekmurju so pred leti pristopila k t.i. revitalizaciji populacij male divjadi s poudarkom na izboljševanju življenjskih pogojev, ciljnega zimskega krmljenja in zmanjšanju številčnosti plenilskih vrst divjadi. Delni pozitivni učinki tega v nekaj loviščih so bili opazni, vendar je nadaljnji trend razvoja odvisen od stalnega interesa lovcev za upravljanje z malo divjadjo. Največji problem je iskanje primernih površin za namensko urejanje remiz in krmnih njiv za malo divjad.

Načrt odvzema v letih 2021 in 2022 je bil v LUO realiziran 90 %, v loviščih v upravljanju LD 56 %. Vzrok so bile razmere Covid-19 zaradi katerih je bilo bistveno manj jesenskih lovov na malo divjad. Odvzem fazana v loviščih LD do leta 2019 se giblje letno okrog 1.000 živali, po najnižjem odvzemu v letu 2020 beležimo dvig odvzema. Vzrok za sorazmerno visoko realizacijo v LUO je v ohranjanju obsega dodajanja fazana v LPN. Verjetni vzrok za nižjo realizacijo v loviščih LD so slabšanje razmer za malo poljsko divjad, povečevanje odvzema jelenjadi in divjega prašiča, zmanjšanje interesa za gojitev male divjadi in nižji obseg dodajanja v loviščih LD.

Zaradi fizične velikosti vrste je izgube pri tej vrsti divjadi težko ugotavljati in so evidentirane v zanemarljivem obsegu.

Presoja uspešnosti upravljanja

Ocenjujemo, da popolna zaščita fazana z lovom populaciji ne koristi. Če se v lovišču/LPN spremlja številčnost in se obseg lova prilagaja vsakoletnemu prirastku in dodajanju fazana, v lovišču/LPN dejansko ni nobene nevarnosti, da bi lov fazana kot vrsto dodatno ogrožal. Za uspešnost upravljanja z malo divjadjo, torej tudi s fazanom, je zelo pomembna intenzivnost lova plenilskih vrst divjadi.

Ocena stanja populacije

Številčno stanje populacije je odvisno od razmer v življenjskem okolju, ki za fazana niso ugodne. Spremembe v kmetijski krajini s sodobnimi načini kmetovanja ne nudijo pogojev za razvoj male divjadi, so pa ugodne vrstam parkljaste divjadi in nekaterim plenilskim vrstam. Zaradi zmanjšanja populacije lisice je bilo v preteklih letih opaziti zmanjšani vpliv te vrste na fazana. Iz poročil lovskih organizacij in ocen na podlagi opazovanj na terenu v predhodnih letih sklepamo, da se obstoječa nizka številčnost fazana ohranja. Odvzem v obsegu, ki je manjši od prirastka, ob hkratnem dodajanju divjadi v lovišča ne vpliva na nadaljnje zniževanje številčnosti. V loviščih, ki zaradi razmer nimajo možnosti izvajanja ukrepov upravljanja z malo divjadjo se večji del današnjega odstrela realizira iz namensko dodanih fazanov za lov.

Prilagojeni cilji

Ohraniti ali dvigniti številčnost naravnega fazana do nivoja kot ga dopuščajo razmere v loviščih/LPN.

Ukrepi in usmeritve

Spremljanje in ocenjevanje številčnosti (monitoring):

- Spremljava prisotnosti fazana v lovišču/LPN: spomladi in poleti (oz. pred začetkom lovne dobe) z metodo preštevanja.
- Priporočljivo je vodenje evidence uplenjenih fazanov iz katere je razviden delež naravnih in delež starejših petelinov.

Urejanje površin za fazana:

- Vzdrževanje obstoječih in povečevanje obsega za fazana primernih remiz ter krmnih njiv za malo divjad (nakup ali najem površin oz. primernih zemljišč).
- Pridelovalne njive na katerih se pridelujejo žita in koruza naj upravljavci ne pospravijo v celoti. Tako ostane delež teh površin v funkciji krmnih njiv in zimskih remiz (kritje).

Smernice za krmljenje fazana:

- Načrtno krmljenje fazana v lovišču/LPN je dovoljen ukrep.
- Priporočena je ureditev in postavitev namenskih krmilnic za fazana (v klasičnem odprtem nizkem krmišču pretežni del dostopne krme, predvsem koruze v storžih, pospravijo druge divje živali, ki jim to krmljenje ni namenjeno).
- Izbira primernih lokacij in večje število manjših krmišč. Število krmišč se določi glede na številčnost fazanov v določenem predelu lovišča/LPN.
- Pravočasni začetek krmljenja. Intenzivnost krmljenja se prilagaja vremenskim razmeram in številu fazanov, ki obiskujejo krmišče.
- Zalaganje krmišč z mešano luščeno oz. grobo mleto zrnato krmo. Dopolnitev krmljenja s peskom.
- Od fazanov neobiskana krmišča se prestavi na drugo lokacijo.
- Ureditev trajnih oz. vzdrževanih vodnih virov v bližini krmišč v poletnem obdobju.

Priporočila za izvajanje lova in dodajanje fazana v lovišča/LPN:

- Na isti površini lovišča/LPN se lov naravnega fazana praviloma vrši samo enkrat letno ali pa se v smislu kolobarjenja lov lahko izvaja na isti površini tudi večkrat, vendar največ do 1/3 lovne površine lovišča/LPN, kjer se izvaja lov na naravnega fazana. Površine namenjene izvajanju lova in t.i. »mirnih con« brez lova se letno menjajo. Upravlavec lovišča/LPN takšne površine opredeli v letnem načrtu lovišča/LPN. V primeru dodajanja fazana se lov na istih površinah lahko ponavlja.
- Dodajanje fazana v lovišče/LPN se načrtuje in izvaja le na površinah z ustreznimi življenjskimi-remiznimi pogoji. Dodajanje razvojni stopnji primerno razvite in operjene divjadi. Priporočeno je dodajanje fazanov v razmerju M:Ž=1:4. Način in obseg dodajanja fazanov v lovišče/LPN neposredno pred izvajanjem lova je odločitev upravljavca lovišča/LPN. Dodajanje divjadi za lov naj se ne izvaja v področjih neposredno ob mejah lovišč/LPN.

Izvajanje odstrela plenilskih vrst divjadi:

Za dvig številčnosti je v predelih za fazana potrebno izvajati intenziven lov vrst divjadi, ki imajo plenilski vpliv na malo divjad (divji prašič, lisica, kuna belica in zlatica ter siva vrana).

Načrt odvzema:

Načrt odvzema: za leti 2023 in 2024 načrtujemo odvzem skupaj do največ **20.000** fazanov:

- za LD skupaj 2.000 fazanov;
- za LPN skupaj 18.000 fazanov.

Upravljavci lovišč/LPN (OZUL) so predlagali načrt odvzema 21.949 fazanov (LD 1.949 in LPN 20.000).

Kot osnova za razdelitev načrta odvzema po loviščih/LPN se upošteva lanska realizacija in predlogi upravljavcev lovišč/LPN.

Dovoljeno odstopanje: načrta odvzema ni treba dosegati, preseganje načrta dovoljeno do +30 %. Izjemoma je večje odstopanje dovoljeno v primeru večjega dodajanja divjadi za lov.

Naravovarstvene usmeritve na naravnih vrednotah Ledavsko jezero in Dolenski potok-akumulacija omejujejo izvajanje lova vrst ptic, ki so divjad v času od 1. septembra do 1. decembra (Dolgoročni načrt LUO 2011-2020).

Preglednica 4.12: Analiza odvzema fazana

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Skupaj odstrel in izgube	12.803	11.832	11.060	4.284	10.631	9.194	59.804
Načrt - skupaj	10.600	11.100	11.100	11.000	11.000	11.000	65.800
Odstrel in izgube / načrt	121	107	100	39	97	84	90,9

Odstrel in izgube / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Lovišča LD	969	1.074	988	209	496	623	4.359
LPN KOMPAS Peskovci	65	0	0	0	0	0	65
LPN FAZAN Beltinci	11.769	10.758	10.072	4.075	10.135	8.571	55.380
SKUPAJ LUO	12.803	11.832	11.060	4.284	10.631	9.194	59.804

Dodajanje / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	Odstrel / Dodajanje
Lovišča LD	1.575	1.868	1.813	1.095	1.408	890	8.649	0,50
LPN KOMPAS Peskovci	133	0	0	0	0	0	133	0,49
LPN FAZAN Beltinci	17.385	16.270	15.960	10.690	18.740	13.830	92.875	0,60
SKUPAJ LUO	19.093	18.138	17.773	11.785	20.148	14.720	101.657	0,59

Izgube							
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Nenaravne izgube	0	1	0	0	0	0	1
Naravne izgube	1	0	0	0	0	0	1
Skupaj izgube	1	1	0	0	0	0	2
% izgub	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Odstrel	12.802	11.831	11.060	4.284	10.631	9.194	59.802

Vzroki izgub							
vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
1 neznan	1	0	0	0	0	0	1
4 cesta	0	1	0	0	0	0	1

4.13 Poljska jerebica (*Perdix perdix*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Lovsko upravljavsko območje, v okviru katerega je posebej prikazano stanje za lovišča v upravljanju LD in LPN.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Načrtno upravljanje poljske jerebice izvaja v zadnjih letih predvsem LPN Fazan Beltinci. V loviščih v upravljanju LD zadnjih šest let ne beležimo odvzema. Skladno z veljavno zakonodajo se lahko izvaja lov gojene jerebice, ki je bila predhodno dodana v lovišče. Po oceni se v loviščih/LPN z večjim obsegom dodajanja divjadi odstrela manj kot 60 % števila dodanih jerebic. Zaradi fizične velikosti vrste je izgube pri tej vrsti divjadi težko ugotavljati in niso evidentirane.

Presoja uspešnosti upravljanja

Upravljanje s poljsko jerebico je odvisna od življenjskih pogojev za to vrsto, ki so na splošno zelo slabi. Dobrih pogojev za sonaravno upravljanje in gojitev jerebice v območju je zelo malo, zato tudi ni lovskega interesa za to vrsto. Možnosti za lokalno uspešnejše upravljanje vidimo v projektnem pristopu in gojitvi poljske jerebice na vzorčnem območju.

Ocena stanja populacije

Od vseh vrst male divjadi je populacija naravne poljske jerebice številčno najnižja. Ravninski svet kot osrednji življenjski prostor poljske jerebice je spremenjen do take mere, da je dvig številčnosti vrste na nekdanji nivo po naravni poti pri tej vrsti najtežji. Osnovni vzrok so spremembe v krajinski strukturi, načinu kmetijske obdelave, vrstah in obsegu kmetijskih kultur, s posledicami zmanjšanja primerne kritja, naravnih prehranskih virov ter povečanja številčnosti plenilskih vrst. Naravna jerebica je tako rekoč izginila iz območij, kjer se te divjadi ne dodaja. Ocenjujemo, da se v milih zimah številčnost jerebice ohranja. Zdravstveno stanje, sicer maloštevilne populacije, je ugodno.

Prilagojeni cilji

Ohraniti in dvigniti številčnost z razvijanjem, širjenjem jeder tam, kjer so pogoji za preživetje in sonaravno upravljanje s poljsko jerebico.

Ukrepi in usmeritve

Načrt odvzema: za leti 2023 in 2024 načrtujemo odvzem skupaj do največ **2.000** gojene jerebice. Upravljavci lovišč/LPN (OZUL) so predlagali načrt odvzema 4.000 jerebic (LPN 4.000 in LD 0). Skladno z zakonodajo je dovoljen lov le gojenih jerebic. Dodajanje poljske jerebice se lahko izvaja v vrsti primerno okolje oz. v predele lovišč/LPN, kjer so sorazmerno ugodni pogoji za ohranitev jerebic. Priporočeno razmerje dodajanja M : Ž = 1 : 1, v enakem razmerju je dovoljeno tudi dodajanje jerebic za lov. Kot osnova za razdelitev načrta odvzema po LPN se upošteva lanska realizacija in predloge upravljavcev LPN za to leto. Lovišča, ki ne načrtujejo dodajanja divjadi ne morejo načrtovati odvzema. Dovoljeno odstopanje: načrta ni treba dosegati, preseganje načrta dovoljeno do +30 %. Izjemoma je večje odstopanje dovoljeno v primeru večjega dodajanja divjadi za lov.

Priporočljivo je izvajanje monitoringa številčnosti poljske jerebice na podlagi teritorialnega oglašanja samcev v spomladanskem času (primer LPN Fazan Beltinci).

Preglednica 4.13: Analiza odvzema poljske jerebice

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Skupaj odstrel in izgube	1.968	1.289	1.062	848	818	1.003	6.988
Načrt - skupaj	1.650	1.600	1.500	1.500	1.500	1.500	9.250
Odstrel in izgube / načrt	119	81	71	57	55	67	76

Odstrel in izgube / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Lovišča LD	0	0	0	0	0	0	0
LPN KOMPAS Peskovci	51	0	0	0	0	0	51
LPN FAZAN Beltinci	1.917	1.289	1.062	848	818	1.003	6.937
SKUPAJ LUO	1.968	1.289	1.062	848	818	1.003	6.988

Dodajanje / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	Odstrel / Dodajanje
LPN KOMPAS Peskovci	90	0	0	0	0	0	90	0,57
LPN FAZAN Beltinci	3.430	1.670	1.680	1.440	1.710	1.740	11.670	0,59
SKUPAJ LUO	3.520	1.670	1.680	1.440	1.710	1.740	11.760	

Izgube							
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Nenaravne izgube	0	0	0	0	0	0	0
Naravne izgube	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj izgube	0	0	0	0	0	0	0
% izgub	0	0	0	0	0	0	0
Odstrel	1.968	1.289	1.062	848	818	1.003	6.988

4.14 Raca mlakarica (*Anas platyrhynchos*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Lovsko upravljavsko območje, v okviru katerega je posebej prikazano stanje za lovišča v upravljanju LD in LPN.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Glede na pogoje in prisotnost te vrste v območju je odvzem rase mlakarice sorazmerno nizek. To je v veliki meri odraz načina lova na to vrsto, ki se lovi priložnostno predvsem na posamičnem lovu in le izjemoma na skupinskih lovih. Povprečni šestletni odvzem zanaša 515 rac, iz evidence je razvidno nihanje odstrela. LPN Fazan Beltinci je opustil vzrejo rac in s tem tudi dodajanje te vrste divjadi v lovišče. Načrt odvzema v letih 2021-22 je bil v LUO realiziran 46 %. Zaradi fizične velikosti vrste je izgube pri tej vrsti divjadi težko ugotavljati in niso evidentirane.

Presoja uspešnosti upravljanja

Upravljanje s to vrsto divjadi v območju ocenjujemo kot uspešno in sledi zastavljenemu cilju, to je ohranjanju številčnosti.

Ocena stanja populacije

Populacija te vrste rase v območju je sorazmerno številčna in je odraz ugodnih življenjskih pogojev (reka Mura, manjše reke, potoki, jezera in številne gramoznice). Posebej številna je lahko populacija v zimskem času, ko se na vseh večjih nezaledenelih vodnih površinah skupaj z drugimi selivskimi ptičjimi vrstami zbere večje število rac mlakaric.

V zimah ob sorazmerno visokih temperaturah je prezimujoča populacija razpršena tudi po vseh stoječih in ne samo na tekočih vodah, kot je to praviloma ob ostrejših zimskih pogojih.

Zdravstveno stanje populacije je ugodno, potencialni problem lahko predstavlja nevarnost ptičje gripe (primeri poginov labodov v zimi 2016/17).

Prilagojeni cilji

Ohraniti številčnost.

Ukrepi in usmeritve

Načrt odvzema: za leti 2023 in 2024 načrtujemo odvzem skupaj do največ **550** rac, razdeljeno na lovišča/LPN v upravljanju LD 500 in LPN 50 rac. Upravljavci lovišč/LPN (OZUL) so predlagali načrt odvzema 763 rac (LD 703 in LPN 60). Kot osnova za razdelitev načrta odvzema po loviščih/LPN se upošteva lanska realizacija in predlogi upravljavcev lovišč/LPN.

Dovoljeno odstopanje: načrta ni treba dosežati, preseganje načrta dovoljeno do +30 %. Izjemoma je večje odstopanje dovoljeno v primeru večjega dodajanja divjadi za lov.

Upravljavci lovišč in lovišč s posebnim namenom so dolžni izvajati ukrepe preventivnega zdravstvenega varstva divjadi in v ta namen odvzeti vzorce oziroma poslati določene vzorce uplenjene, poginule ali povožene divjadi v preiskavo, v skladu s programom UVHVVR.

Usmeritve za izvajanje lova na raco mlakarico

Lov na raco mlakarico na posebnih varstvenih območjih mora biti skladen z naravovarstvenimi usmeritvami, ki veljajo za to območje (Dolgoročni načrt LUO 2011-2020).

Naravovarstvene usmeritve na naravnih vrednotah Ledavsko jezero (141,1 ha) in Dolenski potok-akumulacija (12,3 ha) omejujejo izvajanje lova na raco mlakarico v času od 1. septembra do 1. decembra. Lov rac na teh lokacijah v tem obdobju ni dovoljen.

Lov na raco mlakarico na območju SPA Mura se zaradi varstva zavarovanih vodnih vrst ptic pred vznemirjanjem izvaja do dva dni v tednu, predlagamo, da sta to sreda in sobota in velja enotno za celotno LUO.

Dodajanje rac v lovišča v letih 2023 in 2024 ne načrtujemo.

Preglednica 4.14: Analiza odvzema rase mlakarice

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Skupaj odstrel in izgube	517	558	891	574	369	179	3.088
Načrt - skupaj	600	550	550	600	600	600	3.500
Odstrel in izgube / načrt	86	101	162	96	62	30	88,2

Odstrel in izgube / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Lovišča LD	220	242	224	127	163	162	1.138
LPN FAZAN Beltinci	297	316	667	447	206	17	1.950
SKUPAJ LUO	517	558	891	574	369	179	3.088

Dodajanje / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	Odstrel / Dodajanje
Lovišča LD	0	0	30	30	30	30	120	
LPN FAZAN Beltinci	620	678	1.565	2.031	871	192	5.957	0,33
SKUPAJ LUO	620	678	1.595	2.061	901	222	6.077	

Izgube							
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Nenaravne izgube	0	0	0	0	0	0	0
Naravne izgube	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj izgube	0	0	0	0	0	0	0
% izgub	0	0	0	0	0	0	0
Odstrel	517	558	891	574	369	179	3.088

4.15 Sraka (*Pica pica*), šoja (*Garrulus glandarius*) in siva vrana (*Corvus cornix*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Lovsko upravljavsko območje.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Zaradi različnega stanja populacij posamezne vrste in njenega vpliva v prostoru so bile dosedanje usmeritve za te vrste:

- nizka intenziteta odvzema srake in šoje
- pospeševanje odvzema sive vrane.

Odvzem sive vrane v preteklih šestih letih je bil največji v letu 2019. Razlog za večje realizacije v obdobju 2016-2020 je verjetno v izdani odločbi o izrednem odvzemu sive vrane v LUO. Posamezni upravljavci v LUO se zavedajo problematike škod povezane s sivo vrano in z realiziranim odstrelom uspešno preprečujejo nastanek škod po sivi vrani (pr. LPN Fazan Beltinci). Zaradi fizične velikosti živali je izgube pri teh vrstah divjadi težko ugotavljati in niso evidentirane (izjema leto 2021 izgube 3 sive vrane).

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na realizacijo odvzema lahko o upravljanju govorimo samo pri sivi vrani. Ocenjujemo, da odvzem ne dosega obsega, ki bi imel vpliv na zmanjševanje številčnosti njene populacije na nivoju LUO.

Ocena stanja populacij

Vse tri vrste so v območju prisotne, njihova zastopanost v loviščih/LPN je različna:

- Sraka je manj številčna vrsta, močnejše zastopana v naseljih in njihovi bližini, njena številčnost pa se povečuje.
- Šoja je dobro zastopana v gozdnati krajini (prisotnost hrasta v gozdnih sestojih).
- Siva vrana je v območju zelo številčna vrsta (velike zimske jate sivih vran v ravninskem pasu, negnezdeči del populacije spomladi in poleti ter na skupinskih prenočiščih), pogosta je tudi v urbanem okolju. Zaradi zelo velike številčnosti populacije in sorazmerno poznega začetka lovne dobe je siva vrana problematična vrsta in dejanski potencialni povzročitelj večjega obsega škod, posebej v primerih gojenja vrtnin izven naselij. Vrste siva vrana ne smemo zamenjevati s sicer zavarovano vrsto poljska vrana, ki je povsem črne barve in navadne kavke, ki je manjša od sive vrane. Vrste vran uspešno naseljujejo tudi urbano okolje (n.pr. mesto Murska Sobota).

Prilagojeni cilj

Sraka in šoja: cilj je ohraniti številčnost.

Siva vrana: cilj je zmanjšana številčnost.

Ukrepi in usmeritve

Načrt odvzema: za leti 2023 in 2024 načrtujemo odvzem skupaj:

Sraka: **60**, upravljavci lovišč/LPN (OZUL) so predlagali načrt odvzema 135 srak.

Šoja: **200**, upravljavci lovišč/LPN (OZUL) so predlagali načrt odvzema 346 šoj.

Siva vrana: **3.200** vran. Upravljavci lovišč/LPN (OZUL) so predlagali načrt odvzema 2.712 sivih vran.

Pri razdelitvi načrta odvzema se upošteva lansko realizacijo in predloge upravljavcev lovišč/LPN.

Dovoljeno odstopanje:

- pri sraki in šoji upravljavcem lovišč/LPN, ki imajo načrt odvzema do vključno 5 živali načrta odvzema ni treba dosegati, preseganje načrta je dovoljeno;
- pri sivi vrani je odstopanje po višini navzdol do -30 %, preseganje načrta je dovoljeno.

Naravovarstvene usmeritve na naravnih vrednotah Ledavsko jezero in Dolenski potok-akumulacija omejujejo izvajanje lova vrst ptic, ki so divjad v času od 1. septembra do 1. decembra (Dolgoročni načrt LUO 2011-2020). Zaradi vloge razširjevalcev plodov drevja in grmovja številčnosti populacije šoje in srake ni treba uravnavati z odstrelom. Odstrel pa se lahko vrši lokalno v primerih občutnega povzročanja škode v okolju (n.pr. na poljščinah, sadnem drevju, domačih živalih ali ob vplivu na malo divjad in druge prostoživeče divje živali).

Odstrel sivih vran je učinkovit način za odvrčanje te vrste iz določenih območij. Lov sive vrane je treba izvajati v čim večjem obsegu, tako da bo imela ta vrsta čim manjši vpliv na nastanek materialnih škod, kot tudi na populacije male divjadi in zavarovanih živalskih vrst. Intenzivnejši odvzem z odstrelom sive vrane je treba usmerjati v predele, kjer ta vrsta povzroča večje škode, predvsem v ravninskem svetu. Pri upravljanju s sivo vrano se tudi smiselno upoštevajo določila »Akcijskega načrta za reševanje problemov, povezanih s sivo vrano v Sloveniji« predvsem izvajanje odvrčalnega odstrela na lovnih površinah. V letošnjem letu je v času priprave tega načrta že v veljavi odločba MKGP o dovoljenem izrednem posegu v populacijo sive vrane v Pomurskem LUO (št. odločbe 341-23/2023/2).

Preglednica 4.15: Analiza odvzema srake, šoje in sive vrane

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Sraka - odstrel in izgube	18	32	48	22	26	31	177
Načrt - sraka	32	32	50	50	50	50	264
Odstrel in izgube / načrt	56	100	96	44	52	62	67,0
Šoja - odstrel in izgube	171	157	191	71	79	130	799
Načrt - šoja	185	180	160	150	150	150	975
Odstrel in izgube / načrt	92	87	119	47	53	87	81,9
Siva vrana - odstrel in izgube	1.496	1.484	1.594	1.406	1.526	1.549	9.055
Načrt - siva vrana	1.500	1.600	1.500	1.600	1.600	1.600	9.400
Odstrel in izgube / načrt	100	93	106	88	95	97	96,3

Izgube							
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Nenaravne izgube - vse vrste	0	0	0	0	3	0	3
Naravne izgube - vse vrste	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj izgube	0	0	0	0	3	0	3
% izgub	0	0	0	0	0	0	0
Odstrel - vse tri vrste	1.685	1.673	1.833	1.499	1.628	1.710	10.028

Vzroki izgub							
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
4 cesta	0				3		3

4.16 Nutrija (*Myocastor coypus*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Lovsko upravljavsko območje.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Tujerodna in invazivna vrsta v območju, posebnega upravljanja s to vrsto do sedaj ni bilo. Dosedanja usmeritev je bila, da se z odstrelom lahko posega brez omejitev. Po zadnjih podatkih se pojavlja nutrija ob reki Muri in njenih pritokih ter na območju Lendave. Odvzem (odstrel) je bil zabeležen v vseh letih, razen v 2020 v letu 2020 samo 1 primer izgube.

Ocena stanja populacije

Izvor živali, ki se lahko nahajajo v loviščih/LPN so pobegli osebk iz umetne vzreje in njihovi potomci. Trenutno ocenjujemo, da v Pomurskem LUO ni splošno prisotna in zelo številčna vrsta. Verjetni izvor potrjene prisotnosti nutrije ob Muri in nj. pritokih je sosednja Hrvaška (Varaždinska županija).

Prilagojeni cilj

Je tujerodna in invazivna vrsta, zato prostorska razširitev in ohranitev te vrste v loviščih/LPN ni zaželena.

Ukrepi in usmeritve

- Odvzema loviščem/LPN ni treba posebej načrtovati.
- Dovoljen odstrel vseh nutrij, ki se pojavijo v loviščih/LPN.
- Vodenje evidence o odvzemu.
- Opazovanje na terenu.

Preglednica 4.16: Analiza odvzema nutrije

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Skupaj odstrel in izgube	9	1	1	1	16	9	37
Načrt - skupaj	0	0	0	0	0	0	0
Odstrel in izgube / načrt	#DEL/0!	#DEL/0!	#DEL/0!	#DEL/0!	#DEL/0!	#DEL/0!	#DEL/0!

Izgube							
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Nenaravne izgube	0	0	0	1	1	0	2
Naravne izgube	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj izgube	0	0	0	1	1	0	2
% izgub	0	0	0	100	6	0	5
Odstrel	9	1	1	0	15	9	35

Vzroki izgub							
vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
4 cesta	0	0	0	1	1	0	2

4.17 Rakunasti pes (*Nyctereutes procyonoides*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Lovsko upravljavsko območje.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Ima status potencialno invazivne vrste, posebnega upravljanja s to vrsto do sedaj ni bilo. Dosedanja usmeritev je bila, da se z odstrelom lahko posega brez omejitev. Edini primer odstrela je bil zabeležen v letu 2004 (lovišče Petišovci). Po tem času ni podatkov o odstrelu vrste v območju, razen v letu 2018, ko je v istem lovišču evidentiran primer izgube v prometu.

Ocena stanja populacije

Tujerodna vrsta, ki se je v srednjeevropski prostor razširila v prejšnjem stoletju po naselitvah v vzhodni Evropi. Glede na to, da je v sosednjih evropskih državah ta divjad prisotna, obstaja majhna realna možnost, da se od tam razširi tudi v naš prostor. Podatkov o stalni prisotnosti vrste v območju ni.

Prilagojeni cilji

Prostorska razširitev in ohranitev te vrste v loviščih/LPN ni zaželena.

Ukrepi in usmeritve

- Odvzema loviščem/LPN ni treba posebej načrtovati.
- Dovoljen odstrel vseh rakunastih psov, ki se pojavijo v loviščih/LPN.
- Vodenje evidence o odvzemu.
- Opazovanje na terenu.

Preglednica 4.17: Analiza odvzema rakunastega psa

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Skupaj odstrel in izgube	0	1	0	0	0	0	1
Načrt - skupaj	0	0	0	0	0	0	0
Odstrel in izgube / načrt	#DEL/0!	#DEL/0!	#DEL/0!	#DEL/0!	#DEL/0!	#DEL/0!	0

Izgube							
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Nenaravne izgube	0	1	0	0	0	0	1
Naravne izgube	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj izgube	0	1	0	0	0	0	1
% izgub	#DEL/0!	100	#DEL/0!	#DEL/0!	#DEL/0!	#DEL/0!	
Odstrel	0	0	0	0	0	0	0

Vzroki izgub							
vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
4 cesta	0	1	0	0	0	0	1

4.18 Načrt dodajanja divjadi

Upravljavci lovišč/LPN v letu 2023 in 2024 načrtujejo z namenom ohranitve vrst in lova (fazan in poljska jerebica) v lovišča/LPN dodajati spodaj našteje vrste iz umetne vzreje.

Način dodajanja divjadi iz umetne vzreje je zadeva spoštovanja določil lovske etike, ter spoštovanja določil veljavne zakonodaje (ZON - Ur.l. RS, št. 56/1999 (31/2000 - popr.), 110/2002, 119/2002, 41/2004) in je v domeni upravljavcev lovišč/LPN. Dovoljeno je dodajanje razvojni starosti primerno razvite pernate divjadi, čimbolj sposobne preživetja v naravi (Zakon o zaščiti živali Ur.l. 98/99). Dodajanje fazana se priporoča v razmerju M : Ž = 1 : 4, dodajanje poljske jerebice v razmerju M : Ž = 1 : 1.

Preglednica 4.18: Načrt dodajanja divjadi

LOVIŠČE	fazan	jerebica
CANKOVA	100	
DOLINA	40	
GORNJA RADGONA	60	
KOBILJE	60	
KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU	480	
MALA NEDELJA	40	
MURSKA SOBOTA	100	
NEGOVA	120	
RADENCI	600	
ROGAŠOVCI	400	
VIDEM OB ŠČAVNICI	120	
LPN FAZAN	40.000	7.000
SKUPAJ	42.120	7.000

Dodajanje drugih vrst divjadi v lovišča/LPN ni dovoljeno.

Upravljavci lovišč/LPN so za dodano divjad dolžni zagotavljati čimbolj ustrezno okolje. Realizirana dela, ki jih v ta namen opravijo morajo biti razvidna v letnih načrtih lovišč/LPN. Če za izboljšanje življenjskih razmer ne storijo oz. ne morejo ničesar storiti, dodajanja divjadi ne priporočamo.

5 EVIDENCE

Izdelava načrta je potekala v skladu s Pravilnikom o vsebini načrtov upravljanja z divjadjo (Ur.l. RS, št. 111/2005 in 200/20) in usmeritev iz Dolgoročnega načrta za VIII. Pomursko LUO za obdobje 2011 – 2020.

Podatki o odvzemu so bili zbrani v skladu s Pravilnikom o evidentiranju odstrela in izgub divjadi ter o imenovanju komisije za oceno odstrela in izgub v lovsko upravljavskem območju (Ur.l. RS, št. 120/2005 in 29/15).

Obseg opravljenih del za leti 2021-22 in predlogi načrta za leti 2023 in 2024 ter drugi podatki so bili pridobljeni iz letnih načrtov lovišč/LPN v LUO in iz programa Lisjak. Podatki o odvzemu v letu 2022 so bili v elektronski obliki posredovani prek spletne aplikacije Lisjak in oddani pravočasno.

Za prizadevnost in dobro voljo pri oddaji podatkov gre vsem upravljavcem lovišč/LPN ter vodstvu OZUL izraziti priznanje in zahvalo.

Izhodišča za izdelavo dvoletnega načrta LUO v letu 2025: pridobivanje podatkov za dvoletni načrt 2025-26 bo v letih 2023 in 2024 potekalo predvidoma podobno kot v prejšnjih dveh letih. Njihovo zbiranje bo v skladu s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/10 in 200/20) in Pravilnikom o evidentiranju odstrela in izgub divjadi ter o imenovanju komisije za oceno odstrela in izgub v lovsko upravljavskem območju (Uradni list RS, št. 120/05 in 29/15) ter morebitnimi spremembami in dopolnili pravnih aktov.

Pregleda odstrela in izgub divjadi v loviščih za obdobje od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 in za obdobje od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024 pred komisijo za LUO morata biti opravljena vsako leto najkasneje do 31. januarja. To je tudi skrajni rok, do katerega so upravljavci lovišč dolžni komisiji dostaviti materialne dokaze o opravljenem odstrelu in evidentiranih izgubah. Komisiji se ob pregledu predloži evidenčno knjigo in seznam odvzema. Za vsak odvzet osebek (odstrel ali izguba) po posameznih vrstah divjadi:

- srnjad, jelenjad in damjak: trofejo oz. trofejni list in levi del spodnje čeljusti za enoletne in starejše samce ter levi del spodnje čeljusti za mladiče obeh spolov in samice;
- divji prašič: levo spodnjo čeljustnico skupaj z vsemi sekalci, ki je lahko v zadnjem delu za zadnjim izraslim meljakom odrezana in morebitno trofejo (čekani in brusilci). Zaradi prepovedi odstranjevanja spodnjih čeljusti oziroma ločevanja drugih delov najdenih poginulih divjih prašičev (ZNUAPK, 17. člen) upravljavec lovišča/LPN kot dokaz za izgubo komisiji lovsko upravljavskega območja predloži podatke o odvozu najdenih poginulih divjih prašičev za svoje lovišče/LPN, ki jih pridobi od VHS.
- druge vrste parkljaste divjadi (morebitni odvzem): pri muflonu trofeja in levi del spodnje čeljusti pri samcih, pri samicah in mladičih obeh spolov pa levi del spodnje čeljusti; pri gamsu: trofeja pri obeh spolih;
- šakal: fotografijo odvzema z datumom ali v primeru izgube zapisnik VHS o odvozu trupla oz. kadavra.

Evidenčne knjige: samo redni vpis v evidenčno knjigo brez materialnega dokaza se ne upošteva. Kot materialni dokaz se lahko predloži zapisnik komisije za ocenjevanje odstrela in izgub posameznega upravljavca lovišča/LPN, zapisnik pristojnih javnih služb in državnih organov – VHS, Policija, fotografija z datumom odvzema, trofejni list (lovski gost), ipd., ki jih komisija lahko upošteva kot materialni dokaz odvzema. Trofeje in čeljusti morajo biti za komisijski pregled temeljito očiščene, premazane in suhe. Komisijski pregled neustrezno pripravljenih trofej in/ali čeljusti lahko komisija zavrne. Čeljusti je komisija po končanem pregledu dolžna trajno uničiti. Kot trajno uničenje čeljusti šteje tudi njihova izročitev raziskovalnim institucijam, in sicer z namenom raziskav divjadi. Morebitno neustrezno pripravo in nepredložitev trofej in čeljusti v oceno je komisija dolžna prijaviti lovski inšpekciji.

Evidenčne knjige je treba voditi tako, da je vanje tekoče vpisan vsak izločen kos, poleg odstrela tudi vse izgube (naravne in nenaravne). Izgube posameznih vrst je treba ločiti po vzrokih, pri parkljasti divjadi po starostnih kategorijah, pri ostalih vrstah le s skupnim številom.

Za odstreljeni del populacije posameznih vrst parkljaste divjadi je treba vpisati biološko (iztrebljeno) in transportno telesno maso, pri dve in večletnih srnjakih, jelenih in damjakih še maso suhega rogovja vseh odvzetih v lovišču/LPN v preteklem lovskem letu. Obvezno vodenje geokoordinat odvzema za parkljasto divjad in šakala.

Letni načrti lovišč/LPN: do 10. 2. v tekočem letu morajo lovišča/LPN posredovati ZGS realizacijo letnih načrtov gospodarjenja z divjadjo za preteklo leto. Načrte je skladno z dogovorom med ZGS in LZS možno posredovati tudi po elektronski poti, s pomočjo aplikacije Lisjak.

Upravljalce lovišč/LPN opozarjamo na dosledno izpolnjevanje letnih načrtov lovišč/LPN, saj so osnova za dvoletni načrt. Nujno je treba navesti konkretne lokacije posegov v okolje v obliki katastrskih občin in parcelnih števil. Upoštevajo naj se tudi pripombe, ki so pripisane k posameznim načrtom lovišč/LPN. Več pozornosti naj upravljavci lovišč/LPN posvetijo tudi zasledovanju trenda številčnosti in prostorske prisotnosti posameznih vrst divjadi, saj lahko na podlagi teh podatkov, k izboljšanju življenjskih pogojev divjadi pripomorejo tudi posamezni ukrepi.

Za uspešno realizacijo dvoletnega načrta LUO je po potrebi v tekočem letu (predvidoma sredina novembra) opraviti usklajevalni sestanek s pregledom realizacije načrta odvzema do 1. novembra. Po potrebi se lahko izven načrtovanega skliče tudi več usklajevalnih sestankov.

Načrt sestavi:

Branko Vajndorfer, univ. dipl. inž. gozd.

Višji sodelavec I.

Odsek za načrtovanje razvoja gozdov

Štefan Kovač, univ. dipl. ekon.
Vodja OE Murska Sobota

PRILOGA 1: Seznam krmišč v letu 2023 in 2024

Zap.	LD/LPN	id	krajevno	K.O.	divjad	namen
1	Bogojina	37264	Vlasunjek pr. 29	BUKOVNICA - 98	divji prašič	privabljalno
2	Bogojina	37405	DNIKE Stolec	FILOVCI - 99	divji prašič	privabljalno
3	Bogojina	12016	SMOLARSKA KUČA pr. 23	VUČJA GOMILA - 94	divji prašič	privabljalno
4	Bogojina	12015	CIGANŠČEK	FILOVCI - 99	divji prašič	privabljalno
5	Bogojina	77545	BUKOVNICA SPOMENIK	BUKOVNICA - 98	divji prašič	privabljalno
6	Cankova	62990	PK - Jezero	Ropoča 49	divji prašič	privabljalno
7	Cankova	76825	PK - Trebež	GERLINCI - 50	divji prašič	privabljalno
8	Dobrovnik	8883	Urbarija	Dobrovnik 0146	divji prašič	privabljalno
9	Dobrovnik	8878	Dobrovniška šuma	Radmožanci 0153	divji prašič	privabljalno
10	Dobrovnik	8886	Črni log	Radmožanci 0153	divji prašič	privabljalno
11	Dobrovnik	70860	Žitkovci 5	ŽITKOVCICI - 145	divji prašič	privabljalno
12	Dobrovnik	8885	Bunker	Strehovci 0147	divji prašič	privabljalno
13	Dolina	28559	Pušča	DOLINA - 58	divji prašič	privabljalno
14	Dolina	75885	Krčojna	PUCONCI - 77	divji prašič	privabljalno
15	Grad-Kuzma	73276	PEDLOVA GRABA	DOLIČ	divji prašič	privabljalno
16	Grad-Kuzma	65986	ČINGERČI	GRAD	divji prašič	privabljalno
17	Grad-Kuzma	2115	KUZMA GROBA	MATJAŠEVCI	divji prašič	privabljalno
18	Grad-Kuzma	3093	FICKOVA GRABA	DOLIČ	divji prašič	privabljalno
19	Grad-Kuzma	46786	DUGI TRAVNIK	TRDKOVA	divji prašič	privabljalno
20	Grad-Kuzma	73277	KOTE	TRDKOVA - 23	divji prašič	privabljalno
21	Grad-Kuzma	73274	VUKOV BREG	VIDONCI - 39	divji prašič	privabljalno
22	Grad-Kuzma	71163	VIDONCI	VIDONCI - 39	divji prašič	privabljalno
23	Ivanovci	34766	PANOVCI 23	PANOVCI - 21	divji prašič	privabljalno
24	Ivanovci	34438	panovci pri 24	PANOVCI - 21	divji prašič	privabljalno
25	Kobilje	4473	DOLNJA ŠUMA MEJA	KOBILJE 144	divji prašič	privabljalno
26	Kobilje	4469	GORNJA ŠUMA	KOBILJE 144	divji prašič	privabljalno
27	Kobilje	4470	RIGORED	KOBILJE 144	divji prašič	privabljalno
28	Križevci v Prekmurju	46465	Krmna stara	Stanjevci	navadni jelen	privabljalno
29	Križevci v Prekmurju	46460	Žlaki fudašova	Križevci 20	divji prašič	privabljalno
30	Križevci v Prekmurju	46459	Petrovski dol	Križevci 20	divji prašič	privabljalno
31	Križevci v Prekmurju	46461	Duge njive	Križevci 20	divji prašič	privabljalno
32	Lendava	13072	Črni log	BANUTA - 158	navadni jelen	privabljalno
33	LPN Fazan Beltinci	FB	Hraščica - logarnica	Gančani	navadni jelen	privabljalno
34	LPN Fazan Beltinci	FB	Ižakovci - daljnovod	Gornja Bistrica	navadni jelen	privabljalno
35	LPN Fazan Beltinci	FB	Polana - II.Preseka	Mala Polana	divji prašič	privabljalno
36	LPN Fazan Beltinci	FB	Ginjevec - herkules	Dobrovnik	divji prašič	privabljalno
37	LPN Fazan Beltinci	FB	Polana - Baronovo	Mala Polana	divji prašič	privabljalno
38	LPN Fazan Beltinci	FB	Polana - Ledava	Mala Polana	divji prašič	privabljalno
39	LPN Fazan Beltinci	FB	Polana - Džote II.	Brezovica	divji prašič	privabljalno
40	LPN Fazan Beltinci	FB	Polana - herkules	Mala Polana	divji prašič	privabljalno
41	LPN Fazan Beltinci	FB	Ginjevec - švicarski	Dobrovnik	navadni jelen	privabljalno
42	LPN Fazan Beltinci	FB	Polana - popovnjak	Mala Polana	divji prašič	privabljalno
43	LPN Fazan Beltinci	FB	Grudje - daljnovod	Črenšovci	navadni jelen	privabljalno
44	LPN Fazan Beltinci	FB	Mota - čebelnjak	Mota	divji prašič	privabljalno
45	LPN Fazan Beltinci	FB	Razkrižje - plinovod	Razkrižje	divji prašič	privabljalno
46	LPN Fazan Beltinci	FB	Siget	Melinci	navadni jelen	privabljalno
47	LPN Fazan Beltinci	FB	Konradov štant	Krapje	divji prašič	privabljalno
48	LPN Fazan Beltinci	FB	Poljski	Mota	divji prašič	privabljalno
49	LPN Fazan Beltinci	FB	Jugovica	Dolnja Bistrica	navadni jelen	privabljalno
50	LPN Fazan Beltinci	FB	Orlovšček - rampa	Črenšovci	navadni jelen	privabljalno
51	LPN Fazan Beltinci	FB	Orlovšček - preseka	Črenšovci	divji prašič	privabljalno
52	LPN Fazan Beltinci	FB	Orlovšček - desna tabla	Črenšovci	divji prašič	privabljalno
53	LPN Fazan Beltinci	FB	Polana - Džote	Brezovica	navadni jelen	privabljalno
54	LPN Kompas Peskovci	KP	Dugi travnik (Mark.)	Budinci	navadni jelen	privabljalno
55	LPN Kompas Peskovci	KP	Štanar breg (Mark.)	Čepinci	divji prašič	privabljalno
56	LPN Kompas Peskovci	KP	Najercovo 2021 (Mark.)	Čepinci	divji prašič	privabljalno
57	LPN Kompas Peskovci	KP	Stoški jarek (Mark.)	Čepinci	divji prašič	privabljalno
58	LPN Kompas Peskovci	KP	Pušča (Mark.)	Markovci	divji prašič	privabljalno
59	LPN Kompas Peskovci	KP	Dunašovo (Mark.)	Neradnovci	divji prašič	privabljalno
60	LPN Kompas Peskovci	KP	Šotitovo (Mark.)	Šalovci	divji prašič	privabljalno
61	LPN Kompas Peskovci	KP	Brezja (Mark.)	Šalovci	navadni jelen	privabljalno
62	LPN Kompas Peskovci	KP	Mikolovo (Mark.)	Budinci	navadni jelen	privabljalno
63	LPN Kompas Peskovci	KP	Monikovo (Mark.)	Šalovci	navadni jelen	privabljalno
64	LPN Kompas Peskovci	KP	Petašovo - baba (Hod.)	Budinci	navadni jelen	privabljalno
65	LPN Kompas Peskovci	KP	Akacija (Hod.)	Dolenci	divji prašič	privabljalno
66	LPN Kompas Peskovci	KP	Romanovo (Hod.)	Hodoš	divji prašič	privabljalno
67	LPN Kompas Peskovci	KP	Benkovo (Hod.)	Hodoš	navadni jelen	privabljalno
68	LPN Kompas Peskovci	KP	SKZG-luknja (Hod.)	Hodoš	divji prašič	privabljalno
69	LPN Kompas Peskovci	KP	Lončarovo sredina (Hod.)	Hodoš	divji prašič	privabljalno
70	LPN Kompas Peskovci	KP	Rituperovo meja (Hod.)	Hodoš	divji prašič	privabljalno

71	LPN Kompas Peskovci	KP	Beljevo (Hod.)	Hodoš	divji prašič	privabljalno
72	LPN Kompas Peskovci	KP	Popovsko (Hod.)	Hodoš	navadni jelen	privabljalno
73	LPN Kompas Peskovci	KP	Šancovo (Dom.)	Domanjševci	divji prašič	privabljalno
74	LPN Kompas Peskovci	KP	Breza-avto-čurgoš (Dom.)	Krplivnik	divji prašič	privabljalno
75	LPN Kompas Peskovci	KP	Jenišovo - krmišče (Dom.)	Krplivnik	divji prašič	privabljalno
76	LPN Kompas Peskovci	KP	Pusta Krpl. (Dom.)	Krplivnik	navadni jelen	privabljalno
77	LPN Kompas Peskovci	KP	Gyongykino (Dom.)	Krplivnik	divji prašič	privabljalno
78	LPN Kompas Peskovci	KP	Lutarovo (Dom.)	Krplivnik	divji prašič	privabljalno
79	LPN Kompas Peskovci	KP	Šalovski breg (Dom.)	Šalovci	divji prašič	privabljalno
80	LPN Kompas Peskovci	KP	Emil gorice (Dom.)	Domanjševci	divji prašič	privabljalno
81	LPN Kompas Peskovci	KP	Šuklava (Dom.)	Peskovci	navadni jelen	privabljalno
82	LPN Kompas Peskovci	KP	Dajčovo (Bor.)	Šulinci	divji prašič	privabljalno
83	LPN Kompas Peskovci	KP	Bombnik (Bor.)	Neradnovci	navadni jelen	privabljalno
84	LPN Kompas Peskovci	KP	Otovsko (Bor.)	Otovci	divji prašič	privabljalno
85	LPN Kompas Peskovci	KP	Poštovo (Bor.)	Otovci	divji prašič	privabljalno
86	LPN Kompas Peskovci	KP	Tunel (Bor.)	Stanjevci	divji prašič	privabljalno
87	LPN Kompas Peskovci	KP	Žigino (Bor.)	Ženavlje	divji prašič	privabljalno
88	LPN Kompas Peskovci	KP	Kocjančič (Bor.)	Otovci	divji prašič	privabljalno
89	Moravci	60241	BAGUT	SUHI VRH - 2	divji prašič	privabljalno
90	Moravci	72601	HOTEL BREZA	SELO	divji prašič	privabljalno
91	Pečarovci	36267	SENAČA	PROSEČKA VAS (42)	divji prašič	privabljalno
92	Pečarovci	36550	MAGDALENIN TRAVNIK	PEČAROVCI (54)	divji prašič	privabljalno
93	Pečarovci	9887	VREJ-GOZD	PROSEČKA VAS (42)	divji prašič	privabljalno
94	Pečarovci	7722	KOPINJE	DANKOVCI (55)	divji prašič	privabljalno
95	Pečarovci	7723	HAJDUKOV BREG	MAČKOVCI (41)	divji prašič	privabljalno
96	Petišovci	27874	15	PINCE - 170	divji prašič	privabljalno
97	Petišovci	76515	dolga vas	DOLGA VAS PRI LENDAVI - 1	divji prašič	privabljalno
98	Petišovci	37172	Redički gozd	DOLGA VAS PRI LENDAVI - 1	divji prašič	privabljalno
99	Petišovci	37176	Pince - gorice	PINCE - 170	divji prašič	privabljalno
100	Petišovci	76516	mš20	PINCE - 170	divji prašič	privabljalno
101	Petišovci	77886	dolina 4	DOLINA PRI LENDAVI - 168	divji prašič	privabljalno
102	Petišovci	37170	Čentiba gozd	ČENTIBA - 167	divji prašič	privabljalno
103	Prosenjakovci	38177	Motvarjevci mlaka	MOTVARJEVCI - 97	divji prašič	privabljalno
104	Prosenjakovci	37574	bolha	vučja gomila 94	divji prašič	privabljalno
105	Prosenjakovci	38181	marija	motvarjevci 97	divji prašič	privabljalno
106	Prosenjakovci	38187	rožni hrib(studenec)	prosenjakovci 88	divji prašič	privabljalno
107	Prosenjakovci	38201	pri mlinu	lončarovci 83	divji prašič	privabljalno
108	Prosenjakovci	38202	bedjen	kančevci 82	divji prašič	privabljalno
109	Prosenjakovci	38190	velike poti(vurke) št.18	središče 87	divji prašič	privabljalno
110	Prosenjakovci	38183	kijancova njiva	čikečka vas 95	divji prašič	privabljalno
111	Prosenjakovci	77871	ivanjševci lešče	IVANJŠEVCI - 86	divji prašič	privabljalno
112	Velika Polana	65308	Mala Polana	Mala Polana	navadni jelen	privabljalno
113	Velika Polana	62398	Radmožanci	RADMOŽANCI - 153	divji prašič	privabljalno
114	Velika Polana	64165	Kapca	Kapca	divji prašič	privabljalno
115	Velika Polana	7473	Banuta-Ledava	Banuta	navadni jelen	privabljalno
116	Velika Polana	77058	Kot	KOT PRI MURI - 163	navadni jelen	privabljalno
117	Velika Polana	14196	Radmožanci	RADMOŽANCI - 153	divji prašič	privabljalno
118	Velika Polana	62399	Radmožanci	RADMOŽANCI - 153	divji prašič	privabljalno
119	Velika Polana	14202	Mala Polana	MALA POLANA - 159	navadni jelen	privabljalno
120	Velika Polana	77645	Banuta	BANUTA	divji prašič	privabljalno

Podrobnejši podatki o lokacijah krmišč (parcelne številke in koordinate) se nahajajo na OE Murska Sobota - služba za lovsko načrtovanje. Usklajenost vrst in količin krme z načrtom LUO je dosežena ob izdaji sklepa usklajenosti letnih načrtov lovišč/LPN. V preglednici niso prikazana krmišča za malo divjad in jih lovske organizacije vodijo samo v aplikaciji Lisjak oz. Letnih načrtih lovišč.

PRILOGA 2: Realizirani štiriletni odvzem divjadi po loviščih/LPN ter dvoletni načrt parkljaste divjadi

SRNA (<i>Capreolus capreolus</i>)		2019		2020		2021-2022			2023-2024
UOLD	LOVIŠČE / LPN	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Dvoletni načrt	Odvzem 21	Odvzem 22	Dvoletni načrt
801	APAČE	200	176	180	158	330	150	163	320
802	GORNJA RADGONA	150	129	135	110	230	128	113	210
803	NEGOVA	110	105	100	98	190	86	110	200
804	RADENCI	200	188	190	173	360	168	165	330
805	VIDEM OB ŠČAVNICI	190	170	175	153	350	146	173	344
806	KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU	200	198	200	164	380	165	197	380
807	MALA NEDELJA	190	176	175	176	350	177	172	350
808	LJUTOMER	280	246	250	232	480	228	239	500
809	ROGAŠOVCI	88	82	85	86	174	88	88	190
810	GRAD - KUZMA	108	100	108	95	216	96	94	220
811	LPN KOMPAS - PESKOVCI	300	304	300	289	600	289	306	600
812	CANKOVA	162	147	162	146	320	149	157	330
813	RADOVCI	72	73	70	70	120	62	60	120
814	PEČAROVCI	70	71	70	71	130	62	64	130
815	KRIŽEVCI V PREKMURJU	52	48	48	49	90	42	42	100
816	RANKOVCI	70	62	70	66	130	61	65	140
817	BREZOVCI	70	64	65	63	130	57	66	130
818	DOLINA	88	83	85	79	170	76	96	180
819	IVANOVCI	64	61	60	57	110	56	61	120
820	PROSENJAKOVCI	170	150	160	140	320	140	171	320
821	TIŠINA	86	77	80	80	160	78	77	154
822	MURSKA SOBOTA	60	67	58	71	110	63	59	106
823	MLAJTINCI	60	61	60	62	120	57	70	122
824	MORAVCI	58	49	50	44	90	39	54	94
825	BOGOJINA	66	67	60	61	120	61	64	124
826	DOBROVNIK	104	106	100	108	200	99	95	162
827	KOBIJLE	52	48	50	47	100	47	48	94
828	BAKOVCI - LIPOVCI	80	70	75	58	140	62	64	130
829	LPN FAZAN-BELTINCI	510	510	500	492	910	422	461	920
830	VELIKA POLANA	80	69	74	73	160	76	79	160
831	LENDAVA	70	69	70	68	140	72	66	140
832	PETIŠOVCI	140	138	135	135	270	128	140	280
SKUPAJ		4.200	3.964	4.000	3.774	7.700	3.630	3.879	7.700

NAVADNI JELEN (<i>Cervus elaphus</i>)		2019		2020		2021-2022			2023-2024
UOLD	LOVIŠČE / LPN	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Dvoletni načrt	Odvzem 21	Odvzem 22	Dvoletni načrt
801	APAČE		3			0	1	3	
802	GORNJA RADGONA				1	0	0	1	
803	NEGOVA								
804	RADENCI		3		1	0	1	0	
805	VIDEM OB ŠČAVNICI								
806	KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU				1	0	3	1	
807	MALA NEDELJA								
808	LJUTOMER		1		1	0	1	1	
809	ROGAŠOVCI		1		1	0	0	0	
810	GRAD - KUZMA	15	9	15	12	26	18	11	30
811	LPN KOMPAS - PESKOVCI	500	511	550	552	1120	589	531	1260
812	CANKOVA		2		3	0	1	2	
813	RADOVCI		5		4	0	3	3	
814	PEČAROVCI	15	15	16	15	30	15	25	34
815	KRIŽEVCI V PREKMURJU	43	44	44	41	82	45	52	84
816	RANKOVCI		2		1	0	5	1	
817	BREZOVCI		5		3	0	8	4	
818	DOLINA		6		6	10	3	2	
819	IVANOVCI		5		13	10	6	25	24
820	PROSENJAKOVCI	66	79	70	49	130	46	65	148
821	TIŠINA					0	0	0	
822	MURSKA SOBOTA				1	0	1	0	
823	MLAJTINCI		2		1	0	1	0	
824	MORAVCI	6	2		1	0	2	3	
825	BOGOJINA	15	5	7	4	14	1	6	16
826	DOBROVNIK	16	13	15	17	32	18	21	42
827	KOBIJLE	21	12	14	15	30	14	17	32
828	BAKOVCI - LIPOVCI					0	1	1	
829	LPN FAZAN-BELTINCI	34	30	30	41	70	40	44	72
830	VELIKA POLANA	23	21	21	23	46	21	28	48
831	LENDAVA	18	19	20	21	44	23	23	52
832	PETIŠOVCI	28	27	28	20	56	28	28	58
SKUPAJ		800	822	830	848	1700	895	898	1900

DAMIJAK (<i>Dama dama</i>)		2019		2020		2021-2022			2023-2024
UOLD	LOVIŠČE / LPN	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Dvoletni načrt	Odvzem 21	Odvzem 22	Dvoletni načrt
801	APAČE				5	0	0	1	
806	KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU					0	1	0	
810	GRAD - KUZMA		2			0	1	0	
811	LPN KOMPAS - PESKOVC	23	25	25	24	50	28	28	60
813	RADOVCI		5	3	1	0	2	3	
814	PEČAROVCI		1	5	6	0	5	5	10
815	KRIŽEVCI V PREKMURJU	17	13	14	12	30	19	12	40
816	RANKOVCI					0	0	1	
819	IVANOVCI					0	3	0	
820	PROSENJAKOVCI		9	3	4	20	6	8	10
821	TIŠINA		2			0	0	0	
823	MLAJTINCI					0	1	0	
824	MORAVCI					0	6	7	
826	DOBROVNIK		3		3	0	1	0	
829	LPN FAZAN-BELTINCI					0	2	0	
830	VELIKA POLANA					0	2	0	
SKUPAJ		40	60	50	55	100	77	65	120

DIVJI PRAŠIČ (<i>Sus scrofa</i>)		2019		2020		2021-2022			2023-2024
UOLD	LOVIŠČE / LPN	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Dvoletni načrt	Odvzem 21	Odvzem 22	Dvoletni načrt
801	APAČE				7	0	5	15	10
802	GORNJA RADGONA		3		4	0	14	8	10
803	NEGOVA		3			0	7	0	
804	RADENCI		13		17	16	12	9	10
805	VIDEM OB ŠČAVNICI		3		2	0	2	0	
806	KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU		1		4	0	13	0	10
807	MALA NEDELJA								
808	LJUTOMER				1	0	2	0	
809	ROGAŠOVCI		1			0	0	0	
810	GRAD - KUZMA	32	41	38	33	80	46	38	90
811	LPN KOMPAS - PESKOVC	160	267	200	220	320	383	308	500
812	CANKOVA	8	6	8	2	16	12	1	16
813	RADOVCI	13	23	15	10	30	17	21	34
814	PEČAROVCI	25	13	20	21	44	24	34	50
815	KRIŽEVCI V PREKMURJU	39	27	32	19	70	29	26	74
816	RANKOVCI					0	1	0	
817	BREZOVCI		5		6	0	0	2	
818	DOLINA	8	8	8	15	20	12	19	22
819	IVANOVCI	13	17	18	17	30	4	13	30
820	PROSENJAKOVCI	45	65	60	52	110	88	53	110
821	TIŠINA				1	0	2	0	
822	MURSKA SOBOTA		2		2	0	0	0	
823	MLAJTINCI		1			0	0	0	
824	MORAVCI	8	23	10	10	20	16	18	28
825	BOGOJINA	11	42	20	19	40	28	19	40
826	DOBROVNIK	32	60	40	39	98	56	44	100
827	KOBIJLE	19	21	20	21	44	22	21	44
828	BAKOVCI - LIPOVCI								
829	LPN FAZAN-BELTINCI	22	27	25	51	80	49	59	90
830	VELIKA POLANA	18	21	20	36	60	36	53	86
831	LENDAVA	20	13	15	9	32	23	12	36
832	PETIŠOVCI	70	103	95	93	190	133	97	210
SKUPAJ		550	809	650	705	1300	1036	870	1600

ŠAKAL (<i>Canis aureus</i>)		2020		2021-2022		
UOLD	IME	Načrt	Odvzem	Dvoletni načrt	Odvzem 21	Odvzem 22
804	RADENCI	1		0	0	0
808	LJUTOMER			0	1	0
811	LPN KOMPAS - PESKOVC		1	2	1	0
812	CANKOVA	1		2	2	1
814	PEČAROVCI	1		0	0	0
815	KRIŽEVCI V PREKMURJU	1		0	0	0
816	RANKOVCI			0	0	1
817	BREZOVCI	1	1	2	0	0
820	PROSENJAKOVCI	1		2	1	0
824	MORAVCI	1	1	2	0	0
825	BOGOJINA	1		0	0	0
826	DOBROVNIK	1	1	2	1	2
828	BAKOVCI - LIPOVCI	1		0	0	0
829	LPN FAZAN-BELTINCI		2	2	0	0
831	LENDAVA	1		0	0	0
832	PETIŠOVCI	1	2	2	3	0
SKUPAJ		12	8	16	9	4

LISICA (<i>Vulpes vulpes</i>)		2019		2020		2021-2022		
UOLD	LOVIŠČE / LPN	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Dvoletni načrt	Odvzem 21	Odvzem 22
801	APAČE	100	103	100	95	200	104	99
802	GORNJA RADGONA	50	57	60	41	90	58	44
803	NEGOVA	40	46	50	26	60	21	51
804	RADENCI	60	55	60	75	150	102	94
805	VIDEM OB ŠČAVNICI	90	136	100	89	170	97	48
806	KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU	60	74	80	74	150	68	57
807	MALA NEDELJA	80	97	100	102	200	123	86
808	LJUTOMER	100	112	100	112	220	126	105
809	ROGAŠOVCI	60	54	60	73	150	95	71
810	GRAD - KUZMA	50	61	65	49	100	49	51
811	LPN KOMPAS - PESKOVCI	100	115	100	81	140	147	89
812	CANKOVA	100	93	100	83	170	101	65
813	RADOVCI	25	60	50	60	120	64	39
814	PEČAROVCI	20	21	25	13	30	17	19
815	KRIŽEVCI V PREKMURJU	40	41	45	47	90	59	30
816	RANKOVCI	15	15	20	19	40	28	16
817	BREZOVCI	40	54	50	48	100	55	33
818	DOLINA	15	13	15	15	30	17	16
819	IVANOVCI	20	20	20	28	60	34	17
820	PROSENJAKOVCI	60	61	60	60	120	67	64
821	TIŠINA	30	43	45	19	40	30	23
822	MURSKA SOBOTA	20	22	25	46	100	40	52
823	MLAJTINCI	20	23	25	17	40	22	22
824	MORAVCI	15	27	25	20	40	53	68
825	BOGOJINA	20	22	25	23	50	35	17
826	DOBROVNIK	40	59	60	21	50	50	47
827	KOBILJE	30	30	30	26	60	29	29
828	BAKOVCI - LIPOVCI	25	20	25	18	40	26	15
829	LPN FAZAN-BELTINCI	100	85	100	77	200	95	71
830	VELIKA POLANA	25	32	30	45	100	40	37
831	LENDAVA	30	13	20	14	30	32	52
832	PETIŠOVCI	20	28	30	29	60	23	36
SKUPAJ		1.500	1.692	1.700	1.545	3.200	1.907	1.563

JAZBEC (<i>Meles meles</i>)		2019		2020		2021-2022		
UOLD	LOVIŠČE / LPN	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Dvoletni načrt	Odvzem 21	Odvzem 22
801	APAČE	3	3	5	5	10	5	5
802	GORNJA RADGONA	1	2	2	5	10	4	1
803	NEGOVA	1	2		6	10	0	1
804	RADENCI	3	1	4	4	10	6	9
805	VIDEM OB ŠČAVNICI	4	10	5	2	4	2	0
806	KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU	3	5	4		4	1	3
807	MALA NEDELJA	2		2	2	4	1	3
808	LJUTOMER	7	4	5	3	8	7	2
809	ROGAŠOVCI	1	1	2	1	4	1	1
810	GRAD - KUZMA	2	2	2	2	4	2	2
811	LPN KOMPAS - PESKOVCI	1	3	2	4	6	4	3
812	CANKOVA	1		2	1	4	2	2
813	RADOVCI	1	2	2	1	4	6	2
814	PEČAROVCI	1	1	1	1	4	2	1
815	KRIŽEVCI V PREKMURJU	1	1	2	1	4	1	2
816	RANKOVCI	1		2	1	4	1	0
817	BREZOVCI	1	5	3		2	4	0
818	DOLINA	1	3	2	1	4	2	0
819	IVANOVCI	1	1	2	1	4	1	1
820	PROSENJAKOVCI	2	3	2	1	4	2	3
821	TIŠINA	1	3	2	1	4	2	1
822	MURSKA SOBOTA	1	1	2		2	0	3
823	MLAJTINCI	3	3	3	1	4	1	1
824	MORAVCI	1	1	2		2	3	5
825	BOGOJINA	1	1	2	2	4	2	2
826	DOBROVNIK	4	2	3	5	10	5	9
827	KOBILJE	1	2	2		2	1	2
828	BAKOVCI - LIPOVCI	1	2	1		2	3	0
829	LPN FAZAN-BELTINCI	2	4	2	2	4	2	3
830	VELIKA POLANA				1	4	1	3
831	LENDAVA	1		2	3	4	0	4
832	PETIŠOVCI	6	8	8	11	10	17	0
SKUPAJ		60	76	80	68	160	91	74

KUNA ZLATICA (Martes martes)		2019		2020		2021-2022		
UOLD	LOVIŠČE / LPN	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Dvoletni načrt	Odvzem 21	Odvzem 22
801	APAČE	5	6	6	6	4	2	2
802	GORNJA RADGONA	1		1	1	4	0	0
803	NEGOVA	1	1			0	0	2
804	RADENCI	2	4	5	1	4	1	1
805	VIDEM OB ŠČAVNICI	1	2	2	2	4	1	0
806	KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU	2	4	2	1	4	3	0
807	MALA NEDELJA	2	2	1	1	4	1	3
808	LJUTOMER	2	3	1	4	4	1	1
809	ROGAŠOVCI	1		1		2	0	1
810	GRAD - KUZMA	1	1	1	2	4	0	4
811	LPN KOMPAS - PESKOVC	1				0		0
812	CANKOVA	1		1		2	0	1
813	RADOVCI	1		1		2	0	0
814	PEČAROVCI	1		1	1	4	1	0
815	KRIŽEVCI V PREKMURJU	1		1	1	4	2	2
816	RANKOVCI	1		1		2	0	0
817	BREZOVCI	1		1		0	1	0
818	DOLINA	1		1		2	0	0
819	IVANOVCI	1		1	1	4	0	0
820	PROSENJAKOVCI	1		1	1	4	2	2
821	TIŠINA	1	1	1	2	4	0	1
822	MURSKA SOBOTA	1	1	1		0	2	0
823	MLAJTINCI	1	1	1		0	0	0
824	MORAVCI	1		1		0	0	0
825	BOGOJINA	1	1	1	1	4	2	2
826	DOBROVNIK	1		1		2	0	0
827	KOBILJE	1	1	1		2	1	1
828	BAKOVCI - LIPOVCI	1	1	1	1	4	2	0
829	LPN FAZAN-BELTINCI	1		1	4	2	0	2
830	VELIKA POLANA	1	1	1		0	0	0
831	LENDAVA	1		1	1	2	1	0
832	PETIŠOVCI	1	1			2	0	0
SKUPAJ		40	31	40	31	80	23	25

KUNA belica (Martes foina)		2019		2020		2021-2022		
UOLD	LOVIŠČE / LPN	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Dvoletni načrt	Odvzem 21	Odvzem 22
801	APAČE	7	8	7	7	8	4	4
802	GORNJA RADGONA	1	4	3	1	4	2	1
803	NEGOVA	2				2	1	0
804	RADENCI	5	5	4	1	4	0	5
805	VIDEM OB ŠČAVNICI	3		3		2	1	0
806	KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU	2	2	2	1	4	0	0
807	MALA NEDELJA	3	3	2	1	4	1	2
808	LJUTOMER	3		2	3	6	1	0
809	ROGAŠOVCI	1	1	2	2	4	1	4
810	GRAD - KUZMA	2		2	1	4	1	3
811	LPN KOMPAS - PESKOVC	1	1	1		2	2	0
812	CANKOVA	3	2	3	4	6	3	6
813	RADOVCI	2	2	2	1	4	0	0
814	PEČAROVCI	1		1	1	4	1	0
815	KRIŽEVCI V PREKMURJU	1	1	1		2	0	1
816	RANKOVCI	1		1	1	4	0	0
817	BREZOVCI	1		1		2	1	1
818	DOLINA	1		1	1	4	0	1
819	IVANOVCI	1	2	1	2	4	2	0
820	PROSENJAKOVCI	2	2	2	2	4	1	3
821	TIŠINA	1		2	4	8	1	0
822	MURSKA SOBOTA	1	1	1		2	1	3
823	MLAJTINCI	2	2	2		2	1	1
824	MORAVCI	1		2		2	0	0
825	BOGOJINA	2	2	2	2	4	2	1
826	DOBROVNIK	1		2	1	4	1	0
827	KOBILJE	1	1	1	1	4	2	2
828	BAKOVCI - LIPOVCI	1	1	1	2	4	0	2
829	LPN FAZAN-BELTINCI	2		2		4	0	0
830	VELIKA POLANA	1				2	0	1
831	LENDAVA	1		1		2	0	1
832	PETIŠOVCI	3	4	3	2	4	3	1
SKUPAJ		60	44	60	41	120	33	43

POLJSKI ZAJEC (<i>Lepus europaeus</i>)		2019		2020		2021-2022		
UOLD	LOVIŠČE / LPN	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Dvoletni načrt	Odvzem 21	Odvzem 22
801	APAČE	20	18	19	3	40	5	6
802	GORNJA RADGONA	2	1	1		2	0	0
803	NEGOVA	3	1	2	1	4	1	5
804	RADENCI	8	4	8		30	0	0
805	VIDEM OB ŠČAVNICI	15	7	15	9	30	6	11
806	KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU	30	10	25	21	70	15	2
807	MALA NEDELJA	15	11	15	2	30	4	15
808	LJUTOMER	22	19	20	5	50	13	25
809	ROGAŠOVCI	15	15	15	1	30	8	22
810	GRAD - KUZMA	2	1	2		2	0	2
811	LPN KOMPAS - PESKOVC	3	8	3		0	0	0
812	CANKOVA	10	2	6		20	5	11
813	RADOVCI	1		1		6	0	6
814	PEČAROVCI	1		1		2	0	0
815	KRIŽEVCI V PREKMURJU	1		1		4	1	3
816	RANKOVCI	8	7	8		20	1	8
817	BREZOVCI	1	1	1		4	3	0
818	DOLINA	1		1	1	2	0	0
819	IVANOVCI	1		1		2	0	0
820	PROSENJAKOVCI	4		3		0	0	0
821	TIŠINA	3	4	4		10	1	1
822	MURSKA SOBOTA	5	5	10		20	5	8
823	MLAJTINCI	10	10	10	3	20	2	6
824	MORAVCI	1		1		4	1	1
825	BOGOJINA	3	3	3	2	6	3	3
826	DOBROVNIK	7	2	5		10	5	0
827	KOBILJE	2	2	1	1	4	2	2
828	BAKOVCI - LIPOVCI	18	19	19	1	30	11	12
829	LPN FAZAN-BELTINCI	80	59	60	20	120	41	26
830	VELIKA POLANA	1		1		2	0	0
831	LENDAVA	1	1	2		10	0	1
832	PETIŠOVCI	6	6	6	4	16	8	8
SKUPAJ		300	216	270	74	600	141	184

FAZAN (<i>Phasianus colchicus</i>)		2019		2020		2021-2022		
UOLD	LOVIŠČE / LPN	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Dvoletni načrt	Odvzem 21	Odvzem 22
801	APAČE	50	36	50	2	80	10	29
802	GORNJA RADGONA	10	13	12		10	0	0
803	NEGOVA	10		10		20	0	16
804	RADENCI	90	136	150		300	0	0
805	VIDEM OB ŠČAVNICI	40	44	40	10	70	30	27
806	KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU	400	265	250	117	600	150	101
807	MALA NEDELJA	35	35	35	9	70	10	38
808	LJUTOMER	80	73	80	21	160	45	40
809	ROGAŠOVCI	30	88	30		60	50	56
810	GRAD - KUZMA	5	4	5		10	0	10
811	LPN KOMPAS - PESKOVC					0	0	0
812	CANKOVA	20	17	20		40	3	18
813	RADOVCI	5	1	5		10	0	10
814	PEČAROVCI	10				0	0	0
815	KRIŽEVCI V PREKMURJU	5	9	10		20	12	7
816	RANKOVCI	15	15	15	7	40	1	3
817	BREZOVCI	4		2	2	4	0	4
818	DOLINA	10	6	15		20	0	12
819	IVANOVCI	1		1		4	0	0
820	PROSENJAKOVCI	40	12	32		50	0	61
821	TIŠINA	20	14	20	3	40	3	2
822	MURSKA SOBOTA	50	62	50	7	80	65	75
823	MLAJTINCI	15	15	15	2	30	10	22
824	MORAVCI	3	4	5		6	0	1
825	BOGOJINA	10	10	8	5	6	4	2
826	DOBROVNIK	25	15	25		50	16	0
827	KOBILJE	30	30	30		50	8	10
828	BAKOVCI - LIPOVCI	40	36	40	4	80	37	40
829	LPN FAZAN-BELTINCI	10.000	10.072	10.000	4.075	20.000	10.135	8.571
830	VELIKA POLANA	7	10	10		20	0	9
831	LENDAVA	20	14	15	10	30	16	14
832	PETIŠOVCI	20	24	20	10	40	26	16
SKUPAJ		11.100	11.060	11.000	4.284	22.000	10.631	9.194

POLJSKA JEREBICA (<i>Perdix perdix</i>)		2019		2020		2021-2022		
UOLD	LOVIŠČE / LPN	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Dvoletni načrt	Odvzem 21	Odvzem 22
829	LPN FAZAN-BELTINCI	1500	1062	1500	848	3000	818	1003
SKUPAJ		1500	1062	1500	848	3000	818	1003

RACA MLAKARICA (<i>Anas platyrhynchos</i>)		2019		2020		2021-2022		
UOLD	LOVIŠČE / LPN	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Dvoletni načrt	Odvzem 21	Odvzem 22
801	APAČE	30	30	20	10	30	15	15
802	GORNJA RADGONA	5	3	3		10	4	0
803	NEGOVA	5		5		10	0	4
804	RADENCI	10	11	15	12	30	3	14
805	VIDEM OB ŠČAVNICI	5	2	5	3	10	1	5
806	KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU	20	9	20	4	60	1	0
807	MAĻA NEDELJA	5		4		10	1	9
808	LJUTOMER	50	65	60	49	100	56	47
809	ROGAŠOVCI	5	5	5		10	5	5
810	GRAD - KUZMA					0	0	0
811	LPN KOMPAS - PESKOVCI					0	0	0
812	CANKOVA	7		5		10	0	1
813	RADOVCI	1				0	0	0
814	PEČAROVCI					0	0	0
815	KRIŽEVCI V PREKMURJU	2	2	2		6	4	2
816	RANKOVCI	4	4	4	2	10	0	1
817	BREZOVCI	2	1	2		4	1	2
818	DOLINA	3	1	2	3	10	2	0
819	IVANOVCI					0	0	0
820	PROSENJAKOVCI	4		2		0	0	0
821	TIŠINA	2		3	2	10	2	5
822	MURSKA SOBOTA	10	10	10	2	20	3	3
823	MLAJTINCI	15	16	15	3	20	11	8
824	MORAVCI					0	0	0
825	BOGOJINA	5	5	5	6	10	5	4
826	DOBROVNIK	7		5		10	0	0
827	KOBILJE	2	2	3	3	10	5	5
828	BAKOVCI - LIPOVCI	12	12	15	5	20	6	8
829	LPN FAZAN-BELTINCI	300	667	350	447	700	206	17
830	VELIKA POLANA	9	9	10		10	0	7
831	LENDAVA	9	12	5	6	40	9	4
832	PETIŠOVCI	21	25	25	17	40	29	13
SKUPAJ		550	891	600	574	1200	369	179

SRAKA (<i>Pica pica</i>)		2019		2020		2021-2022		
UOLD	LOVIŠČE / LPN	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Dvoletni načrt	Odvzem 21	Odvzem 22
801	APAČE	2	3	4	4	6	3	4
802	GORNJA RADGONA	1		2		4	0	0
803	NEGOVA	3	2			2	0	0
804	RADENCI	3	2	4	2	6	0	4
805	VIDEM OB ŠČAVNICI	3	11	5		6	5	0
806	KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU	5	5	4	2	6	2	2
807	MALA NEDELJA	3		2		4	3	2
808	LJUTOMER	5	10	5	4	12	0	1
809	ROGAŠOVCI	1	1	1		6	0	5
810	GRAD - KUZMA	1	1	1	1	2	1	1
811	LPN KOMPAS - PESKOVCI					0	0	0
812	CANKOVA	2		2		6	0	0
813	RADOVCI					0	0	0
814	PEČAROVCI	1	1	1	1	2	0	0
815	KRIŽEVCI V PREKMURJU					0	0	0
816	RANKOVCI					0	0	0
817	BREZOVCI	1		2		6	0	0
818	DOLINA	1		1	1	2	0	0
819	IVANOVCI					0	0	0
820	PROSENJAKOVCI	2		2	2	4	3	1
821	TIŠINA	1				0	0	0
822	MURSKA SOBOTA	1	1	1	1	2	0	0
823	MLAJTINCI	1	1	1	1	4	2	2
824	MORAVCI	1		2		0	0	0
825	BOGOJINA	3	3	2	2	4	3	3
826	DOBROVNIK	2		2		4	0	0
827	KOBILJE	1	1			2	0	2
828	BAKOVCI - LIPOVCI	1	1	1		2	1	1
829	LPN FAZAN-BELTINCI	1	1	0		2	0	0
830	VELIKA POLANA					0	0	0
831	LENDAVA	1		2		0	0	0
832	PETIŠOVCI	3	4	3	1	6	3	3
	SKUPAJ	50	48	50	22	100	26	31

ŠOJA (<i>Garrulus glandarius</i>)		2019		2020		2021-2022		
UOLD	LOVIŠČE / LPN	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Dvoletni načrt	Odvzem 21	Odvzem 22
801	APAČE	10	12	10	10	20	10	10
802	GORNJA RADGONA	8	8	8		10	0	0
803	NEGOVA	3		2		10	0	0
804	RADENCI	15	15	10	7	20	0	15
805	VIDEM OB ŠČAVNICI	8	36	10	7	20	7	4
806	KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU	10	11	10	1	10	5	5
807	MALA NEDELJA	6	8	10		20	2	18
808	LJUTOMER	1	4			10	1	0
809	ROGAŠOVCI	10	10	10		10	0	10
810	GRAD - KUZMA	5	4	5	5	10	1	9
811	LPN KOMPAS - PESKOVCI					0	0	0
812	CANKOVA	8	10	7		10	3	1
813	RADOVCI	10	12	7	4	10	5	6
814	PEČAROVCI	5	5	1	5	2	3	4
815	KRIŽEVCI V PREKMURJU					0	0	0
816	RANKOVCI	2		2		4	0	1
817	BREZOVCI	2	2	3		10	3	2
818	DOLINA	3	2	3	1	10	0	1
819	IVANOVCI					0	0	0
820	PROSENJAKOVCI	10	3	10	10	20	11	11
821	TIŠINA	1	1	3		6	0	2
822	MURSKA SOBOTA	4	3	4	3	10	2	3
823	MLAJTINCI	10	10	5	4	10	3	7
824	MORAVCI	1	8	5		10	0	0
825	BOGOJINA	6	6	5	7	10	8	5
826	DOBROVNIK	3	1	2		10	2	0
827	KOBILJE	5	5	5	5	10	4	6
828	BAKOVCI - LIPOVCI	7	7	7	1	10	6	6
829	LPN FAZAN-BELTINCI	1		0		2	0	0
830	VELIKA POLANA	1				0	0	0
831	LENDAVA	2	5	2		10	0	1
832	PETIŠOVCI	3	3	4	1	6	3	3
	SKUPAJ	160	191	150	71	300	79	130

SIVA VRANA (<i>Corvus cornix</i>)		2019		2020		2021-2022		
UOLD	LOVIŠČE / LPN	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Dvoletni načrt	Odvzem 21	Odvzem 22
801	APAČE	100	103	100	80	200	94	93
802	GORNJA RADGONA	75	79	90	79	160	59	113
803	NEGOVA	55	52	60	78	160	68	72
804	RADENCI	70	67	80	53	120	49	69
805	VIDEM OB ŠČAVNICI	85	197	90	64	140	101	56
806	KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU	65	69	70	64	140	77	67
807	MALA NEDELJA	85	64	80	55	120	23	40
808	LJUTOMER	100	112	100	108	220	107	110
809	ROGAŠOVCI	55	51	50	72	160	56	95
810	GRAD - KUZMA	40	41	40	41	100	49	51
811	LPN KOMPAS - PESKOVC	20	15	20	16	40	18	17
812	CANKOVA	65	49	70	50	100	9	71
813	RADOVCI	30	33	30	32	80	44	41
814	PEČAROVCI	15	16	20	16	40	17	21
815	KRIŽEVCI V PREKMURJU	10	9	20	9	20	11	4
816	RANKOVCI	25	21	30	23	60	27	33
817	BREZOVCI	15	7	20	8	20	9	9
818	DOLINA	25	21	20	21	60	26	29
819	IVANOVCI	10	16	20	17	40	16	18
820	PROSENJAKOVCI	25	47	30	30	80	44	38
821	TIŠINA	25	24	30	13	40	18	19
822	MURSKA SOBOTA	55	65	60	68	140	73	73
823	MLAJTINCI	25	26	30	34	80	44	37
824	MORAVCI	20	27	20	22	60	25	7
825	BOGOJINA	25	28	30	27	60	29	28
826	DOBROVNIK	20	30	30	18	40	41	20
827	KOBILJE	10	10	10	10	40	18	21
828	BAKOVCI - LIPOVCI	75	76	70	71	160	68	76
829	LPN FAZAN-BELTINCI	200	178	200	175	360	220	180
830	VELIKA POLANA	30	33	30	30	80	41	24
831	LENDAVA	20	2	20	15	40	16	3
832	PETIŠOVCI	25	26	30	7	40	29	14
SKUPAJ		1.500	1.594	1.600	1.406	3.200	1.526	1.549

NUTRIJA (<i>Myocastor coypus</i>)		2019		2020		2021-2022		
UOLD	LOVIŠČE / LPN	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Dvoletni načrt	Odvzem 21	Odvzem 22
808	LJUTOMER					0	0	0
826	DOBROVNIK					0	0	1
829	LPN FAZAN-BELTINCI		1			0	15	8
831	LENDAVA				1	0	1	
SKUPAJ		0	1	0	1	0	16	9

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Murska Sobota

Šifra: 3410 – 2 / 2023

Datum: 28. 2. 2023

OZUL Pomurskega LUO

Grajska ul. 7

9000 MURSKA SOBOTA

e-pošta: lovska.zveza.ms@siol.net

josko.verac@gmail.com

Zadeva: ZAPISNIK usklajevalnega sestanka z OZUL-om za pripravo osnutka dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za Pomursko LUO za leti 2023 in 2024

Sestanek je potekal dne 28. 2. 2021 ob 12. uri v prostorih ZLD Prekmurje, Grajska ul. 7, 9000 Murska Sobota

Prisotni: Joško Verač, Miroslav Škalič in Dragan Zemljič (vsi OZUL Pomursko LUO) in Branko Vajndorfer (ZGS OE Murska Sobota).

Dnevni red:

- 1) Priprava osnutka dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za Pomursko LUO 2023 in 2024

Pri dvoletnem lovsko upravljaljskem načrtu za leti 2023 in 2024 (v nadaljevanju 2LUN) je potrebno upoštevati določila sprejetega dolgoročnega načrta za Pomursko LUO 2011-2020, ugotovitve realizacije dvoletnega načrta 2021-2022, analizo popisov objedenosti gozdnega mladja v Sloveniji 2010 – 2020 in usmeritve MKGP ter CE ZGS – službe za lovsko načrtovanje.

Branko Vajndorfer je kot nosilec lovsko upravljaljskega načrtovanja na OE Murska Sobota predstavil realizacijo ukrepov v okolju in načrtov odvzema divjadi v letih 2021 in 2022 ter predlog osnutka načrta ukrepov in odvzema posameznih vrst divjadi (glej preglednico 1) za leti 2023 in 2024.

1. BIOTEHNIŠKA DELA V LOVIŠČIH

Obseg biomeliorativnih in biotehniških del v loviščih, ki so ga za leti 2023 in 2024 predlagali upravljavci je ustrezen, razen delno na področju krmišč za parkljasto divjad in solnic.

Po Zakonu o divjadi in lovstvu je krmljenje dovoljeno le za tiste vrste divjadi in na lokacijah predvidenih z 2LUN. Lokacije krmišč so priloga 2LUN za Pomursko LUO. Ukrepe krmljenja v loviščih/LPN kontrolira lovska inšpekcija.

Upravljavci morajo v Lisjak pri krmiščih in solnicah vnesti v nadaljevanju navedene dopolnitve oz. spremembe. Upravljavci lovišč (OZUL) načrt biotehniških ukrepov v Lisjak-u uskladijo z navedenimi usmeritvami do 10. 4. 2023.

1.1 Potrebne dopolnitve spremembe pri biotehniških ukrepih v predlogih za 2023 in 2024 (v Lisjak-u) po upravljavcih:

Določila, ki jih je potrebno upoštevati:

1. LD Bogojina

- Zimsko krmljenje jelenjadi in divjega prašiča ni dovoljeno.
- Lokacije se lahko opredelijo kot privabljalna krmišča za te vrste divjadi.
- V tem lovišču je lahko do 5 privabljalnih krmišč za divjega prašiča.

2. LD Dobrovnik

- Preprečevalno krmljenje parkljaste divjadi (divjega prašiča) ni možno.
- V tem lovišču je lahko do 5 privabljalnih krmišč za divjega prašiča

3. LD Dolina

- Preprečevalno krmljenje parkljaste divjadi (divjega prašiča) ni možno.

4. LD Moravci:

- Preprečevalno krmljenje parkljaste divjadi (divjega prašiča) ni možno, lahko pa je to privabljalno krmišče.

5. LD Cankova

- V obeh letih prevelika količina soli na solnico (dovoljeno letno zalaganje do 3 kg soli/solnico).

6. LD Negova

- V načrtu 2024: prevelika količina soli na solnico (dovoljeno letno zalaganje do 3 kg soli/solnico).

7. LD Petišovci

- V načrtu 2023: ni števila solnic.
- V načrtu 2024: prevelika količina soli na solnico (dovoljeno letno zalaganje do 3 kg soli/solnico).

8. LD Prosenjakovci

- V načrtu 2024 nerealno število vzdrževanih solnic (dovoljeno letno zalaganje do 3 kg soli/solnico).

9. LD Rogašovci

- V načrtu 2023 ni števila solnic.

- V načrtu 2024: prevelika količina soli na solnico (dovoljeno letno zalaganje do 3 kg soli/solnico).

10. LD Gornja Radgona

- preveriti ustreznost načrta vzdrževanja remiz za malo divjad v obsegu 190 ha (30 ur).

11. LD Lendava

- preveriti ustreznost načrta strojne košnje v obsegu 15 ha (2 uri).

2. OSNUTEK NAČRTA ODVZEMA DIVJADI v 2023 in 2024

Izhodišča ZGS za 2LUN v 2023 in 2024 so realizacija odvzema zadnjih šest let (parkljasta divjad), navodila in usmeritev MKGP in CE ZGS službe za lovsko načrtovanje, predlogi upravljavcev lovišč in razmere v loviščih (pr. izgube pri srnjadi, škoda od divjadi, stanje male divjadi,...). Pri jelenjadi je potrebnost povečevanja načrta odvzema zaradi izplačanih škod v kmetijstvu in poškodb v gozdovih. Predlog načrta odvzema srnjadi za lovišča v Prlekiji je primerjan s sosednjima LUO, to je obmejnimi lovišči v Slovensko goriškem in Ptujsko-Ormoškem LUO.

Preglednica 1: Pregled realizacije odvzema 2021-2022 in osnutek načrta odvzema 2023-2024

Divjad	Dvoletni načrt LUO 2021 / 2022					Predlog OZUL			Osnutek ZGS
	Načrt	Odstrel	Izgube	Odvzem	Realiz. %	2023	2024	2023/24	2023 / 24
srnjad	7.700	6.039	1.470	7.509	98%	3.806	3.800	7.606	7.700
jelenjad	1.700	1.728	65	1.793	105%	938	942	1.840	1.900
damjek	100	139	3	142	142%	69	67	136	120
divji prašič	1.300	1.890	16	1.906	147%	606	596	1.202	1.600
lisica	3.200	3.366	104	3.470	108%	1.418	1.418	2.836	3.400
jazbec	160	105	60	165	103%	99	102	201	180
kuna zl.	80	108	16	124	62%	57	57	252	160
kuna bel.	120					69	69		
pižmovka	0	0	0	0	0%	0	0	0	0
p. zajec	600	299	26	325	54%	336	343	679	400
fazan	22.000	19.825	0	19.825	90%	10.980	10.969	21.949	20.000
p. jerebica	3.000	1.821	0	1.821	61%	2.000	2.000	4.000	2.000
raca ml.	1.200	548	0	548	46%	383	380	763	550
sraka	100	57	0	57	57%	68	67	135	60
šoja	300	209	0	209	70%	173	173	346	200
siva vrana	3.200	3.072	3	3.075	96%	1.347	1.365	2.712	3.200
šakal	16	13	0	13	81%	36	39	75	24
nutrija	0	24	1	25	-	13	10	23	0
rak. pes	0	0	0	0	-	0	0	0	0

Osnutek za načrt odvzema 2023 in 2024:

1. Srnjad

Realizacija načrta odvzema srnjadi v LUO za leti 2021 in 2022 je bila 98 %. Številčno so načrti odvzema bili realizirani pri vseh upravljavcih lovišč/LPN. Načrtovana vezava odstrela

srne/srnjaki (80%) je bila dosežena povprečno 90%, pri petih upravljavcih je bila nižja od 80 %.

Ohranitev višine načrta odvzema, dvoletni načrt odvzema v LUO znaša skupaj 7.700 kosov. Zaradi zagotavljanja ustreznega spolnega razmerja med starejšo srnjadjo je določena neposredna vezava med višino realiziranega odstrela srn2+ in srnjakov 2+, ki mora v posameznem lovišču/LPN v letih 2023 in 2024 znašati najmanj 80% odstrela srnjakov 2+.

2. Jelenjad

Glede na realizacijo načrta odvzema za leti 2021 in 2022 in škod po tej vrst divjadi:

- povečanje načrta odvzema glede na predloge upravljavcev lovišč/LPN na skupaj 1.900 živali;
- odstrel vseh kategorij jelenjadi, razen jelenov 5+, navzgor ni omejen;
- delež košut v načrtu odvzema znaša najmanj 26 % (dosedanje navodilo MKGP in usmeritve ZGS-službe za lovsko načrtovanje).

Odvzem načrtujejo upravljavci, ki so dosegali povprečje odvzema v zadnjih letih > 5 živali, ostali upravljavci izvajajo odstrel v skladu z usmeritvami, ki veljajo za robno območje. V robnem območju (upravljavci brez načrta odvzema) je v posameznem lovišču dovoljen odstrel 1 jelena 5+, odstrel ostalih kategorij ni omejen.

Vsak nadaljnji odstrel jelena 5+ v lovišču/LPN mora biti predhodno pokrit z odvzemom najmanj 1 kom. ženske jelenjadi oz. telet (t.i. mulasta jelenjad). V loviščih/LPN, kjer so bile potrjene, t.j. izplačane škode po tej vrsti v preteklem ali tekočem letu večje od 1.000 EUR / leto je dovoljeno preseganje načrta odstrela jelenov 5+ za katerega ni potrebno pokrivanje z mulasto jelenjadjo. Na vsakih 1.000 EUR izplačanih odškodnin je dovoljen odstrel 1 jelena 5+. V posameznem lovišču/LPN lahko to preseganje z odstrelom znaša do skupno pet jelenov 5+ v tekočem letu. Večje preseganje načrta oz. drugačni odstrel jelenov 5+ v tekočem letu odobri MKGP.

4. Damjak

Dvoletni načrt odvzema v LUO znaša 120 damjakov. Razdelitev odvzema na upravljavce, katerih povprečna realizacija v zadnjih letih znaša > 5 živali.

V 2LUN se ohranja usmeritev: »Upravljavci lovišč/LPN brez številčno določenega načrta odvzema izvajajo odstrel damjakov v lovni dobi brez omejitev«.

3. Divji prašič

Po še veljavnem navodilu MKGP se tudi za leti 2023 in 2024 določi samo skupna višina načrtovanega odvzema za LUO in združena kategorija minimalnega odvzema lanščakinj in svinj. Doletni načrt odvzema v LUO večji od predhodnega načrta in znaša skupno 1.600 prašičev, od tega združena kategorija lanščakinj in svinj najmanj 20% celotnega odvzema. Pred in v primeru pojava APK so upravljavci dolžni izvajati določila vseh predmetnih predpisov, predvsem Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih.

5. Lisica in jazbec

Načrt odvzema skupaj 3.400 lisic in 180 jazbecev. Probleme s škodo po lisici na domači perutnini izven lovne dobe je potrebno reševati z vlogo za izredni odstrel v posameznem lovišču (odločba lovske inšpekcije).

6. Mala divjad

Poljski zajec: načrt odvzema skupaj do največ 400 zajcev.

Fazan: načrt odvzema skupaj 20.000 živali (za LD 2.000, LPN 18.000)

Poljska jerebica: dovoljen je lov gojene jerebice (samo LPN Fazan Beltinci)

Raca mlakarica: načrt odvzema skupaj 550 rac (samo LD).

Načrta odvzema ni potrebno dosežati, dovoljeno preseganje načrta odvzema je praviloma do +30%, v primerih izredno dobrih razmer za malo divjad v tekočem letu v posameznih loviščih pa izjemoma več.

7. Ostale vrste divjadi (kune, sraka, šoja)

Kune: zmanjšanje načrta odvzema oz. 160 živali (zlatica in belica skupaj)

Sraka in šoja: v višini pretekle realizacije.

Pri vrstah divjadi kjer so načrti odvzema < 5 živali/lovišče bo usmeritev, da načrtov po posameznih loviščih/LPN ni potrebno dosežati, preseganje načrtov odvzema je dovoljeno.

8. Siva vrana

Načrt odvzema v višini predhodnega načrta to je 3.200 sivih vran.

Odločba za izredni odstrel sive vrane v podaljšani lovni dobi še ni potrjena. Opozorilo upravljavcem lovišč na potrebnost doseganja načrtov odvzema po loviščih/LPN in dosleden vnos v aplikacijo Lisjak. Preseganje načrtov odvzema po loviščih/LPN je dovoljeno.

9. Šakal

Šakal je uvrščen na Prilogo V Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (t.i. »habitatna direktiva«), kar pomeni, da smo tudi v Sloveniji dolžni zagotavljati ohranjanje ugodnega stanja populacije šakala. Šakal ima status vrste divjadi in ga bo v letih 2023 in 2024 možno loviti pod posebnimi pogoji. Načrt odvzema skupaj 24 šakalov, načrta odvzema ni potrebno dosežati, preseganje na ravni LUO +50 %. Potrebnost tekočega javljanja odvzema na OZUL in vnosa v Lisjak.

Sestanek je bil zaključen ob 14.00 uri.

Zapisal:

Branko Vajndorfer

Branko VAJNDORFER, univ.dipl.inž.gozd.
Služba za lovsko načrtovanje

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Murska Sobota

ZAPISNIK

Datum: 21. 3. 2023

Dogodek: 40. seja Strokovnega sveta OE Murska Sobota

Čas pričetka: seja se je pričela ob 9.00 uri

Vabljeni: Štefan Kovač, Drago Trajber, Branko Vajndorfer, Dragan Zemljič, Štefan Kovač ml.

Prisotni: Štefan Kovač, Drago Trajber, Branko Vajndorfer, Štefan Kovač ml.

Odsotni: Dragan Zemljič

Dnevni red:

1. Obravnava in določitev osnutka dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za obdobje 2023-2024
2. Razno.

Točka dnevnega reda št. 1

Sestavljenec načrta Branko Vajndorfer je predstavil dosedanji potek priprave in izhodišča za pripravo osnutka dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za Pomursko LUO za obdobje 2023-2024. Strokovni svet po razpravi ni oblikoval dodatnih predlogov za dopolnitev osnutka načrta in je soglasno sprejel

Sklep: Strokovni svet OE Murska Sobota določa osnutek dvoletnega načrta lovsko upravljaljskega načrta za Pomursko LOU za obdobje 2023-2024 v predstavljeni obliki.

Točka dnevnega reda št. 2

Pod to točko ni bilo nobenih pobud in razprave

Čas zaključka seje: Seja je bila zaključena ob 9.30 uri.

Zapisal:

Štefan Kovač ml.

predsednik strokovnega sveta OE Murska Sobota

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Murska Sobota

Šifra: 3410 - 2 / 2023

Datum: 29. 03. 2023

VABILO

Spoštovani,

v skladu z Zakonom o divjadi in lovstvu (Ur. l. RS št.: 16/2004 in sprem.) ter Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/10 in 200/20) vas vabimo na javno predstavitev osnutka dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za Pomursko lovsko upravljaljsko območje za leti 2023 in 2024.

**Predstavitve bo v četrtek 6. aprila 2023 ob 12. uri
v prostorih Zveze lovskih družin Prekmurje, Grajska ul. 7 v Murski Soboti.**

Osnutek dvoletnega načrta je objavljen na spletni strani Zavoda za gozdove Slovenije: http://www.zgs.si/delovna_podrocja/gozdne_zivali_in_lovstvo/dvoletni_nacrti_lovsko_upravljajskih_obmocij/index.html

Vljudno vabljeni !

Branko Vajndorfer, univ. dipl. inž.
Višji sodelavec I.

Štefan Kovač, univ. dipl. ekon.
Vodja OE Murska Sobota

Vabljeni:

- Območno združenje upravljalcev lovišč za Pomursko LUO (IO OZUL), Grajska ul. 7, 9000 M.Sobota.
- Zavod RŠ za varstvo narave OE Maribor, Pobreška c. 20, 2000 Maribor.
- Kmetijsko gozdarska zbornica OE Murska Sobota, Ul. Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota.
- Lokalne skupnosti – vse občine na območju Pomurskega LUO (27x).
- Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice, Ostrožno pri Ponikvi 26, 3232 Ponikva
- Inšpektorat RS za kmet., gozd. in lovstvo - Lovska inšpekcija, Trg zmage 7, 9000 Murska Sobota.
- MKGP – Direktorat za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo - sektor za lovstvo, Dunajska c. 22, 1000 Ljubljana.
- Sindikat kmetov Slovenije, Gospodinjaska ul. 6, 1000 Ljubljana.
- Slovenski državni gozdovi d.o.o., PE Murska Sobota, Ormoška c. 20, 2250 Ptuj.
- Svet ZGS OE Murska Sobota (vsi člani Sveta OE – 9 članov).
- ZGS OE Maribor, Tyrševa ul. 15, 2000 Maribor (služba za lovstvo); e-pošta
- ZGS CE Ljubljana – služba za lovsko načrtovanje, Večna pot 2, 1000 Ljubljana; e-pošta

Ul. Arhitekta Novaka 17, 9000 MURSKA SOBOTA

tel: + 386(0)2 53-49-500, fax: +386(0)2 53-04-910, e-pošta: oemurskasobota@zgs.gov.si

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Murska Sobota
Odsek za gozdne živali in lovstvo

Šifra: 3410 - 2 / 2023

Datum: 06. 04. 2023

ZAPISNIK javne predstavitve (JP) osnutka dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za Pomursko LUO 2023 in 2024

Predstavitve dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za Pomursko LUO za leti 2023 in 2024 (v nadaljevanju LUN) je bila 06. 04. 2023 ob 12. uri v prostorih ZLD Prekmurje, Grajska ul. 7, 9000 Murska Sobota.

Na predstavitve so bile vabljeni organizacije določene s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10 in 200/20), dodatno pa še Društvo za osvoboditev živali in nj. pravice, IRSKGL-lovska inšpekcija, MKGP-Sektor za lovstvo, Sindikat kmetov Slovenije, Slovenski državni gozdovi (SiDG), Svet OE M. Sobota (vsi člani) in Zavod za gozdove Slovenije CE in OE MB. Prisotni na predstavitvi so bili predstavniki: OZUL za Pomursko LUO (2), KGZS-zavod MS (1), Lokalne skupnosti-občine (3), MKGP-Sektor za lovstvo (1), IRSKGLR-lovski inšpektor (1) in LD v Pomurskem LUO (1). Na predstavitvi je bilo skupaj prisotnih 9 predstavnikov vabljenih organizacij in drugih. Svojo odsotnost je pred predstavitvijo po e-pošti opravičila predstavnica Zavoda za varstvo narave, ki je obenem tudi članica Sveta ZGS OE M.Sobota.

Osnutek LUN je po predhodnem usklajevanju z OZUL-om za Pomursko LUO določil Strokovni svet OE Murska Sobota in je bil štirinajst dni pred javno predstavitvijo objavljen na spletni strani ZGS.

Temeljne vsebine osnutka LUN je predstavil Branko Vajndorfer, višji sodelavec I. - lovstvo.

Razprava o osnutku:

V razpravi po predstavitvi osnutka so sodelovali prisotni predstavniki KGZS, MKGP, IRSKGLR in občine Šalovci.

S. Kapun (KGZS-zavod MS): KGZS-zavod MS je poslal vabilo vsem izpostavam v območju. Postavil je vprašanje kako so upravljavci lovišč pripravljene na pojav afriške prašičje kuge (v nadaljevanju APK).

M. Adamič (MKGP): Pomursko LUO je območje z nadpovprečnimi škodami od parkljaste divjadi (jelenjad in divji prašič) v kmetijskem prostoru. V prihodnjem načrtovalskem obdobju se z osnutkom predvideva povečanje načrta odvzema teh dveh vrst divjadi. Glede APK pojasnjuje, da so upravljavci lovišč o nevarnostih pojava

te bolezni obveščeni in da so na podlagi zakona o nujnih ukrepih zaradi APK (v nadaljevanju ZNUAPK) vsi upravljavci izdelali tudi načrte ravnanja. Ocenjuje, da je osnutek LUN ustrezno pripravljen.

I.M. Koštomaj (IRSKGLR): v času odsotnosti inšpektorja S. Soršaka kot lovski inšpektor pokriva območje Pomurskega LUO. Strinja se, da je problematika škod od divjadi v LUO zelo izražena. Zaradi čimvečje realizacije načrtovanega odvzema so, pri problematičnih vrstah divjadi, zelo sproščene omejitve glede odstopanj od načrtovanega števila. Lovska inšpekcija bo v prihodnjem obdobju pri upravljavcih lovišč pregledovala področje izvajanja lovsko čuvajske službe, ocenjevanja in izplačevanja škod od divjadi ter ZNUAPK. Glede nevarnosti pojava APK meni, da je najboljša preventiva pred vdorom te bolezni v območje ravno intenzivni lov divjih prašičev, ki ima za cilj čim nižjo gostoto te vrste v naravi. Podaja mnenje, da bi upravljavci lovišč v Pomurskem LUO morali dati večji poudarek gojitvi male divjadi (zimsko krmljenje male divjadi in lovu plenilskih vrst divjadi).

J. Črnko (občina Šalovci): APK je prisotna v sosednjih državah, zato tudi pri nas obstaja nevarnost pojava te bolezni. Tudi rejci prašičev so kot preventivo dobili navodila glede ravnanja. Žal se navodil po določenem času v praksi več ne držijo, zato je nevarnost pojava APK toliko večja.

Na predstavljeni osnutek dvoletnega načrta LUO za leti 2023 in 2024 ni bilo podanih nobenih konkretnih pripomb oz. predlogov.

Predstavitvev je bila zaključena ob 14.00 uri.

Zapisal: Branko Vajndorfer

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Murska Sobota

ZAPISNIK

Datum: 13. 04. 2023

Dogodek: 1. konstitutivna seja Sveta Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Murska Sobota.

Čas pričetka: seja se je pričela ob 9.00 uri v prostorih zavoda.

Vabljeni: Franc Kučan, Dejan Horvat, Luka Gjerek, Peter Kolar, Miroslav Škalič, Andreja Senegačnik, dr. Matevž Adamič, Jožef Črnko in Andrej Baligač.

Prisotni: Franc Kučan, Dejan Horvat, Luka Gjerek, Peter Kolar, Miroslav Škalič, Andreja Senegačnik, dr. Matevž Adamič, Jožef Črnko in Andrej Baligač.

Odstotni:

Ostali prisotni: Štefan Kovač (vodja OE), Branko Vajndorfer (sodelavec I. – lovsko načrtovanje)

Oseba, ki je vodila sestanek: Štefan Kovač (točka 1. – 2. dnevnega reda)
Miroslav Škalič (točka 3. - 7. dnevnega reda)

Predstavitev organizacije in dela ZGS, predpisov v zvezi z delom OE in Sveta ZGS, OE M. Sobota.

Vodja OE M. Sobota Štefan Kovač, je člane sveta seznanil s predpisi, ki narekujejo delo Zavoda za gozdove Slovenije (v nadaljevanju ZGS) in delo Sveta Območne enote Murska Sobota (v nadaljevanju svet OE MS). Člani sveta so bili opozorjeni na nekatere člene Sklepa o organizaciji in začetku dela ZGS in Poslovnika sveta ZGS (akti so bili sestavni del gradiva k vabilu).

Na podano vsebino ni bilo vprašanj, pripomb ali razprave.

Vodja območne enote M. Sobota g. Štefan Kovač, je ugotovil sklepčnost in predlagal razpravo o dnevnem redu. Na predloženi dnevni red člani Sveta OE M. Sobota niso imeli pripomb in so soglasno sprejeli naslednji:

Dnevni red:

1. Verifikacija mandatov članov Sveta OE M. Sobota.
2. Izvolitev predsednika in podpredsednika Sveta OE M. Sobota.
3. Imenovanje predstavnika Sveta OE M. Sobota v Svet ZGS.
4. Obravnava Poročila o delu ZGS OE M. Sobota za leto 2022.
5. Obravnava Plana dela ZGS OE M. Sobota za leto 2023 in Finančnega načrta OE M. Sobota za leto 2023.
6. Obravnava osnutka in sprejem predloga dvoletnega lovsko upravljavskega načrta (LUN) za Pomursko lovsko upravljavsko območje (LUO) za leti 2023 in 2024.
7. Razno.

Točka dnevnega reda št. 1
Verifikacija mandatov članom Sveta OE.

Vodja OE g. Štefan Kovač je predstavil Sklepe organizacij, ki imenujejo svoje predstavnike v svet. Poimensko je predstavil tudi predlagane člane sveta, vključno s predstavnikom delavcev. Vsak član se je tudi osebno predstavil. Vsa dobljena pooblastila za člane sveta hrani tajništvo OE, prav tako dokumentacijo o volitvah predstavnika delavcev.

Razprave ni bilo, zato so člani Sveta OE M. Sobota soglasno sprejel naslednji:

- 1. SKLEP: Verificirajo se mandati vseh 9 prisotnih predstavnikov predlagateljev: Franc Kučan (SK), Dejan Horvat (KGZS), Luka Gjerek (ZZS), Peter Kolar (SIDG), Miroslav Škalič (OZUL), Andreja Senegačnik (ZRSVN), dr. Matevž Adamič (MKGP), Jožef Črnko (Občina Šalovci) in Andrej Baligač (delavci ZGS).**

Točka dnevnega reda št. 2
Izvolitev predsednika in podpredsednika Sveta OE M. Sobota.

Za predsednika sveta OE sta bila podana dva predloga: Miroslav Škalič in Peter Kolar. V glasovanju so člani sveta OE M. Sobota s 7 glasovi ZA in 2 vzdržanima glasoma sprejeli:

- 2. SKLEP: Za predsednika Sveta ZGS OE Murska Sobota za VIII. mandatno obdobje je imenovan g. Miroslav Škalič.**

Člani sveta so v nadaljnjem glasovanju z 8 glasovi ZA in 1 VZDRŽAN sprejeli:

- 3. SKLEP: Za namestnika predsednika Sveta ZGS OE Murska Sobota je imenovan g. Peter Kolar.**

Predsednik sveta g. Škalič se je zahvalil za zaupano funkcijo in prevzel vodenje seje sveta.

Točka dnevnega reda št. 3
Imenovanje predstavnika Sveta OE M. Sobota v Svet ZGS.

Glede na predstavljeni predpis o načinu imenovanja predstavnika v Svetu ZGS, je predsednik sveta OE M. Sobota g. Miroslav Škalič je dal točko dnevnega reda v razpravo.

Po podanem predlogu, da se za predstavnika sveta OE MS v Svetu ZGS imenuje Andreja Senegačnik, predstavnica varstva narave, so člani sveta sprejeli: s 7 glasovi ZA in 1 vzdržanim glasom.

- 4. SKLEP: za predstavnika v Svet ZGS je imenovana Andreja Senegačnik, predstavnica naravovarstva.**

Točka dnevnega reda št. 4

Obrazložitev poročila o delu ZGS OE M. Sobota za leto 2022

Vodja OE g. Štefan Kovač je predstavil Poročilo o delu OE Murska Sobota za leto 2022.

Predsednik Sveta OE M. Sobota g. Škalič je dal predstavljeno vsebino v razpravo.

Po krajši razpravi so člani sveta sprejeli:

**5. SKLEP: Skladno s 64. čl. Zakona o gozdovih Svet OE Murska Sobota
soglasno sprejema predloženo Poročilo o delu območne enote
Murska Sobota za leto 2023.**

Točka dnevnega reda št. 5

**Obravnava plana dela ZGS OE Murska Sobota za leto 2023 in Finančnega načrta OE
Murska Sobota za leto 2023.**

Vodja OE g. Štefan Kovač je na kratko predstavil Plan dela območne enote Murska Sobota 2023 in Finančni načrt za leto 2023.

Predsednik Sveta OE M. Sobota g. Škalič je dal predstavljeno vsebino v razpravo.
Po krajši razpravi o delu LPN, o škodah po divjadi in o Gozdnem skladu je svet sprejel:

**6. SKLEP: Svet OE Murska Sobota je soglasno sprejel Plan dela OE Murska
Sobota za leto 2023 in Finančni načrt OE Murska Sobota za leto
2023.**

Točka dnevnega reda št. 6

**Obravnava osnutka in sprejem predloga dvoletnega lovsko upravljalnega načrta
(LUN) za Pomursko lovsko upravljalno območje (LUO) za leti 2023 in 2024.**

Branko Vajndorfer je predstavil dosednji postopek izdelave in sprejemanja LUN ter njegovo vsebino.

Zaradi neodločljivih obveznosti je sejo zapustil predsednik sveta, vodenje seje pa je prevzel podpredsednik sveta OE M. Sobota g. Peter Kolar, ki je dal predstavljeno vsebino v razpravo.

Franc Kučan: problem je, da bi nimamo pregleda nad stanjem številčnosti divjadi v okolju in na podlagi katere bi morali načrtovati odvzem. Izpostavlja skrb, da LUN ne opredeljuje, kolikšno je stanje populacije po izvršenem odstrelu. Meni, da je potrebno številčnost divjadi močno zmanjšati in da je načrt odstrela premajhen. Ocenjene škode po njegovem niso realen odraz škod – veliko je škod, ki niso prijavljene. Ustrezno bi bilo, da bi se za ocenjevanje višine škod od divjadi uporabljale cene kmetijskih pridelkov tekočega leta. Opozarja še na previdnost glede širitve šakala.

Jožef Črnko: strinja se, da je dosednji realiziran odstrel jelenjadi nadpovprečno visok, vendar ga bo treba še povečati, če želimo na tem območju ohranjati podeželje. Kljub visokemu odvzemu pa se zavzema za lovsko pravičen odstrel.

Dejan Horvat: podaja oceno, da se vsako leto zmanjšuje obseg obdelanih kmetijskih površin, kot tudi število lastnikov, ki jih obdelujejo. Predlaga, da bi se naj LPN Kompas prvenstveno trudil pridobiti obdelovalne površine znotraj gozdov, kot tudi ob gozdnem robu in da bi te bile zasejane s travno deteljnimi mešanici. Glede zaščite pred divjadjo z ograjo meni, da bi bile bolj racionalne izvedbe z gradbenimi mrežami (paneli) podobno kot na Madžarskem.

Dr. Matevž Adamič: po pregledu LUN za vseh 15 LUO v Sloveniji ugotavlja, da je polovica ocenjenih škod od jelenjadi v Sloveniji na območju LPN Kompas. Trenutno divji prašič ni takšen problem kot jelenjad. Meni, da zainteresirani kmetje škodo od divjadi prijavljajo in da je področje ocenjevanja in povračila škod po divjadi v LPN Kompas dobro urejeno. Številčnost jelenjadi je visoka, posledično velik je tudi odvzem, problem je meja s sosednjo

državo od koder divjad pritiska na slovensko stran. V vsebini tega LUN se čuti zavedanje upravljavca LPN Kompas o problemu divjadi in usmeritev načrtovalca, da to problematiko rešuje.

Po razpravi so člani sveta OE M. Sobota 8 ZA in 1 PROTI sprejeli:

7. SKLEP: Svet OE Murska Sobota na podlagi obravnave osnutka načrta sprejema predlog dvoletnega lovsko upravljalvskega načrta za VIII. Pomursko LUO za leti 2023 in 2024.

Točka dnevnega reda št. 7

Razno

Luka Gjerek je izpostavil problematiko zaščite pred bobrom s kovinskimi mrežami.

Jožef Črnko je izpostavil problematiko kormorana in sive vrane.

Matevž Adamič je podal pojasnilo glede nočnega lova jelenjadi.

Seja je bila zaključena ob 12.30 uri.

Zapisala:

Štefan Kovač

Branko Vajndorfer

Miroslav Škalič
Predsednik Sveta ZGS OE M. Sobota